

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2025. január 13., hétfő

Tartalomjegyzék

1/2025. (I. 13.) NMHH rendelet	Az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról szóló 20/2020. (XII. 18.) NMHH rendelet módosításáról	34
1/2025. (I. 13.) BM rendelet	A menedékjogi kérelem benyújtására irányuló szándéknyilatkozattal kapcsolatos eljárásról	36
2/2025. (I. 13.) BM rendelet	A települések katasztrófavédelmi besorolásáról szóló 44/2021. (XII. 16.) BM rendelet módosításáról	37
1/2025. (I. 13.) EM rendelet	A klímagázokkal kapcsolatos tevékenységeket végzők képzésére vonatkozó szabályokról	38
1/2025. (I. 13.) HM rendelet	A munkára való alkalmassági vizsgálat kötelező elrendeléséről	52
1/2025. (I. 13.) KKM rendelet	A külképviseletek besorolásáról, valamint a tartós külszolgálaton lévőknek járó deviza-alapilletmény és költségtérítés kiszámításának részletes szabályairól szóló 3/2017. (II. 28.) KKM rendelet módosításáról	55
15/2024. JEH határozat	A hatálytalanság, illetve a teljesítés lehetetlenné válása szabályainak alkalmazhatóságáról a hatósági jóváhagyás hiánya miatt hatálytalan szerződés esetén	60
16/2024. JEH határozat	A közhasznú alapítványok illetékmentességéről	66
17/2024. JEH határozat	Az anyagi halmazatban álló bűncselekmények miatt több büntetés egymás mellett történő kiszabása esetén a harmadfokú eljárásban az ellentétes döntéssel nem érintett bűncselekmény miatt kiszabható büntetés megváltoztathatóságáról	72
1001/2025. (I. 13.) Korm. határozat	A XI. Miniszterelnökség és a LXV. Bethlen Gábor Alap fejezet közötti előirányzat-átcsoportosításról	86
1/2025. (I. 13.) ME határozat	A Magyarország Kormánya és Románia Kormánya közötti kétoldalú földgázellátási szolidaritási mechanizmusról szóló megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról	88
2/2025. (I. 13.) ME határozat	A Magyarország Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya közötti kétoldalú földgázellátási szolidaritási mechanizmusról szóló megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról	88
1/2025. számú NVB határozat	A Budapest 11. számú országgyűlési egyéni választókerületében időközi országgyűlési képviselő-választás kitzúzése tárgyában	89

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletei, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletei

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnökének 1/2025. (I. 13.) NMHH rendelete az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról szóló 20/2020. (XII. 18.) NMHH rendelet módosításáról

Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 182. § (3) bekezdés 26. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 109. § (5) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** Az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról szóló 20/2020. (XII. 18.) NMHH rendelet (a továbbiakban: R.) 22. §-a helyébe a következő rendelkezés lép, valamint az alcím a következő 22/A. §-sal egészül ki:
- „22. § (1) Elektronikus hírközlési szolgáltatás folyamatos biztosítása érdekében antennatartó szerkezet valamely esemény vagy rendezvény időtartamára, de legfeljebb 90 napra ideiglenesen elhelyezhető, ha az építtető az elhelyezés előtt legalább 15 nappal a bejelentést a 9. § alapján a 3. melléklet szerinti formában és tartalommal benyújtja.
- (2) Az építtető a bejelentésben megjelöli az antennatartó szerkezet bontásának időpontját, amely nem lehet később, mint az ideiglenes elhelyezés – bejelentésben megjelölt – utolsó napja.
- (3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti hiánytalan bejelentésben foglalt adatokat a Hatóság 8 napon belül nyilvántartásba veszi.
- (4) Az antennatartó szerkezet elhelyezésével összefüggő építési munkálatokat csak a nyilvántartásba vételről szóló határozat közlését követően lehet megkezdeni.
- (5) Az építtető az ideiglenesen elhelyezett antennatartó szerkezetet a bejelentésben meghatározott időpontig köteles elbontani, és erről a Hatóságot a bontást követő 15 napon belül nyilatkozattételi űrlap benyújtásával értesíteni.
- 22/A. § (1) Elektronikus hírközlési szolgáltatás folyamatos biztosítása érdekében az antenna vagy antennatartó szerkezet legfeljebb 1 évre ideiglenesen áthelyezhető, amennyiben az áthelyezés az antenna vagy antennatartó szerkezet vagy annak állandó elhelyezését biztosító épület, építmény felújítása, átépítése miatt szükségessé válik.
- (2) Az építtető az áthelyezés előtt legalább 15 nappal az áthelyezésről szóló bejelentést a 9. § alapján a 3. melléklet szerinti formában és tartalommal benyújtja.
- (3) Az építtető a bejelentésben megjelöli az ideiglenesen áthelyezett antenna vagy antennatartó szerkezet bontásának időpontját, amely nem lehet később, mint az ideiglenes áthelyezés utolsó napja.
- (4) A (2) és (3) bekezdés szerinti hiánytalan bejelentésben foglalt adatokat a Hatóság 8 napon belül nyilvántartásba veszi.
- (5) Az antenna vagy antennatartó szerkezet áthelyezésének építési munkálatai csak a nyilvántartásba vételről szóló határozat közlését követően kezdhetők meg.
- (6) Az építtető az ideiglenesen áthelyezett antennát vagy antennatartó szerkezetet a bejelentésben meghatározott időpontig köteles elbontani, és erről a Hatóságot a bontást követő 15 napon belül nyilatkozattételi űrlap benyújtásával értesíteni.
- (7) Az antenna vagy antennatartó szerkezet ideiglenes áthelyezésének időtartama az építtető indokolt kérelmére egy alkalommal, legfeljebb 3 hónappal meghosszabbítható.”
- 2. §** Az R. 3. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

3. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

Dr. Koltay András s. k.,
a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnöke

1. melléklet az 1/2025. (I. 13.) NMHH rendelethez

Az R. 3. melléklet 1.2.5. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1.2.5. A 22. § és 22/A. § szerinti előzetes bejelentéshez szükséges telepítési terv

- a) Áttekintő helyszínrajz, amely megjelöli a tervezéssel érintett ingatlan elhelyezkedését a tágabb környezetben / településen (georeferált PDF/A, DWG vagy DXF szükség szerint méretarányban 1:2000, 1:1000)
  - b) Részletes helyszínrajz, mely tartalmazza a telepítési hely EOVS koordinátáit (georeferált PDF/A, DWG vagy DXF 1:500, 1:250)
  - c) Az építmény jellemző külső nézetét ábrázoló nézetrajzok (PDF/A, DWG vagy DXF 1:100)
- Előzetes bejelentés mellékletei (egyenkénti csatolmányként)
- a) Az érintett ingatlan tulajdonosának, esemény vagy a rendezvény szervezőjének hozzájáruló nyilatkozata (PDF/A)
  - b) A légügyi szakhatóságok előzetes állásfoglalásai (PDF/A)
  - c) A 22/A. § szerinti telepítés esetén az állandó tartószerkezetként szolgáló építmény vagy épület átépítését, felújítását igazoló dokumentum (PDF/A)”

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A belügyminiszter 1/2025. (I. 13.) BM rendelete

a menedékgözi kérelem benyújtására irányuló szándéknyilatkozattal kapcsolatos eljárásról

A menekültügyi eljárás átmeneti szabályainak alkalmazhatóságáról szóló 361/2024. (XI. 28.) Korm. rendelet 8. § b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 66. § (1) bekezdés 6. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 139. § 2. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró külgazdasági és külügyminiszterrel egyetértésben –,

a 8. § tekintetében a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 31. § (2) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 66. § (1) bekezdés 6. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva

a következőket rendelem el:

- 1. §**
- (1) A menekültügyi eljárás átmeneti szabályainak alkalmazhatóságáról szóló 361/2024. (XI. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 2. §-a szerinti szándéknyilatkozatot a külföldi személyesen nyújtja be az erre szolgáló formanyomtatványon.
  - (2) A házastárs, illetve kiskorú gyermek szándéknyilatkozata a benyújtóval egy nyilatkozatban is megtehető.
  - (3) A szándéknyilatkozat benyújtásakor a benyújtó köteles megadni elérhetőségeit.
  - (4) A nagykövetség a szándéknyilatkozat benyújtásakor a benyújtóról arcképmásfelvételt készít.
  - (5) A szándéknyilatkozat benyújtásáért eljárási díjat, illetve konzuli közreműködési díjat nem kell fizetni.
  - (6) A kitöltött és a benyújtó által aláírt szándéknyilatkozat átvételét nem lehet megtagadni.
- 2. §**
- (1) A szándéknyilatkozat benyújtása során a külföldi személyazonosságát hatóság által kiadott okmánnyal igazolja.
  - (2) Ha a benyújtó nem rendelkezik a személyazonosságát igazoló hatóság által kiadott okmánnyal, úgy személyes adatait bármilyen egyéb dokumentummal igazolhatja, amelyek személyazonosságát valószínűsítik.
  - (3) A nagykövetség a külföldi személyazonosságát ellenőrzi, ennek keretében a szándéknyilatkozaton feltüntetett személyes adatokat a külföldi okmányjaiban szereplő adatokkal összeveti.
  - (4) A nagykövetség munkatársa a bemutatott okmányokról másolatot készít.
- 3. §**
- (1) A nagykövetség a szándéknyilatkozatot és az okmányok másolatát 3 munkanapon belül a menekültügyi hatóság részére elektronikus úton felterjeszti.
  - (2) A menekültügyi hatóság a külföldi adatait a szándéknyilatkozattal összefüggő eljárás, valamint az esetleges menekültügyi eljárás lefolytatása céljából kezeli.
- 4. §**
- (1) Ha a szándéknyilatkozatot benyújtó külföldi menekültügyi hatóság általi személyes meghallgatása indokolt, erre a nagykövetség hivatalos helyiségében kerül sor.
  - (2) A nagykövetség intézkedik, hogy a meghallgatásra zártcélú távközlő eszköz igénybevétele a menekültügyi hatóság megkeresését követő 5 munkanapon belül sor kerülhessen.
  - (3) Ha a meghallgatás során tolmács igénybevétele szükséges, azt a menekültügyi hatóság biztosítja.
- 5. §**
- A nagykövetség a menekültügyi hatóság Kr. 2. § (4) és (5) bekezdése szerinti tájékoztatását 5 napon belül közli a külföldivel az 1. § (3) bekezdésében meghatározott elérhetőségén.
- 6. §**
- A Kr. 2. § (4) bekezdése szerinti egyszeri utazásra jogosító okmány átvételére az 5. § szerinti értesítést követően 15 napon belül van lehetőség.

- 7. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.
- 8. §** Hatályát veszti a menedékjogi kérelem benyújtására irányuló szándéknyilatkozattal kapcsolatos eljárásról szóló 16/2020. (VI. 17.) BM rendelet.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

**A belügyminiszter 2/2025. (I. 13.) BM rendelete
a települések katasztrófavédelmi besorolásáról szóló 44/2021. (XII. 16.) BM rendelet módosításáról**

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 81. § d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 66. § (1) bekezdés 7. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A települések katasztrófavédelmi besorolásáról szóló 44/2021. (XII. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- 2. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

1. melléklet a 2/2025. (I. 13.) BM rendelethez

1. Az R. 1. melléklet 7.1. pontjában foglalt táblázat 19. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B)
19	Iváncsa	I.

2. Az R. 1. melléklet 7.2. pontjában foglalt táblázat 52. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B)
52	Szabadegyháza	I.

3. Az R. 1. melléklet 10.2. pontjában foglalt táblázat 38. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B)
38	Nagyréde	III.

4. Az R. 1. melléklet 12.2. pontjában foglalt táblázat 34. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B)
34	Nagyigmánd	I.

5. Az R. 1. melléklet 14.2. pontjában foglalt táblázat 9. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B)
9	Diósd	I.

6. Az R. 1. melléklet 14.2. pontjában foglalt táblázat 13. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B)
13	Érd	I.

7. Az R. 1. melléklet 14.2. pontjában foglalt táblázat 15. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B)
15	Herceghalom	II.

8. Az R. 1. melléklet 14.4. pontjában foglalt táblázat 12. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B)
12	Hernád	III.

9. Az R. 1. melléklet 14.5. pontjában foglalt táblázat 13. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B)
13	Göd	I.

10. Az R. 1. melléklet 19.1. pontjában foglalt táblázat 26. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B)
26	Halimba	III.

11. Az R. 1. melléklet 19.1. pontjában foglalt táblázat 79. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B)
79	Szőc	III.

12. Az R. 1. melléklet 19.2. pontjában foglalt táblázat 45. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B)
45	Takácsi	III.

Az energiaügyi miniszter 1/2025. (I. 13.) EM rendelete a klímagázokkal kapcsolatos tevékenységeket végzők képzésére vonatkozó szabályokról

A klímagázokról szóló 2024. évi LXXXVII. törvény 18. § (2) bekezdés b)–d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 160. § 2. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

I. FEJEZET ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A rendelet hatálya

1. §

E rendelet hatálya a klímagázt tartalmazó alkalmazásokkal kapcsolatosan tevékenységet végző

- a) a klímagázokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 458/2024. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat 1–8. sora szerinti természetes személyek képzésére, továbbképzésére, vizsgáztatására és képzésére,

- b) a Korm. rendelet 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat 1–6. sora szerinti képesítési kategóriájú vállalkozások képzésére és
- c) a klímagázokkal kapcsolatos képzésen oktatási tevékenységet ellátókkal kapcsolatos képzésre és vizsgáztatásra terjed ki.

2. Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában

1. *átképzés*: az e rendelet hatálybalépését megelőzően kiadott, a fluortartalmú üvegházhatású gázokról és a 842/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 16-i 517/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 517/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet) szerinti érvényes személy képesítési kategóriával rendelkező személyeknek az (EU) 2024/573 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti érvényes személy képesítési kategóriák megszerzéséhez szükséges képzése;
2. *képesítési kategória*: a Korm. rendelet 1. mellékletében meghatározott képesítési kategóriák;
3. *képzési megállapodás*: a Nemzeti Klímavédelmi Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) és a képző szerv közötti megállapodás, amely meghatározza a megvalósítani kívánt, a klímagáz képzés megszerzéséhez szükséges képzés tekintetében a feltételeket, jogokat és kötelezettségeket;
4. *képzési program*: a képző szerv képzési tevékenységét meghatározó követelményrendszert tartalmazó olyan dokumentum, amely magában foglalja az oktatás céljait, a képzési tematikát, valamint a személyi és tárgyi feltételeket, összhangban a képzési minimumkövetelményeket meghatározó, általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó uniós jogi normákkal;
5. *képző szerv*: a Hatóság, a Hatósággal képzési megállapodást kötött jogi személy vagy a Hatósággal képzési megállapodást kötött, a szakképzésért felelős miniszter által fenntartott szakképzési centrum;
6. *klímagáz képzési megállapodás*: a Hatóság és a természetes személy között létrejött jognyilatkozat, amely meghatározza a képzésen való részvétel feltételeit, a képzésen részt vevő jogait és kötelezettségeit;
7. *szakmai előképzettség*: a képesítési tanúsítvány megszerzéséhez szükséges tanfolyamra történő jelentkezés feltételeként meghatározott, korábban megszerzett képzettség, szakképzés;
8. *szakmai továbbképző szerv*: a Hatóság, a Hatóság által jóváhagyott szakmai továbbképzést folytató jogi személy vagy a Hatóság által jóváhagyott szakmai továbbképzést folytató, a szakképzésért felelős miniszter által fenntartott szakképzési centrum.

3. A klímagázt tartalmazó alkalmazásokkal kapcsolatos tevékenység végzéséhez szükséges személyképesítések

- ### 3. §
- (1) A klímagázt tartalmazó alkalmazásokkal kapcsolatos tevékenység végzéséhez szükséges képesítési igazolások a Korm. rendelet 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázatban meghatározott kategóriájúak lehetnek, amelyek az ott meghatározott tevékenység végzésére jogosítanak.
  - (2) Az (1) bekezdésben hivatkozott kategóriák egyikében megszerzett képesítési kategóriára tekintettel benyújtott szakmai képzettséget igazoló dokumentumok alapján igazolt képesítések, képzettségek a másik kategóriára vonatkozó képzés során beszámíthatók, ha azok megfelelően és hitelesen igazoltak.
  - (3) A Hatóság által a természetes személyeknek a Korm. rendelet 1. melléklete szerinti kategóriákban kiadott képesítési tanúsítvány megfelel:
    - a) a 306/2008/EK bizottsági rendelet 3. cikke szerinti, személyek számára kiadott képesítési igazolásnak,
    - b) a 307/2008/EK bizottsági rendelet 3. cikke szerinti, személyek számára kiadott képzési igazolásnak,
    - c) a 2015/2066 bizottsági végrehajtási rendelet 3. cikke szerinti, természetes személyek számára kiadott képesítési igazolásnak, valamint
    - d) a 2024/2215 bizottsági végrehajtási rendelet 4. cikke szerinti, természetes személyek számára kiadott képesítési igazolásnak.
  - (4) Az a természetes személy, aki nem az e rendeletben meghatározott képzési rendszerben szerezte meg a klímagázt tartalmazó alkalmazásokkal kapcsolatos tevékenység végzésére jogosító képesítési tanúsítványt, köteles a Hatóság számára a Korm. rendelet 34. § (6) bekezdésében meghatározottak szerint benyújtani a más uniós tagállamban szerzett képesítési minőségét tanúsító okirat másolatát 8 nappal a tevékenysége megkezdése előtt.

II. FEJEZET

A KÉPZÉSI RENDSZER FELÉPÍTÉSE ÉS A KÉPZÉS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

4. A képzési rendszer felépítése

- 4. §** (1) A hatósági klímagáz képzési rendszer
- felkészítő képzésből,
  - klímagáz képzésből,
  - szakmai továbbképzésből,
  - átképzésből és
  - oktatói képzésből áll.
- (2) Az (1) bekezdés a)–c) pontjában foglalt képzések iskolarendszeren kívüli, térítésköteles hatósági képzések.
- (3) Az (1) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott képzések esetén a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény szerinti bejelentési és adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséről a Hatóság gondoskodik.

5. Felkészítő és klímagáz képzés szervezése

- 5. §** (1) A Hatóság a 4. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott képzéseket önállóan tartja meg, vagy ennek ellátására – képzési megállapodás keretében – olyan képző szervet is megbízza, amely a képzés helyét és tárgyi feltételeit, valamint a képzésben részt vevő oktatók képesítése révén és a hatósági szakmai segédanyag alapján a képzés megfelelő színvonalát folyamatosan biztosítani képes.
- (2) A képzést folytató gondoskodik:
- a képzéshez szükséges oktatókról,
  - a tanfolyam és vizsgáztatás helyszíneiről,
  - az elméleti és a gyakorlati képzéshez szükséges eszközökről,
  - a gyakorlati képzéshez szükséges segédanyagokról,
  - a képzést lezáró vizsga feltételeinek megteremtéséről,
  - a vizsgák követelményrendszerének a Hatóság honlapján történő megjelentetéséről, valamint
  - a képzési folyamatot támogató informatikai rendszer működtetéséről.
- (3) A képző szerv felkészítő képzést és klímagáz képzést kizárólag képzési megállapodás keretében és a képzési programban foglaltak alapján folytathat. A képző szerv köteles a képzési megállapodásban szereplő valamennyi képzést évente legalább két alkalommal az adatbázisban rögzíteni, és az adott képzést – ha annak lebonyolítására a Hatóság megbízást ad – lebonyolítani. A képző szerv köteles a megbízásról szóló, az adatbázison keresztül megküldött értesítés kézhezvételétől számított 60 napon belül az adott képzést elindítani és lebonyolítani.
- (4) A klímagáz záróvizsga bizottságának elnökét a Hatóság delegálja.
- (5) A Hatóság jogosult az e rendeletben és a képzési programban foglalt felkészítő és klímagáz képzési követelményeket ellenőrizni. Ha a Hatóság az ellenőrzés során megállapítja, hogy a felkészítő és klímagáz képzési követelmények nem teljesülnek, a képzési megállapodásban meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazza.
- (6) A Hatóság által önállóan végzett képzési tevékenység során a képzést végzővel közszolgálati jogviszonyban álló természetes személy képzése tekintetében az 1. mellékletben meghatározott képzési díj 100%-kal csökkentett mértékben is megállapítható.

- 6. §** A felkészítő és klímagáz képzésen részt vevő természetes személy a Hatósággal klímagáz képzési megállapodást köt.

- 7. §** (1) A felkészítő és klímagáz képzésre jelentkező számára a Hatóság és a képző szerv biztosítja mindazon ismeretek, jártasságok és készségek elsajátításának lehetőségét, amelyek a felkészítő és klímagáz képzésre jelentkezőt alkalmassá teszik a választott képesítési kategóriának megfelelő tevékenység szakmailag megfelelő és műszakilag biztonságos végzésére.
- (2) A felkészítő és klímagáz képzést az 1. és 2. melléklet, valamint a Hatóság által kiadott képzési program szerint kell megtartani. A képzés során a felkészítő és klímagáz képzési és vizsgáztatási tevékenység végzéséhez a Hatóság által előírt, a Klímagáz adatbázisban (a továbbiakban: Adatbázis) tárolt formanyomtatványokat kell alkalmazni.

- (3) A felkészítő és klímagáz képzésben részt vevők számára a képzési programban meghatározott tanórákon a klímagáz képesítési megállapodásban foglaltak szerint a részvétel kötelező. Ha a képző szerv folytatja le a képzést, akkor a képzésben részt vevők részvételét a képző szerv igazolja a Hatóság felé a jelenléti ívek Adatbázisba történő feltöltésével.
- (4) A Hatóság az Adatbázison keresztül megküldött – a képzési megállapodás alapján teljesített – a képzésre jelentkezettek adatainak átadásával történő megbízással hívja fel a képző szervet a képzés megtartására.

6. Felkészítő és klímagáz képzésre jelentkezés szabályai

- 8. §**
- (1) A felkészítő és klímagáz képzésben az a személy vehet részt, aki
    - a) legalább alapfokú iskolai végzettséggel és
    - b) az egyes kategóriáknál a 2. mellékletben előírt képzettséggel rendelkezik.
  - (2) A felkészítő és klímagáz képzésre történő regisztrációkor a regisztráló a szakmai előképzettségét az alábbi dokumentumokkal igazolhatja:
    - a) végzettséget, képesítést, jogosultságot igazoló okirat,
    - b) más képesítő testület határozata alapján előírt előkészítő tanfolyam elvégzését igazoló tanúsítvány.
  - (3) Felsőfokú szakirányú végzettség, valamint egyéb szakirányú szakképzettség esetén a szakmai előképzettség megfelelését a Hatóság egyedileg állapítja meg a regisztráció során benyújtott dokumentumok alapján vizsgált tematikaegyezség mértéke szerint.
  - (4) A Hatóság a regisztráló által az Adatbázisba feltöltött, korábban megszerzett, szakmai előképzettséget igazoló dokumentumokat az Adatbázisban nyilvántartja.
- 9. §**
- (1) A felkészítő és klímagáz képzésekre jelentkezés folyamatát az Adatbázisban történő regisztrációt követően lehet megkezdeni. Az előjelentkezés során az Adatbázison keresztül meg kell jelölni a választott képző szervet és a képesítési kategóriát. A jelentkező által aláírt klímagáz képzési megállapodás Adatbázison keresztül történő benyújtásával az előjelentkezés befejezetté válik.
  - (2) A klímagáz képzési megállapodás tartalmazza a jelentkező személyazonosításához szükséges adatait, elérhetőségeit, a választott képesítési kategóriát, a választott képző szervet, a jelentkező jogait és kötelezettségeit, valamint a jelentkező azon kötelezettségvállalását, hogy a képzés költségét a Hatóság részére megfizeti.
- 10. §**
- (1) A Hatóság a 8. § (2) bekezdése szerinti dokumentumok Adatbázisban való rögzítését követő 15 napon belül megvizsgálja a jelentkező által megadott adatokat és a szakmai előképzettséget igazoló iratokat, és dönt az előjelentkezés elfogadhatóságáról.
  - (2) Ha a jelentkező által benyújtott dokumentumok alapján a Hatóság megállapítja, hogy a jelentkező szakmai előképzettsége nem megfelelő a kiválasztott képesítési kategória megszerzéséhez, a Hatóság az Adatbázison keresztül tájékoztatja a jelentkezőt és hiánypótlásra hívja fel. Ha lehetséges, a Hatóság felkínál a jelentkező számára a szakmai előképzettségének megfelelő más képesítési kategória megszerzésére irányuló képzést, amelyet a Hatóság az Adatbázisban a jelentkező ügyféli oldalán is feltüntet. Ha a jelentkező által benyújtott dokumentumok alapján más képzés felajánlására nincs lehetőség, a jelentkezést a Hatóság elutasítja.
  - (3) Ha a jelentkező a Hatóság által elektronikus úton küldött díjbekérőben foglalt díjfizetési kötelezettségét az értesítő megnyitásától számított 30 napon belül nem teljesíti, a Hatóság a fizetési határidő leteltét követő 30 napon belül a jelentkező előjelentkezését hivatalból törli és erről a jelentkezőt az Adatbázison keresztül is értesíti.
  - (4) Miután a jelentkező a képzési díjat megfizette, a képzési díj Adatbázisban történő jóváírását követő 6 hónapon belül köteles a jelentkezés véglegesítése során az Adatbázisban kiválasztani azt a képzést, amelyen részt kíván venni (a továbbiakban: jelentkezés).
  - (5) Ha a jelentkező által az Adatbázisban a jelentkezési folyamat során megjelölt képző szerveknél képzés a kiválasztott időpontban nem indul, a Hatóság – a jelentkezők egyidejű értesítésével – a képzésre jelentkezéseket törli, és lehetővé teszi a más képző szerv által szervezett képzésre való jelentkezést.

III. FEJEZET A KLÍMAGÁZ KÉPESÍTÉS MEGSZERZÉSÉNEK SZABÁLYAI

7. A felkészítő képzés

- 11. §** (1) Az a természetes személy, aki nem rendelkezik az adott képesítési kategória vonatkozásában a megfelelő szakmai előképzettséggel, a klímagáz képzést megelőzően felkészítő képzésen köteles részt venni.
- (2) A felkészítő képzés
- felkészítő tanfolyamból és
  - felkészítő vizsgából áll.
- (3) A felkészítő tanfolyamot úgy kell megtartani, hogy az azon való részvétel a klímagáz tanfolyam elvégzéséhez szükséges szakmai elméleti és gyakorlati tudást megalapozza. A felkészítő tanfolyam biztosítja a résztvevők számára különösen az adott képesítési kategóriába tartozó alkalmazások felépítéséről, jellemzőiről, valamint a működésükkel és szerviztechnológiájukkal, szivárgásvizsgálatukkal kapcsolatos legfontosabb tudnivalókról, a hűtőközegek szakszerű és környezetbarát kezeléséről szóló ismeretek megszerzését. A felkészítő tanfolyamok követelményrendszerét úgy kell meghatározni, hogy az a HR szektor és MR szektor képesítési kategóriákon belüli átjárhatóságot biztosítsa.
- (4) A felkészítő képzés lezárásaként a jelentkezőnek a legalább két vizsgabiztosból álló vizsgabizottság előtt felkészítő vizsgát kell tennie, amely elméleti és gyakorlati vizsgát jelent a vizsgaszabályzatban rögzítettek szerint.
- (5) A felkészítő vizsgát a vizsgabizottság
- megfelelt vagy
  - nem felelt meg minősítéssel értékeli.
- (6) A vizsgabizottság a sikeres felkészítő vizsgáról két példányban a klímagáz képzésen való részvételre jogosító okiratot állít ki, amelynek egy példányát a vizsgázónak kell átadni, egy példányát a képző szerv őrzi meg az Adatbázisba történő elektronikus feltöltést követően.
- (7) A (6) bekezdés szerinti okiratnak tartalmaznia kell:
- a kibocsátó képző szerv megnevezését,
  - az okirat birtokosának
    - teljes nevét,
    - születési helyét és idejét,
    - anyja nevét,
  - azon képesítési kategóriát, amely képesítés megszerzéséhez az okirat jogosultságot jelent, valamint
  - a kiállítás dátumát.
- (8) A sikertelen felkészítő vizsgáról a vizsgabizottság két példányban vizsgalapot állít ki, amelynek egy példányát a vizsgázónak kell átadni, egy példányát a képző szerv őrzi meg. Sikertelen felkészítő vizsga esetén a vizsgázó a javítóvizsga díjának befizetését követően javítóvizsga keretében újabb vizsgát tehet. Ha a második javítóvizsga sikertelen, a vizsgázó újabb vizsgára csak a felkészítő tanfolyam ismételt elvégzését követően bocsátható a felkészítő tanfolyam díjának ismételt és igazolt megfizetését követően.

8. A klímagáz képzés

- 12. §** (1) A klímagáz képzés klímagáz tanfolyamból és klímagáz záróvizsgából áll.
- (2) A klímagáz tanfolyam
- személyes jelenléthez nem kötött e-klímagáz gyakorló tesztből, valamint
  - személyes jelenléthez kötött elméleti és gyakorlati klímagáz tanfolyamból áll.
- (3) A klímagáz záróvizsga
- e-klímagáz záróvizsgából és
  - elméleti és gyakorlati záróvizsgából áll.
- (4) A klímagáz tanfolyamon való részvétellel a képzésben részt vevő elsajátítja és készségszerűen alkalmazza a választott képesítési kategória szerinti klímagáz tartalmú alkalmazásokkal kapcsolatos tevékenység speciális,

az éghajlatvédelmet célzó szakmai ismereteket, tudást és gyakorlatot, elsajátítja a hatályos uniós és hazai szabályozást, releváns szabványokat, valamint az Adatbázis rendszerét és kezelését.

- (5) Ha a tanfolyam képzési programban meghatározott tanóráin való, a klímagáz képzési megállapodásban meghatározottak szerinti kötelező részvétel nem teljesül, a képzésben részt vevő klímagáz záróvizgára nem bocsátható, és a jelentkezési díjjal csökkentett képzési díj 10. § (3) bekezdése szerinti megfizetésével az Adatbázison keresztül a 10. § (4) és (5) bekezdésében foglaltak szerint jelentkezhet új klímagáz képzésre.

13. § (1) A Hatóság a klímagáz képzési megállapodás létrejöttét követően az Adatbázisban hozzáférhetővé teszi a jelentkező számára az e-klímagáz gyakorló teszt tananyagát.

- (2) Az e-klímagáz gyakorló teszt az Adatbázison keresztül teljesítendő. Az e-klímagáz gyakorló teszt akkor minősül teljesítettnek, ha a jelentkező két gyakorló tesztsort sikeresen teljesít. Az e-klímagáz gyakorló teszt a klímagáz záróvizsga napját megelőzően, elektronikus úton teljesítendő.

14. § (1) A klímagáz záróvizsgán a vizsgázónak számot kell adnia az adott képesítési kategória szerinti klímagáz tartalmazó alkalmazásokkal kapcsolatos tevékenység speciális szakmai ismereteiből, a hatályos hazai, uniós és nemzetközi jogszabályokból, a tevékenység végzéséhez szükséges releváns szabványok ismeretéből, valamint az Adatbázis gyakorlati alkalmazásáról.

- (2) A képzésben részt vevő a klímagáz záróvizsgán kizárólag az e-klímagáz gyakorló teszt sikeres teljesítését és a klímagáz tanfolyam elvégzését követően vehet részt. A klímagáz záróvizsgát 2 tagú vizsgabizottság előtt kell teljesíteni. A vizsgabizottság tagjai az elnök és az adott képesítési kategória szerinti szakterületeken megfelelő szakmai tudással rendelkező oktató.

- (3) A képzésben részt vevőnek az e-klímagáz vizsgát a klímagáz záróvizsga keretén belül, az Adatbázison keresztül kell teljesítenie a vizsgaszabályzatban meghatározott idő alatt az Adatbázis által generált kérdéssor alapján.

- (4) A klímagáz záróvizsga e-klímagáz vizsgáját, az elméleti és gyakorlati vizsgarészt a vizsgabizottság vizsgarészenként
- a) megfelelt vagy
  - b) nem felelt meg
- minősítéssel értékeli.

- (5) A klímagáz záróvizsga e-klímagáz vizsgája legalább 20 kérdésből álló feladatsor. A feladatsort az Adatbázis generálja. A helyesen megválaszolt tesztkérdések pontszámainak összesítése alapján a 80% alatti eredmény esetén nem felelt meg, 80% vagy annál magasabb eredmény esetében a részvizsga megfelelt minősítésű. Az elméleti és gyakorlati vizsgarészt az elmondott kérdéskifejtés és az értékelő íven feltüntetett szempontok alapján a vizsgán jelen lévő vizsgabizottsági tagok értékelik. A megfelelt minősítés eléréséhez szükséges részletes gyakorlati követelményeket a vizsgaszabályzat tartalmazza, azzal, hogy az elvégzett gyakorlati vizsgafeladatok legalább 80%-át a vizsgázónak sikeresen teljesítenie kell.

- (6) A vizsga lezárását követően a vizsgaelnök szóban tájékoztatja a vizsgázókat az elért eredményekről. Az eredményeket a vizsgaelnök rögzíti az Adatbázisban. Sikeres vizsga esetén a kiállított képesítési tanúsítványt az érintett vizsgázó a vizsga lezárását követően elektronikus formában töltheti le az Adatbázisból.

- (7) A nem felelt meg minősítésű részvizsga esetében a vizsgázó a javító vizsgadíj befizetését követően javítóvizsga keretében új részvizsgát tehet. Ha a második javítóvizsga sikertelen, a vizsgázó új klímagáz záróvizgára csak a megszerezni kívánt képesítési kategóriára vonatkozó klímagáz tanfolyam díjának ismételt és igazolt megfizetését, valamint a tanfolyam ismételt elvégzését követően bocsátható.

15. § (1) A képzési díjakat a klímagáz képzésben részt vevő köteles egy összegben megfizetni az energiapolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) Magyar Államkincstárnál vezetett, 10032000-00290713-00000000 számú fizetési számlájára. Az átutalási megbízás közlemény rovatában kizárólag a díjbekérő azonosítóját kell feltüntetni.

- (2) A képesítési kategória szerinti tevékenység végzésére jogosító klímagáz képesítési tanúsítvány megszerzésére irányuló képzés díja jelentkezési díjből, a képesítési kategóriának megfelelő tanfolyam díjából és az adott képzést lezáró vizsga díjából áll.

- (3) A befizetett képzési díjakról a Hatóság elektronikus számlát állít ki és küld meg az Adatbázison keresztül a befizetőnek.

- (4) A képzési díjat a díjbekérőben foglalt teljesítési határidőig kell a Hatóság részére megfizetni.

- (5) A képzési díjfizetési kötelezettség teljesítéséről a Hatóság az Adatbázisban nyilvántartást vezet. A képzési díjak nyilvántartására és elszámolására – az (1) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – az államháztartás számviteléről szóló jogszabályok előírásait kell alkalmazni.

- 16. §** (1) Ha a képzési díj nem a 15. §-ban és a díjbekérőben meghatározottak szerint kerül megfizetésre, a Hatóság az átutalt képzési díjat a befizető számlájára visszautalja.
- (2) A Hatóság a képzés díját – a jelentkezési díj kivételével – a befizető részére a tanfolyam kezdő napját megelőzően, az Adatbázison keresztül benyújtott kérelmére visszautalja.
- (3) A teljes képzési díj a jelentkezési díjjal együtt csak abban az esetben igényelhető vissza, ha az adott kategóriájú képzés elindítását a Hatóság a tanfolyamra történő jelentkezéstől számított hat hónapon belül nem tudja biztosítani.
- (4) A 10. § (4) bekezdése szerinti határidő eredménytelen elteltét követően a befizetett képzési díj visszautalása nem kérelmezhető, az a Hatóság bevételeit képezi, továbbá a Hatóság az előjelentkezést törli. A határidő lejártá előtt a képzési díj visszautalása kérelmezhető.

IV. FEJEZET

A KÉPESÍTÉS MEGÚJÍTÁSÁNAK SZABÁLYAI

9. A szakmai továbbképzésre vonatkozó általános szabályok

- 17. §** (1) A továbbképzés a Hatóság vagy a szakmai továbbképző szerv által szervezett továbbképzésből áll.
- (2) A továbbképzés teljesítésével a képesített személy képesítésének érvényességi ideje 2 évvel meghosszabbodik, amennyiben a képesített személy a képesítés érvényességi ideje lejártát megelőző évben vagy a képesítés érvényességi ideje lejártának évében vesz részt a továbbképzésen.
- (3) A képesített személy képesítésének érvényessége lejár, ha nem vesz részt továbbképzésen. Az érvényesség lejártát követően képesítés – a klímagáz képzés teljesítését követően – az általános eljárásrendben szerezhető.
- (4) A képesített személy a képesítése által érintett alkalmazási körnek megfelelő szakmai továbbképzésen vehet részt.

10. A szakmai továbbképzésre vonatkozó szabályok

- 18. §** (1) A szakmai továbbképzésben az a személy vehet részt, aki az (EU) 2024/573 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti érvényes személyi képesítési kategóriával rendelkezik.
- (2) A szakmai továbbképzés célja a klímagázokat tartalmazó alkalmazásokkal kapcsolatos tevékenységre vonatkozó hazai, uniós és nemzetközi jogszabályok, a tevékenység végzéséhez szükséges releváns szabványok, az Adatbázissal kapcsolatos követelmények, annak gyakorlati alkalmazásának képesítési kategóriához kötött elméleti ismereteinek megújítása, az új klímagázokkal kapcsolatos új technológiákkal vagy alternatív technológiákkal, valamint a helyettesítő hűtőközegekkel kapcsolatos információk átadása.
- (3) A szakmai továbbképzés személyesen – illetve a Hatóság által egyedileg meghatározott esetekben távoktatás formájában – teljesíthető.
- (4) A Hatóság két évvel meghosszabbítja azon képesített személy klímagáz tartalmazó alkalmazásokkal kapcsolatos tevékenység végzésére jogosító valamennyi érvényes képesítési tanúsítványának az érvényességét, aki a szakmai továbbképzésen a Hatóság által előírt módon, igazoltan részt vett.
- (5) A továbbképzések lebonyolítására vonatkozó minimális követelményeket az Átképzési és Továbbképzési Szabályzat határozza meg, amelyet a Hatóság a honlapján közzétesz.
- (6) A továbbképző szerv a Hatóság által jóváhagyott továbbképzési terv alapján bonyolíthat le továbbképzést. A továbbképzési tervnek tartalmaznia kell az adott továbbképzés tematikáját, lebonyolításának helyét és tárgyi feltételeit. A továbbképzési tervben alá kell támasztani a képzés megfelelő színvonalának folyamatos biztosítására vonatkozó alkalmasságot is.
- (7) A továbbképző szerv dolgozza ki a továbbképzési tervet és kezdeményezi a képzés jóváhagyását a Hatóságnál, mellyel egyidejűleg 10 000 forintot fizet meg a minisztérium Magyar Államkincstárnál vezetett, 10032000-00290713-00000000 számú fizetési számlájára. A Hatóság által elektronikus úton küldött díjbekérő alapján az átutalási megbízás közlemény rovatában kizárólag a díjbekérő azonosítóját kell feltüntetni.

- (8) Az Átképzési és Továbbképzési Szabályzat és a benyújtott továbbképzési terv alapján a Hatóság 15 napon belül jóváhagyja vagy elutasítja a képzést.
- (9) A továbbképző szerv a jóváhagyott továbbképzési tervnek megfelelően, a szakmai továbbképzések Adatbázisban történő rögzítésével hirdethet meg szakmai továbbképzéseket. A szakmai továbbképzések meghirdetése és megtartása között legalább 15 napnak el kell telnie.
- (10) A továbbképző szerv a jóváhagyott továbbképzési tervnek megfelelően köteles évente legalább egy szakmai továbbképzést lebonyolítani.
- (11) A szakmai továbbképzés megkezdésekor a szakmai továbbképző szerv az Adatbázisban bejelenti a képzésen részt vevő személyek listáját. A képzésen részt vevő személy a jelenlétet a bejelentéskor visszaigazolja az Adatbázisban.
- (12) A szakmai továbbképző szerv a szakmai továbbképzés befejezését követő 5 napon belül köteles a képzésen részt vett személyenként továbbképzési jelentkezési díjat fizetni. A szakmai továbbképző szerv által fizetendő továbbképzési jelentkezési díjat a képzés lezárultát követően a Hatóság által megküldött elektronikus díjbekérő alapján kell megfizetni a minisztérium Magyar Államkincstárnál vezetett, 10032000-00290713-00000000 számú fizetési számlájára, az átutalás közlemény rovatában feltüntetve a díjbekérő azonosítóját.
- (13) A (4) és (11) bekezdés alapján a Hatóság 15 napon belül hivatalból megállapítja a természetes személy képesítési tanúsítványa érvényességének meghosszabbítását és azt átvezeti az Adatbázisba.

11. Szakmai továbbképzés szervezése

- 19. §**
- (1) A Hatóság a szakmai továbbképzéseket önállóan tartja meg, vagy ennek ellátására olyan szakmai továbbképző szervet is megbízhat, amely a továbbképzés helyét és tárgyi feltételeit, valamint a továbbképzésben részt vevő oktatók képesítése és a szakmai segédanyagok alapján a továbbképzés megfelelő színvonalát folyamatosan biztosítani képes.
  - (2) A szakmai továbbképző szerv gondoskodik
    - a) a képzési tematika kidolgozásáról,
    - b) a képzéshez szükséges oktatókról,
    - c) a tanfolyam és vizsgáztatás helyszíneiről,
    - d) az elméleti és a gyakorlati képzéshez szükséges eszközökről,
    - e) a gyakorlati képzéshez szükséges segédanyagokról,
    - f) az eszközök és a szükséges segédanyagok képzésre jelentkezők rendelkezésére bocsátásáról,
    - g) a képzési folyamatot támogató informatikai rendszer működtetéséről.
  - (3) A Hatóság jogosult az e rendeletben, az Átképzési és Továbbképzési Szabályzatban és a Hatóság által jóváhagyott továbbképzési tervben foglalt továbbképzési követelmények teljesülését ellenőrizni.
  - (4) Ha a Hatóság az ellenőrzés során megállapítja, hogy a továbbképzési követelmények nem teljesülnek, a Hatóság
    - a) az adott szakmai továbbképzési terv alapján tartandó képzések meghirdetését határozott időre, de legfeljebb egy évre felfüggesztheti,
    - b) az adott képzésre vonatkozó szakmai továbbképzési terv jóváhagyását visszavonhatja,
    - c) valamennyi szakmai továbbképzési terv jóváhagyását visszavonhatja.
  - (5) A Hatóság a (4) bekezdésben meghatározott jogkövetkezmények alkalmazásával egyidejűleg rendelkezhet úgy, hogy nem hosszabbítja meg az adott szakmai továbbképzésen részt vett képesített személyek képesítésének érvényességi idejét.
  - (6) Az ellenőrzés befejezéséig a Hatóság az adott képzésen részt vevő képesített személyek képesítését nem hosszabbítja meg.
  - (7) A (4) bekezdés c) pontjában meghatározott jogkövetkezmény alkalmazása esetén szakmai továbbképzési terv a jogkövetkezmény alkalmazásától számított 1 évig nem nyújtható be.
- 20. §**
- A továbbképzést az e rendeletben foglaltak, az Átképzési és Továbbképzési Szabályzat, valamint a Hatóság által jóváhagyott szakmai továbbképzési terv szerint kell megtartani.

V. FEJEZET
AZ E–I. KÉPESÍTÉSI KATEGÓRIA MEGSZERZÉSE

- 21. §** A Korm. rendelet 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat szerinti E–I. képesítési kategóriában tevékenységet végző természetes személyek képzésére a 12–20. §-ban foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni, azzal a különbséggel, hogy a klímagáz záróvizsga elméleti és gyakorlati részből áll.

VI. FEJEZET
KÉPESÍTÉST IGAZOLÓ OKIRATOK

- 22. §** (1) A megszerzett képesítés a sikeres vizsga napjától számított 5 évig érvényes.
(2) A képesítési tanúsítvány tartalmazza
- a Hatóság megnevezését,
  - a képesítés jogosultjának nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét és F-Gáz ügyfél-azonosító számát,
  - azon képesítési kategóriát és az ahhoz kapcsolódó tevékenységet, amelyeket a képesítés jogosultja végezhet,
  - a képesítés időbeli hatálya lejártának időpontját és
  - a kiadmányozó időbélyegzővel ellátott elektronikus aláírását.
- 23. §** (1) A Hatóság a vállalkozások számára a Korm. rendelet 9. és 10. §-a, valamint 13. és 14. §-a szerinti eljárást követően az Adatbázisból letölthető képesítési igazoláson feltünteteti
- a Hatóság megnevezését,
  - a vállalkozás megnevezését,
  - a vállalkozás székhelyét és adószámát, F-Gáz ügyfél-azonosítóját,
  - azon tevékenységeket, amelyek végzésére a vállalkozás jogosult,
  - a képesítés időbeli hatálya lejártának időpontját és
  - a kiadmányozó időbélyegzővel ellátott elektronikus aláírását.
- (2) A Hatóság a vállalkozás, valamint a képezített személy képesítési kategóriáját képezített minőségének hatályát és a képesítés alapján nyilvántartott jogosultságokat az Adatbázis nyilvános felületén bárki számára hozzáférhetővé teszi.

VII. FEJEZET
ÁTKÉPZÉS

- 24. §** (1) Az átképzés célja a klímagázokat tartalmazó alkalmazásokkal kapcsolatos tevékenységre vonatkozó hazai, uniós és nemzetközi jogszabályok, a tevékenység végzéséhez szükséges releváns szabványok, az Adatbázissal kapcsolatos követelmények, annak gyakorlati alkalmazásának képesítési kategóriához kötött elméleti ismereteinek megújítása, az új klímagázokkal kapcsolatos új technológiákkal vagy alternatív technológiákkal, valamint a helyettesítő hűtőközegekkel kapcsolatos információk átadása abból a célból, hogy az e rendelet hatálybalépését megelőzően kiadott, az 517/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti érvényes személy képesítési kategóriával rendelkező személyek rendelkezzenek az (EU) 2024/573 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti érvényes személy képesítési kategóriával.
- (2) Átképzés
- elméleti konzultációból és
  - vizsgából áll.
- (3) Az elméleti konzultáció és a vizsga személyesen, illetve a Hatóság által egyedileg meghatározott esetekben az elméleti konzultáció távoktatás formájában, a vizsga távoktatás formájában vagy elektronikus formában teljesíthető.
- (4) Átképzést a Hatóság, az e rendelet hatálybalépésekor hatályos képzési megállapodással rendelkező képző szerv vagy szakmai továbbképző szerv tarthat.

- 25. §**
- (1) Az átképzések lebonyolítására vonatkozó minimális követelményeket az Átképzési és Továbbképzési Szabályzat határozza meg, amelyet a Hatóság a honlapján közzétesz.
  - (2) Átképzés a Hatóság által jóváhagyott átképzési terv alapján bonyolítható. Az átképzési tervnek tartalmaznia kell az adott átképzés tematikáját, lebonyolításának helyét és tárgyi feltételeit. Az átképzési tervben alá kell támasztani a képzés megfelelő színvonalának folyamatos biztosítására vonatkozó alkalmasságot is. A tematikának ki kell terjednie a klímagázokról szóló 2024. évi LXXXVII. törvény 1. melléklet 3–5. pontjában meghatározott anyagokkal kapcsolatos tevékenységek végzésére.
  - (3) Az átképző szerv dolgozza ki az átképzési tervet és kezdeményezi a képzés jóváhagyását a Hatóságnál, amellyel egyidejűleg 10 000 forintot fizet meg a minisztérium Magyar Államkincstárnál vezetett, 10032000-00290713-00000000 számú fizetési számlájára. A Hatóság által elektronikus úton küldött díjbekérő alapján az átutalási megbízás közlemény rovatában kizárólag a díjbekérő azonosítóját kell feltüntetni.
  - (4) Az Átképzési és Továbbképzési Szabályzat és a benyújtott átképzési terv alapján a Hatóság 15 napon belül jóváhagyja vagy elutasítja a képzést.
  - (5) Átképzés a jóváhagyott átképzési tervnek megfelelően, az átképzés Adatbázisban történő rögzítésével hirdethető meg. Az átképzés meghirdetése és megtartása között legalább 15 napnak el kell telnie.
  - (6) Az e rendelet hatálybalépésekor hatályos képzési megállapodással rendelkező képző szervnek évente kötelező legalább 2 átképzést tartania.
  - (7) Az átképzés megkezdésekor az átképzést lebonyolító szerv az Adatbázisban bejelenti a képzésen részt vevő személyek listáját. A képzésen részt vevő személy a jelenlételet a bejelentéskor visszaigazolja az Adatbázisban.
  - (8) Az átképzést lebonyolító szerv az átképzés befejezését követő 5 napon belül köteles a képzésen részt vett személyenként átképzési jelentkezési díjat fizetni. Az átképzést lebonyolító szerv által fizetendő átképzési jelentkezési díjat a képzés lezárását követően a Hatóság által megküldött elektronikus díjbekérő alapján kell megfizetni a minisztérium Magyar Államkincstárnál vezetett, 10032000-00290713-00000000 számú fizetési számlájára, az átutalás közlemény rovatában feltüntetve a díjbekérő azonosítóját.
- 26. §**
- (1) Átképzésen az a személy vehet részt, aki rendelkezik az e rendelet hatálybalépését megelőzően kiadott, az 517/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti érvényes személy képzési kategóriával.
  - (2) Az e rendelet hatálybalépését megelőzően kiadott, az 517/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti érvényes személy képzési kategóriával rendelkező személyeknek a képzés érvényességi idején belül, de legkésőbb 2029. március 12. napjáig részt kell venniük az átképzésen.
- 27. §**
- (1) A vizsgát 2 tagú vizsgabizottság előtt kell teljesíteni. A vizsgabizottság tagjai az elnök és az adott képzési kategória szerinti szakterületeken megfelelő szakmai tudással rendelkező oktató.
  - (2) A vizsgán a vizsgázónak számot kell adnia az adott képzési kategória szerinti klímagázokat tartalmazó alkalmazásokkal kapcsolatos tevékenységre vonatkozó hazai, uniós és nemzetközi jogszabályok, a tevékenység végzéséhez szükséges releváns szabványok, az új klímagázokkal kapcsolatos új technológiák vagy alternatív technológiák ismeretéről.
  - (3) A vizsgát az elmondott kérdéskifejtés és az értékelő íven feltüntetett szempontok alapján, a vizsgán jelen lévő vizsgabizottsági tagok értékelik.
  - (4) Ha a vizsga elektronikus formában kerül megszervezésre, a vizsgát az Adatbázison keresztül kell teljesíteni a vizsgaszabályzatban meghatározott idő alatt az Adatbázis által generált kérdéssor alapján.
  - (5) A (4) bekezdésben meghatározott esetben a vizsga legalább 20 kérdésből álló feladatsor. A feladatsort az Adatbázis generálja. A helyesen megválaszolt tesztkérdések pontszámainak összesítése alapján a 80% alatti eredmény esetén nem felelt meg, 80% vagy annál magasabb eredmény esetében a vizsga megfelelt minősítésű.
  - (6) A vizsga minősítése
    - a) megfelelt vagy
    - b) nem felelt meg lehet.
  - (7) A vizsga lezárását követően a vizsgaelnök szóban tájékoztatja a vizsgázókat az elért eredményekről. Az eredményeket a vizsgaelnök rögzíti az Adatbázisban.
  - (8) Megfelelt minősítésű vizsga esetén az (EU) 2024/573 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelő képzési tanúsítványt az érintett vizsgázó a vizsga lezárását követően elektronikus formában töltheti le az Adatbázisból. Az (EU) 2024/573 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelő személyképzés érvényességi ideje

az 517/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint kiadott személy képzés érvényességi idejének lejáratától számított 2 év.

(9) A nem felelt meg minősítésű vizsga esetében a vizsgázó a vizsgadíj befizetését követően új vizsgát tehet.

- 28. §**
- (1) A Hatóság jogosult az e rendeletben, az Átképzési és Továbbképzési Szabályzatban és a Hatóság által jóváhagyott átképzési tervben foglalt követelmények teljesülését ellenőrizni.
  - (2) Ha a Hatóság az ellenőrzés során megállapítja, hogy a követelmények nem teljesülnek, a Hatóság
    - a) az adott átképzési terv alapján tartandó képzések meghirdetését határozott időre, de legfeljebb egy évre felfüggesztheti,
    - b) az átképzési terv jóváhagyását visszavonhatja.
  - (3) A (2) bekezdés b) pontjában meghatározott jogkövetkezmény alkalmazása esetén átképzési terv a jogkövetkezmény alkalmazásától számított 1 évig nem nyújtható be.

VIII. FEJEZET OKTATÓI KÉPZÉS

- 29. §**
- (1) Az oktatói képzés célja a klímagázokkal kapcsolatos képzésen oktatási tevékenységet ellátó személyek 4. § (1) bekezdés a), b), valamint d) pontjában meghatározott képzések megtartására történő felkészítése.
  - (2) Aki a 4. § (1) bekezdés a), b) valamint d) pontjában meghatározott képzéseken oktatási tevékenységet kíván végezni, annak kötelező részt vennie az oktatói képzésen és megfelelő minősítésű vizsgát kell tennie.
  - (3) Az oktatói képzés
    - a) elméleti konzultációból és
    - b) vizsgából áll.
  - (4) Az elméleti konzultáció és a vizsga személyesen, illetve a Hatóság által egyedileg meghatározott esetekben távoktatás formájában teljesíthető.
  - (5) A Hatóság gondoskodik az oktatói képzés szervezéséről és az oktatói képzés Adatbázisban történő meghirdetéséről.
  - (6) A képzést lebonyolító gondoskodik az oktatói képzés megtartásához szükséges személyi és tárgyi feltételekről.
- 30. §**
- Oktatói képzésen olyan képzési megállapodással rendelkező képző szerv által delegált személy vehet részt, aki
- a) a Hatóság által kiadott érvényes H-I., H-II., M-I., M-II., E-I. vagy T személyi képesítéssel és legalább ötévi szakmai gyakorlattal rendelkezik, vagy
  - b) a 2. mellékletben meghatározott szakmai előképzettségi feltételekkel vagy azzal egyenértékű végzettséggel rendelkezik.
- 31. §**
- (1) A vizsgát legalább három tagból álló vizsgabizottság előtt kell teljesíteni.
  - (2) A vizsgát a vizsgabizottság
    - a) megfelelt vagy
    - b) nem felelt meg
 minősítéssel értékeli.
  - (3) A vizsga lezárását követően a vizsgaelnök szóban tájékoztatja a vizsgázókat az elért eredményekről. Az eredményeket a vizsgaelnök rögzíti az Adatbázisban.
  - (4) A megfelelt minősítésű vizsga mentesít a klímagáz tanfolyam alól és egyenértékű a klímagáz záróvizsgával.
  - (5) Megfelelt minősítésű vizsga teljesítése esetén
    - a) a 30. § a) pontjában meghatározott személy az érvényes személyi képesítése alapján,
    - b) a 30. § b) pontjában meghatározott személy a szakmai előképzettségének megfelelő H-I. vagy M-I. személyi képesítést kap.
  - (6) Megfelelt minősítésű vizsga esetén az oktatásra vonatkozó jogosultságot tanúsító dokumentumot az érintett vizsgázó a vizsga lezárását követően elektronikus formában töltheti le az Adatbázisból.
- 32. §**
- Az oktatói jogosultsággal rendelkező személynek a jogosultság megszerzését követően Hatóság által szervezett oktatói továbbképzésen kötelező részt vennie. Ennek elmaradása esetén – különös méltánylást érdemlő eset kivételével – az oktatói jogosultság megszűnik.

IX. FEJEZET
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

33. § Ez a rendelet 2025. március 1-jén lép hatályba.

- 34. §** (1) Annak a természetes személynek, aki az e rendelet hatálybalépése előtt képzésre jelentkezett, az e rendelet hatálybalépését követő 30 napon belül kell a képzési díjat megfizetnie. A képzési díj megfizetésére vonatkozó határidő jogvesztő. A Hatóság hivatalból törli annak a jelentkezését, aki a képzési díjat az e rendelet hatálybalépését követő 30 napon belül nem fizeti meg. Aki a képzési díjat az e rendelet hatálybalépését követő 30 napon belül megfizette, a képzési díj Adatbázisban történő jóváírását követő 6 hónapon belül választhatja ki az Adatbázisban azt a képzést, amelyen részt kíván venni. A képzés kiválasztására vonatkozó határidő jogvesztő. A képzés kiválasztására rendelkezésre álló 6 hónapos határidő lejártát követően a Hatóság a 16. § (4) bekezdése figyelembevételével hivatalból törli a természetes személy képzésre történő jelentkezését.
- (2) Az 517/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti képesítési igazolással vagy képzési igazolással (H-I. és H-II.) rendelkező természetes személynek legkésőbb 2029. március 12-ig részt kell vennie az e rendeletben meghatározott átképzésen az adott kategóriában (I., II.), ennek hiányában a képesített személy képzése megszűnik.
- (3) A képesített személy az 517/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti H-I., H-II. képesítése az érvényességi idő lejáratát követően nem hosszabbítható meg, ha 2029. március 12. napjáig nem vesz részt az átképzésen.
- (4) Az a természetes személy, aki az e rendelet hatálybalépését megelőzően a képzésre jelentkezett és a képzési díjat is megfizette, az e rendelet hatálybalépését követő 6 hónapon belül választhatja ki az Adatbázisban azt a képzést, amelyen részt kíván venni. A képzés kiválasztására vonatkozó határidő jogvesztő. Az e rendelet hatálybalépését követő 6 hónapot követően a Hatóság a 16. § (4) bekezdése figyelembevételével, hivatalból törli annak a természetes személynek a képzésre történő jelentkezését, aki ezen határidő lejáratáig nem választott ki képzést az Adatbázisban.

35. § Ez a rendelet

- a) az Európai Parlament és a Tanács 842/2006/EK rendelete alapján egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokból előállított oldószerek különféle berendezésekből való visszanyerését végző szakemberek képzésére vonatkozó minimumkövetelmények és kölcsönös elismerési feltételek meghatározásáról szóló, 2008. április 2-i 306/2008/EK bizottsági rendelet,
- b) az Európai Parlament és a Tanács 842/2006/EK rendelete alapján a gépjárművekbe szerelt, egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokat tartalmazó légkondicionáló rendszerek tekintetében a szakemberek részére szervezett képzési programok minimumkövetelményeinek és a képzési igazolások kölcsönös elismerési feltételeinek meghatározásáról szóló, 2008. április 2-i 307/2008/EK bizottsági rendelet,
- c) a fluortartalmú üvegházhatású gázokról, az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról és az 517/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. február 7-i (EU) 2024/573 európai parlamenti és tanácsi rendelet 10. cikke,
- d) az ózonréteget lebontó anyagokról és az 1005/2009/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. február 7-i (EU) 2024/590 európai parlamenti és tanácsi rendelet,
- e) az 517/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján a fluortartalmú üvegházhatású gázokat tartalmazó elektromos kapcsolóberendezések telepítését, szervizelését, karbantartását, javítását vagy használaton kívül helyezését vagy a fluortartalmú üvegházhatású gázok helyhez kötött elektromos kapcsolóberendezésekből való visszanyerését végző természetes személyek képzésére vonatkozó minimumkövetelmények és kölcsönös elismerési feltételek meghatározásáról szóló, 2015. november 17-i 2015/2066 bizottsági végrehajtási rendelet, valamint
- f) az (EU) 2024/573 európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján a fluortartalmú üvegházhatású gázokat vagy azok alternatíváit tartalmazó helyhez kötött hűtő-, légkondicionáló és hőszivattyú-berendezések, szerves Rankine-ciklusok, továbbá a hűtőkamionok, hűtőpótkocsik, hűtött könnyűgépjárművek, intermodális konténerek és vasúti kocsik hűtőegységei tekintetében a képesítési igazolások természetes és jogi személyek részére történő kiadására vonatkozó minimumkövetelmények és az ilyen képesítési igazolások kölcsönös elismerésére vonatkozó feltételek megállapításáról, valamint az (EU) 2015/2067 bizottsági végrehajtási

rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. szeptember 6-i (EU) 2024/2215 bizottsági végrehajtási rendelet
végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

36. § Hatályát veszti a fluortartalmú üvegházhatású gázokkal kapcsolatos tevékenységeket végzők képzésére vonatkozó szabályokról szóló 60/2016. (XII. 28.) NFM rendelet.

Lantos Lajos Csaba s. k.,
energiaügyi miniszter

1. melléklet az 1/2025. (I. 13.) EM rendelethez

A képzési díjak

1. A jelentkezési díj összege 10 000 forint.
2. Az 1. táblázat B:2–B:13 mezőjében szereplő összegek magukban foglalják a jelentkezési díj összegét.
3. A képzési díjak mértékét az 1. táblázat tartalmazza.

1. táblázat

	A	B	C
1.	Megnevezés	Összesen felkészítő tanfolyammal	Összesen felkészítő tanfolyam nélkül
2.	H–I. képzési díj	240 000 Ft	130 000 Ft
3.	H–II. képzési díj	165 000 Ft	115 000 Ft
4.	H–III. képzési díj	–	70 000 Ft
5.	H–IV. képzési díj	–	60 000 Ft
6.	M–I. képzési díj	230 000 Ft	–
7.	M–II. képzési díj	160 000 Ft	–
8.	M–III. képzési díj	–	60 000 Ft
9.	Továbbképzési jelentkezési díj	10 000 Ft	–
10.	Átképzési jelentkezési díj	10 000 Ft	–
11.	E–I. képzési díj	150 000 Ft	–
12.	Javítóvizsga díja	30 000 Ft	–
13.	Átképzés H–I. (CO ₂ , HC, NH ₃)	–	70 000 Ft
14.	Átképzés H–II. (HC)	–	40 000 Ft

2. melléklet az 1/2025. (I. 13.) EM rendelethez

A képesítési tanúsítvány megszerzéséhez szükséges szakmai előképzettségi feltételek és az előírt felkészítő tanfolyam

1. táblázat

	A	B	C
1.	Képesítési kategória	Klímagáz záróvizsga teljesítéséhez szükséges szakmai előképzettség szakirányú szakképzettség esetén	Előírt felkészítő tanfolyam megjelölése és neve
2.	H-I.	a) Hűtő-, klíma- és hőszivattyú berendezésszerelő b) Ipari- és kereskedelmi hűtőgépszerelő c) Hűtő- és klímaberendezés-szerelő, -karbantartó d) Szellőző- és klímaberendezés-szerelő e) Hűtő- és szellőzésrendszer-szerelő f) Háztartási gépszerelő g) Gépészmérnök h) Vegyészmérnök i) Épületgépész mérnök j) Egyéb hűtéstechikai ismereteket tartalmazó szakirányú szakképzettség	–
3.	H-I.	a) Hűtő- és légtechnikai rendszerszerelő b) Épületgépész technikus c) Villamosmérnök d) Egyéb hűtéstechikai ismereteket tartalmazó szakirányú szakképzettség	FT-H-I.
4.	H-II.	a) Hűtő-, klíma- és hőszivattyú berendezésszerelő b) Hűtő- és légtechnikai rendszerszerelő c) Hűtő- és klímaberendezés-szerelő, -karbantartó d) Hűtő- és szellőzésrendszer-szerelő e) Ipari- és kereskedelmi hűtőgépszerelő f) Szellőző- és klímaberendezés-szerelő g) Háztartási gépszerelő h) Épületgépész technikus i) Hűtéstechikai berendezés üzemeltető j) Egyéb szakirányú ismereteket tartalmazó szakképzettség	–
5.	H-II.	Egyéb szakirányú szakképzettség	FT-H-II.
6.	H-III.	a) H-I. és H-II. képesítési kategóriához szükséges előképzettség b) Egyéb műszaki szakképzettség	–
7.	H-IV.	a) H-I. és H-II. képesítési kategóriához szükséges előképzettség b) Egyéb műszaki szakképzettség	–

8.	M-I.	a) Gépészmérnök (közlekedésgépész) b) Vasúti járműszerelő c) Járműmérnök d) Közlekedésmérnök e) Autószerelő f) Alternatív járműhajtási technikus, Alternatív gépjárműhajtási technikus g) Gépjármű mechatronikai technikus h) Gépjármű mechatronikus i) Járműipari karbantartó technikus j) Mechatronikai technikus k) Mezőgazdasági gépész, mezőgazdasági gépész technikus, Mezőgazdasági gépjavító l) Közlekedésgép-szerelő, dízelmozdony-szerelő m) Közlekedésgépészeti technikus, közúti járműgépész n) Gépjármű elektronikai műszerész o) Autóvillamossági, Autóelektronikai műszerész p) Növénytermesztő gépész q) Üzemmérnök r) Egyéb hűtéstechnikai és járműgépészeti szakképzettség	–
9.	M-II.	a) Járműgépészeti szakképzettség b) Mezőgazdasági gépszerelő c) Hibrid és elektromos autó diagnosztika és karbantartó d) Karosszerialakatos e) Gumiabroncs-javító és kerékkiegyensúlyozó f) Egyéb hűtéstechnikai és járműgépészeti szakképzettség	–
10.	M-III.	Egyéb műszaki szakképzettség	–
11.	Átképzés H-I. (CO ₂ , HC, NH ₃)	H-I.	–
12.	Átképzés H-II. (HC)	H-II., H-I.	–

A honvédelmi miniszter 1/2025. (I. 13.) HM rendelete a munkára való alkalmassági vizsgálat kötelező elrendeléséről

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 88. § (3) bekezdés d) és e) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 112. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 66. § (1) bekezdés 26. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró belügyminiszterrel és 103. § (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter egyetértésével – a következőket rendelem el:

- 1. §** A munkára való alkalmasságról a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló jogszabályban meghatározott orvosi vizsgálat alapján kell dönten
- a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 112. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben tartozó ágazatban és
  - a Honvédelmi Minisztériumban, valamint a honvédelmi miniszter irányítása alá tartozó szerveknél azon feladatkör, munkakör, álláshely esetén, melyben az 1. mellékletben felsorolt hatásoknak lehetnek kitéve – a hivatásos és szerződéses állomány tagja kivételével – a foglalkoztatottak.

2. § Ez a rendelet a kihirdetését követő második napon lép hatályba.

Szalay-Bobrovniczky Kristóf s. k.,
honvédelmi miniszter

1. melléklet az 1/2025. (I. 13.) HM rendelethez

	A	B
1.	Expozíció (károsító hatásnak való kitettség)	Meghatározás
2.	Fokozott baleseti veszély	<p>1. Magasban végzett munka: a munkavégzés magassága meghaladja a 2 m-t.</p> <p>2. Földalatti bányászati, kőolaj- és földgázbányászati mélyfúrású munkakörök.</p> <p>3. Tűz- és robbanásveszéllyel járó munkakörök: az ipari robbantóanyagok gyártásával, tárolásával, szállításával és felhasználásával kapcsolatos tevékenységek.</p> <p>4. Villamosüzemi munkakörök: erősáramú üzemi szabályzat alapján erősáramú villamos berendezéseken feszültség alatti, feszültség közelében és veszélyes közelségben végzett tevékenységek.</p> <p>5. Feszültség alatti munkavégzéssel (FAM) járó munkakörök, egyéb, feszültség alatt végzett tevékenységek.</p> <p>6. Egyéb, baleseti veszéllyel járó munkakörök: mozgó munkaeszközök, munkaeszközök mozgó elemei, haladó (mozgó) termékek, alapanyagok, félkész és késztermékek mellett vagy közelében végzett munka.</p>
3.	Terhelő munkahelyi klíma (meleg, hideg)	<p>1. A munkahely melegnek minősül, ha a szabadtéri munkahelyen a napi középhőmérséklet legalább 1 napig meghaladja a 25 °C-ot, és az országos tisztifőorvos a hőség miatt a figyelmeztetést vagy a hősérgiasztást kiadta.</p> <p>2. A munkahely melegnek minősül, ha zárt térben a munkahelyi klíma a 24 °C (K) EH értéket meghaladja.</p> <p>3. A munkahely hidegnek minősül, ha a hőmérséklet a munkaidő 50%-ánál hosszabb időtartamban, szabadtéri munkahelyen a +4 °C-ot, illetve zárt téri munkahelyen a +10 °C-ot nem éri el.</p>
4.	Zaj (felső beavatkozási határértéket meghaladó esetben)	A felső beavatkozási határértéket $\{L_{EX,8h} = 85 \text{ dB(A)}$, illetve $p_{csúcs} [L_{max}] = 140 \text{ Pa}$ [137 dB(C)]} meghaladó munkahelyi zajexpozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről szóló jogszabály alapján.
5.	Ionizáló sugárzás	Sugárveszélyes munkahelyen (pl. az MSZ 62–7:2017 szabvány szerinti ipari izotóplaboratóriumok, orvosi izotóplaboratóriumok) a kockázatértékelés alapján, ionizáló sugárzásból eredő egészségkárosodás kockázatával (dóziskorlát túllépése) járó tevékenységek esetén az egészségügyi szolgáltatások nyújtása során ionizáló sugárzásnak nem munkaköri kötelezettségük keretében kitett személyek egészsége védelmének szabályairól szóló jogszabály és az ionizáló sugárzás elleni védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló jogszabály alapján.

6.	Mesterséges optikai sugárzás (pl. lézer)	Nem-koherens optikai sugárzások (UV-A, UV-B, UV-C, IR-A és IR-B), valamint lézer optikai sugárzások. A munkavállalókat érő mesterséges optikai sugárzás expozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről szóló jogszabály 1–2. melléklete szerinti expozíciós határértékeket meghaladó expozícióval járó tevékenységek.
7.	Vibráció (helyileg ható és/vagy egész test) prevenció határértéket meghaladó esetben	Prevenációs határértéket meghaladó rezgésexpozíció: kéz/kar rezgés: 2,5 m/s ² (8 órás referencia idő), egész testre ható: 0,5 m/s ² , a rezgésexpozíciónak kitett munkavállalókra vonatkozó minimális egészségi és munkabiztonsági követelményekről szóló jogszabály alapján.
8.	Kémiai kóroki tényezőnek kitett munkakörök	Minden olyan tevékenység, amelynek során a munkavállalót, valamint a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyt veszélyes anyag és veszélyes keverék (ideértve a rákkeltő, mutagén és reprodukciót károsító anyagokat is) hatása érheti. Veszélyes anyag/keverék: minden olyan vegyi anyag, amely kockázatot jelent a munkavállalók biztonságára vagy egészségére fiziko-kémiai, kémiai vagy toxikológiai tulajdonságai és felhasználási módja vagy munkahelyen való jelenlét miatt.
9.	Járványügyi érdekből kiemelt munkakör	Egészségügyi intézményekben az újszülöttek, koraszülöttek, csecsemő- és gyermekbetegek ellátásával kapcsolatos valamennyi munkakör; óvodákban, bölcsődei ellátást biztosító intézményekben, szolgáltatásokban, csecsemő- és gyermekotthonokban a csecsemők, illetve a gyermekek ellátásával kapcsolatos valamennyi munkakör. Közfogyasztásra szánt élelmiszer (beleértve az ételt, italt) előállításával, valamint forgalmazásával (kivéve a csomagolt élelmiszerek és a nyers zöldség-, gyümölcsfélék szállítását, tárolását) foglalkozó, továbbá ilyen munkahelyeken tisztítást, takarítást végző személy.
10.	Tüdőfibrózist okozó poroknak vagy azbesztartalomnak kitett munkakörök	Építőiparban, mezőgazdaságban vagy bármely egyéb területen tüdőfibrózist okozó poroknak vagy azbesztartalomnak kitett munkakörök.
11.	Biológiai kóroki tényezőnek kitett munkakörök	Egészségügyi és szociális ellátásban végzett munkák, beleértve az elkülönítő, valamint a kórbonctani részlegeket; klinikai, állatorvosi diagnosztikai laboratóriumokban végzett munkák; szennyvíztisztító berendezésekben, járható szelvényű szennyvízelvezető művekben végzett munkák; hulladékmegsemmisítő, -ártalmatlanító létesítményekben végzett munkák.
12.	Éjszakai műszakban végzett munka	A huszonkét és hat óra közötti időszakban teljesített munkavégzés.
13.	Kézi tehermozgatás 10 kg felett	

A külgazdasági és külügyminiszter 1/2025. (I. 13.) KKM rendelete a külképviseletek besorolásáról, valamint a tartós külszolgáltatón lévőknek járó deviza-alapilletmény és költségtérítés kiszámításának részletes szabályairól szóló 3/2017. (II. 28.) KKM rendelet módosításáról

A külképviseletekről és a tartós külszolgáltatóról szóló 2016. évi LXXIII. törvény 59. § (2) bekezdés e), f) és k) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 139. § 2. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A külképviseletek besorolásáról, valamint a tartós külszolgáltatón lévőknek járó deviza-alapilletmény és költségtérítés kiszámításának részletes szabályairól szóló 3/2017. (II. 28.) KKM rendelet (a továbbiakban: KKM rendelet) a következő 6. §-sal egészül ki:
- „6. § (1) E rendeletnek a külképviseletek besorolásáról, valamint a tartós külszolgáltatón lévőknek járó deviza-alapilletmény és költségtérítés kiszámításának részletes szabályairól szóló 3/2017. (II. 28.) KKM rendelet módosításáról szóló 1/2025. (I. 13.) KKM rendelettel megállapított 1. mellékletét – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2025. január 1. napjától kell alkalmazni.
- (2) Az (1) bekezdéstől eltérően a 2025. január 1. napján folyamatban lévő tartós külszolgálat megszűnések vagy megszüntetések esetében, a tartós külszolgálat megszűnéssel vagy megszüntetéssel érintett kormánytisztviselő Külszoltv. 23. §-a szerinti díjazásának megállapítása során a 2024. december 31. napján hatályos 1. mellékletet kell továbbra is alkalmazni.”
- 2. §** A KKM rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
- 3. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Szijjártó Péter s. k.,
külgazdasági és külügyminiszter

1. melléklet az 1/2025. (I. 13.) KKM rendelethez

„1. melléklet a 3/2017. (II. 28.) KKM rendelethez

	A	B	C	D	E	F
1	Állomáshely	Deviza-alapilletmény	Külképviseleti besorolás	Lakhatási költségtérítés szorzó	Vegyes költségtérítés szorzó	Gyermek-nevelési költségtérítés szorzó
2	I. Nagykövetség					
3	Abu Dhabi	1 607 USD	5%	243%	36%	112%
4	Abuja	1 461 USD	40%	163%	39%	112%
5	Accra	1 450 USD	20%	180%	48%	162%
6	Addisz-Abeba	1 629 USD	20%	171%	40%	147%
7	Algír	1 437 USD	20%	143%	33%	65%
8	Amman	1 536 USD	20%	149%	32%	110%
9	Ankara	1 404 USD	45%	94%	26%	104%
10	Asztana	1 456 USD	30%	145%	37%	150%
11	Athén	1 373 USD	10%	137%	26%	71%
12	Bagdad	1 486 USD	40%	85%	38%	65%
13	Baku	1 528 USD	20%	151%	30%	128%
14	Bangkok	1 400 USD	10%	146%	38%	125%
15	Bécs	1 558 USD	30%	146%	24%	132%

16	Bejrút	1 592 USD	55%	192%	30%	100%
17	Belgrád	1 394 USD	35%	157%	25%	140%
18	Berlin	1 379 USD	30%	141%	25%	89%
19	Bern	1 786 USD	5%	220%	27%	149%
20	Biskek	1 395 USD	15%	125%	37%	154%
21	Bogotá	1 513 USD	15%	135%	48%	65%
22	Brazíliaváros	1 433 USD	20%	144%	43%	89%
23	Brüsszel	1 509 USD	10%	136%	26%	203%
24	Buenos Aires	1 380 USD	20%	174%	48%	149%
25	Bukarest	1 430 USD	45%	109%	26%	99%
26	Canberra	1 484 USD	5%	157%	51%	74%
27	Damaszkusz	1 332 USD	40%	113%	30%	96%
28	Doha	1 568 USD	5%	285%	34%	109%
29	Dublin	1 342 USD	5%	262%	26%	112%
30	Hága	1 411 USD	5%	189%	26%	117%
31	Hanoi	1 397 USD	10%	108%	44%	109%
32	Havanna	1 593 USD	20%	156%	40%	65%
33	Helsinki	1 520 USD	5%	146%	26%	81%
34	Iszlámábád	1 397 USD	40%	115%	34%	117%
35	Jakarta	1 377 USD	20%	151%	45%	140%
36	Jereván	1 412 USD	20%	157%	29%	101%
37	Kairó	1 415 USD	30%	149%	26%	108%
38	Kijev	1 369 USD	70%	187%	25%	139%
39	Kisinyov	1 496 USD	20%	142%	26%	113%
40	Koppenhága	1 571 USD	5%	243%	26%	74%
41	Kuala Lumpur	1 533 USD	10%	87%	40%	138%
42	Kuvait	1 472 USD	20%	150%	37%	71%
43	Lima	1 423 USD	15%	156%	48%	85%
44	Lisszabon	1 344 USD	0%	161%	29%	65%
45	Ljubljana	1 372 USD	30%	169%	25%	56%
46	London	1 550 USD	35%	284%	27%	152%
47	Luanda	1 534 USD	40%	300%	49%	168%
48	Madrid	1 327 USD	15%	142%	26%	106%
49	Manila	1 426 USD	20%	195%	48%	96%
50	Maszkat	1 414 USD	5%	140%	40%	116%
51	Mexikóváros	1 583 USD	30%	151%	42%	59%
52	Minszk	1 472 USD	20%	173%	27%	125%
53	Moszkva	1 539 USD	45%	165%	26%	168%
54	Nairobi	1 465 USD	20%	142%	38%	122%
55	Nicosia	1 386 USD	5%	124%	30%	65%
56	N'Djamena	1 578 USD	40%	148%	33%	106%
57	Oslo	1 576 USD	5%	143%	26%	98%
58	Ottawa	1 527 USD	10%	150%	42%	91%
59	Párizs	1 521 USD	30%	194%	26%	157%
60	Peking	1 496 USD	45%	267%	36%	189%
61	Podgorica	1 402 USD	5%	130%	25%	146%
62	Pozsony	1 451 USD	30%	96%	25%	111%

63	Prága	1 412 USD	30%	206%	26%	80%
64	Pretoria	1 300 USD	40%	144%	39%	87%
65	Pristina	1 394 USD	20%	157%	26%	140%
66	Quito	1 349 USD	15%	145%	48%	65%
67	Rabat	1 358 USD	30%	147%	33%	101%
68	Riga	1 582 USD	5%	89%	26%	84%
69	Rijád	1 484 USD	15%	208%	33%	119%
70	Róma	1 349 USD	15%	130%	26%	96%
71	Santiago	1 325 USD	15%	140%	48%	56%
72	Stockholm	1 435 USD	10%	174%	26%	74%
73	Szarajevó	1 366 USD	10%	90%	26%	118%
74	Szingapúr	1 555 USD	5%	294%	40%	157%
75	Szkopje	1 391 USD	10%	119%	26%	110%
76	Szófia	1 460 USD	10%	110%	26%	76%
77	Szöul	1 558 USD	20%	193%	38%	144%
78	Tallinn	1 565 USD	5%	115%	29%	118%
79	Taskent	1 387 USD	30%	123%	36%	152%
80	Tbiliszi	1 338 USD	20%	143%	29%	104%
81	Teherán	1 523 USD	20%	191%	33%	108%
82	Tel-Aviv	1 573 USD	55%	219%	26%	103%
83	Tirana	1 435 USD	10%	155%	26%	90%
84	Tokió	1 513 USD	30%	317%	39%	96%
85	Tripoli	1 150 USD	40%	93%	33%	86%
86	Tunisz	1 351 USD	15%	139%	26%	127%
87	Új-Delhi	1 430 USD	30%	114%	36%	144%
88	Ulánbátor	1 458 USD	15%	130%	39%	107%
89	Varsó	1 446 USD	45%	94%	26%	87%
90	Vatikán	1 349 USD	5%	130%	26%	96%
91	Vientián	1 414 USD	15%	123%	38%	104%
92	Vilnius	1 527 USD	5%	133%	26%	80%
93	Washington	1 615 USD	30%	219%	38%	166%
94	Wellington	1 677 USD	0%	180%	61%	85%
95	Zágráb	1 467 USD	30%	150%	25%	95%
96	II. Nemzetközi szervezet mellett működő állandó képviselet, kereskedelmi iroda, képviseleti iroda					
97	Bécs ENSZ/EBESZ	1 558 USD	15%	146%	24%	132%
98	Brüsszel NATO	1 509 USD	35%	136%	26%	203%
99	Genf ENSZ/WTO	1 786 USD	30%	244%	27%	149%
100	New York ENSZ	1 692 USD	30%	240%	37%	216%
101	Párizs OECD/UNESCO	1 521 USD	15%	194%	26%	157%
102	Ramallah	1 573 USD	40%	219%	26%	103%
103	Strasbourg	1 521 USD	20%	163%	25%	157%
104	Tajpej	1 496 USD	5%	252%	43%	189%
105	III. Főkonzulátus, önálló konzulátus					
106	Almati	1 456 USD	20%	138%	37%	150%
107	Barcelona	1 327 USD	0%	142%	25%	106%
108	Beregszász	1 369 USD	55%	104%	25%	93%
109	Chicago	1 615 USD	5%	191%	29%	166%

110	Csíkszereda	1 430 USD	20%	109%	25%	99%
111	Csungking	1 496 USD	5%	233%	37%	189%
112	Düsseldorf	1 379 USD	15%	169%	25%	89%
113	Edinburgh	1 550 USD	0%	267%	30%	152%
114	Erbíl	1 486 USD	40%	122%	38%	65%
115	Eszék	1 467 USD	0%	100%	24%	95%
116	Gdańsk	1 446 USD	5%	94%	28%	87%
117	Ho Si Minh-Város	1 397 USD	5%	108%	44%	109%
118	Hongkong	1 601 USD	5%	491%	38%	146%
119	Innsbruck	1 558 USD	0%	146%	24%	132%
120	Iisztambul	1 404 USD	30%	94%	26%	104%
121	Jekatyerinburg	1 472 USD	15%	143%	32%	161%
122	Kassa	1 451 USD	5%	96%	25%	93%
123	Kazany	1 472 USD	15%	143%	30%	161%
124	Kuangcsou	1 496 USD	10%	252%	38%	189%
125	Kolozsvár	1 430 USD	20%	109%	26%	99%
126	Krakkó	1 446 USD	10%	94%	26%	87%
127	Lendva	1 372 USD	0%	135%	25%	56%
128	Los Angeles	1 615 USD	5%	241%	40%	166%
129	Manchester	1 550 USD	0%	267%	29%	152%
130	Milánó	1 349 USD	0%	124%	26%	96%
131	Montreál	1 527 USD	5%	150%	42%	91%
132	Mumbai	1 430 USD	15%	376%	36%	144%
133	München	1 379 USD	30%	162%	26%	89%
134	New York	1 692 USD	15%	240%	37%	216%
135	Oszaka	1 513 USD	0%	317%	43%	96%
136	Sanghaj	1 496 USD	10%	252%	36%	189%
137	São Paulo	1 433 USD	15%	144%	43%	89%
138	Stuttgart	1 379 USD	15%	185%	26%	89%
139	Szabadka	1 394 USD	15%	135%	25%	112%
140	Szentpétervár	1 472 USD	15%	143%	27%	161%
141	Toronto	1 527 USD	10%	158%	38%	91%
142	Ungvár	1 369 USD	55%	104%	25%	93%
143	IV. Nem önálló képviselet					
144	Abidjan	1 599 USD	0%	169%	48%	155%
145	Dakka	1 534 USD	15%	100%	36%	192%
146	Dar es Salaam	1 443 USD	0%	141%	38%	112%
147	Besztercebánya	1 451 USD	0%	96%	27%	111%
148	Dakar	1 416 USD	0%	136%	48%	137%
149	Genf	1 786 USD	0%	244%	27%	149%
150	Houston	1 615 USD	0%	191%	37%	166%
151	Jeruzsálem	1 573 USD	40%	219%	26%	103%
152	Kampala	1 422 USD	15%	156%	38%	145%
153	Kigali	1 423 USD	20%	104%	49%	99%
154	Kinshasa	1 537 USD	20%	236%	38%	144%
155	Lagos	1 461 USD	0%	163%	39%	112%
156	Lusaka	1 380 USD	15%	133%	39%	92%

157	Luxembourg	1 509 USD	0%	136%	26%	203%
158	Lyon	1 521 USD	0%	194%	26%	157%
159	Malaga	1 327 USD	0%	142%	26%	106%
160	Melbourne	1 484 USD	0%	157%	51%	74%
161	Miami	1 615 USD	0%	206%	37%	195%
162	Montevideo	1 474 USD	5%	221%	48%	118%
163	Nürnberg	1 379 USD	0%	162%	26%	89%
164	Panamaváros	1 453 USD	5%	168%	48%	89%
165	Phnom Penh	1 422 USD	15%	165%	38%	126%
166	San Francisco	1 615 USD	0%	329%	40%	166%
167	Sepsiszentgyörgy	1 430 USD	0%	109%	26%	99%
168	Sydney	1 484 USD	0%	220%	51%	74%
169	Trieszt	1 349 USD	0%	118%	26%	96%
170	Valletta	1 439 USD	0%	105%	26%	87%
171	Vancouver	1 527 USD	0%	195%	42%	91%
172	Wrocław	1 446 USD	5%	94%	26%	87%
173	Xiamen	1 496 USD	5%	252%	36%	189%

”

VIII. A Kúria határozatai

A Kúria 15/2024. JEH határozata (Jpe.IV.60.004/2024/11. szám) a hatálytalanság, illetve a teljesítés lehetetlenné válása szabályainak alkalmazhatóságáról a hatósági jóváhagyás hiánya miatt hatálytalan szerződés esetén

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Kúria P.VII. tanácsának előzetes döntéshozatali indítványa alapján a hatálytalanság, illetve a teljesítés lehetetlenné válása szabályainak a hatósági jóváhagyás hiánya miatt hatálytalan szerződés esetén való alkalmazhatósága tárgyában meghozta a következő

jogegységi határozatot:

1. A hatósági jóváhagyás hiánya a szerződés hatálytalansága folytán az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazását vonja maga után, ezért nem értékelhető egyszersmind a szerződésszegés körében a teljesítés lehetetlenné válását előidéző okként is.
2. A Pfv.21.793/2017/6. számú határozat és bármely más határozat ezzel ellentétes jogértelmezése a továbbiakban nem hivatkozható kötelező erejű jogértelmezésként.
3. A Kúria indítványozó tanácsa a Kúria Pfv.21.793/2017/6. számú határozatának jogértelmezésétől eltérhet.

Indokolás

I.

- [1] A Kúria előtt Pfv.20.393/2023. számon indult felülvizsgálati eljárásban az eljáró tanács (a továbbiakban: indítványozó tanács) a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 33. § (1) bekezdés b) pontjában biztosított jogkörében eljárva a 32. § (1) bekezdés b) pontja alapján előzetes döntéshozatali indítványt terjesztett elő a jogegység érdekében, mert jogkérdésben el kíván térni a Kúria Pfv.21.793/2017/6. számú, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) közzétett határozatától (a továbbiakban: referenciahatározat) a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:119. § (2) bekezdésének, illetve a 6:179. § (1) bekezdésének értelmezése körében.
- [2] Az indítványozó tanács az előtte folyamatban lévő eljárást a Bszi. 32. § (2) bekezdése szerint felfüggesztette a jogegységi eljárás befejezéséig.

II.

- [3] Az indítványozó tanács előtt indult felülvizsgálati eljárás tényállása szerint a kormányhivatal jóváhagyásának függvényében hatályosuló, 2020. szeptember 29-én kötött adásvételi szerződés jóváhagyását a kormányhivatal 2021. május 12-én megtagadta, majd a határozatát 2021. július 30-án visszavonta, és az új eljárás eredményeként a peres felek szerződését 2021. augusztus 3-án jóváhagyta.
- [4] A felperes vevők elsődleges keresete szerint a jóváhagyás megtagadásával az alperes eladóval kötött adásvételi szerződésük nem vált hatályossá, az a referenciahatározat által követett jogértelmezés alapján megszűnt, ezért az általuk foglaló címen fizetett pénzüsszeg visszajár. Álláspontjuk lényege úgy foglalható össze, hogy a szerződés megszűnésére figyelemmel a közigazgatási határozat utólagos visszavonásának, majd a kormányhivatal jóváhagyásának a szerződésre kihatása nincs.
- [5] A felperesek által hivatkozott referenciahatározat hasonló tényállása szerint a mezőgazdasági szakigazgatási szerv jóváhagyást megtagadó határozata folytán a felek által kötött adásvételi szerződés nem lépett hatályba, a felperes vevő pedig keresetével elsődlegesen a Ptk. 1:5. §-ára, másodlagosan a 6:184. §-ára hivatkozással az alperes eladók bejegyzésre alkalmas szerződésnek megfelelő jognyilatkozatának ítélettel történő pótlását, míg harmadlagosan az érvénytelenségi jogkövetkezmények közül a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte. A Kúria a kereset elutasítását helybenhagyó jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, rámutatott: szakhatósági jóváhagyás hiányában

a szerződés nem vált hatályossá, annak teljesítése nem követelhető. Miután a teljesítés lehetetlenné vált, a szerződés megszűnt [Ptk. 6:179. § (1) bekezdés].

- [6] Az indítványozó tanács előtt indult ügyben az elsőfokú bíróság követte a referenciahatározatban kifejtetteket, és az alperest a keresetnek megfelelően marasztalta. Megállapította, hogy a peres felek egyike sem indított közigazgatási pert a jóváhagyást megtagadó határozattal szemben, így a Ptk. 6:118. § (2) bekezdése szerinti „függő jogi helyzet megszűnt, a teljesítés lehetetlenné vált; a szerződés megszűnt”. Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a referenciahatározattól eltérően az elsődleges keresetet érintően meghozott részítéletével a keresetet elutasította. Rögzítette, hogy a Ptk. a hatósági jóváhagyás hiánya miatt hatályba nem lépő szerződés alapján történt teljesítésekre az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazását rendeli, a lehetetlenülés jogkövetkezményeinek alkalmazása ugyanezen okra tekintettel kizárt. A jóváhagyás megtagadása folytán nem hatályosuló szerződést az érvénytelenség szabályai szerint fel kell számolni. Jelen esetben azonban a kormányhivatal az adásvételi szerződést végül jóváhagyta, ezzel az a megkötésének időpontjára visszamenőleg hatályossá vált.
- [7] A másodfokú bíróság szerint a felek a megtagadó, majd a visszavonó és végül a szerződést jóváhagyó közigazgatási határozatot követően is tárgyaltak egymással, a szerződési feltételek módosítását tervezték, megállapodásra jutniuk azonban nem sikerült, ezért a felperesek utóbb elálltak a szerződéstől. Mivel az elsőfokú bíróság a felperesek – elállásra alapított – másodlagos keresetét érdemben nem vizsgálta, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságot új eljárásra és a másodlagos kereset tárgyában történő határozathozatalra utasította.
- [8] A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felperesek a jogerős részítélet hatályon kívül helyezése mellett elsődlegesen az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték.
- [9] Érvelésük szerint nincs akadálya annak, hogy a kormányhivatal jóváhagyásának megtagadása miatt hatálytalan szerződés esetében az érvénytelenség jogkövetkezményei mellett a lehetetlenülés szabályait is alkalmazzák. A hatálytalan, de érvényes szerződés lehetetlenülése ugyanis bekövetkezhet, ezért a jogerős részítélet jogkérdésben indokolatlanul tért el a referenciahatározattól.
- [10] Álláspontjuk szerint a kormányhivatal jóváhagyást megtagadó határozata a szerződés jogi értelemben vett lehetetlenülését idézte elő, és mivel a lehetetlenülés folytán a szerződés megszűnt, részükre a foglaló visszajár.
- [11] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős részítélet hatályban tartására irányult. Mindenben egyetértett a másodfokú bíróság jogi indokaival, kiemelve, hogy a felperesek által hivatkozott referenciahatározat és a jelenlegi ügy között az összevetéshez szükséges ügyszabotosság sem áll fenn. Jelentőséget tulajdonított annak, hogy a referenciahatározat tényállása szerint a hatóság egyetlen, a jóváhagyást megtagadó határozatot hozott, míg a mostani ügyben három közigazgatási határozat keletkezett: a kormányhivatal először megtagadta a jóváhagyást, majd a határozatát visszavonta, végül harmadik határozatával a felek szerződését jóváhagyta. Álláspontja szerint mindez a történeti tényállások olyan jelentős különbségét eredményezi, amely az ügyszabotosságot kizárja, ennek hiányában pedig a jogvitát a felperesek által hivatkozott referenciahatározatra tekintet nélkül kell elbírálni. A másodfokú bíróság ennek megfelelően meghozott, az elsődleges keresetet elutasító döntése helyes.

III.

- [12] Az indítványozó tanács szerint a felülvizsgálat tárgyát képező ügy és a referenciahatározat között az elvi jelentőségű jogkérdés szempontjából az ügyszabotosság fennáll: mindkét esetben volt olyan időszak, amikor a közigazgatási hatóság megtagadó határozata folytán követendő eljárásról kellett állást foglalni a felek jogvitájában. Amennyiben az indítványozó tanács a referenciahatározatban foglaltakat követi, a jóváhagyás megtagadásával a szerződést a jelen ügyben is ipso iure megszűntnek kell tekinteni, így az utóbb keletkezett visszavonó, majd a szerződést jóváhagyó közigazgatási határozatoknak a megszűnt szerződésre kihatásuk nincs.
- [13] Ezzel ellentétben az indítványozó tanács úgy ítéli meg, hogy a referenciahatározat tévesen alkalmazza a Ptk. 6:119. § (2) bekezdésének kifejezett előírásával, az érvénytelenségi jogkövetkezményekkel szemben a szerződésszegés jogkövetkezményeit [Ptk. 6:179. § (1) bekezdés szerinti lehetetlenülés], ugyanis nem a szerződés teljesítése, hanem annak hatályosulása „lehetetlenült”, amelyre a Ptk. hivatkozott speciális szabálya az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazását rendeli. A két jogkövetkezmény egyidejű érvényesülése az indítványozó tanács álláspontja szerint kizárt, a Ptk. szabályaival ellentétes.
- [14] Az indítványozó tanács abból indult ki, hogy a jóváhagyás megtagadása miatt hatálytalan szerződés alapján történt teljesítéseket illetően a felek az érvénytelenség jogkövetkezményeire vannak utalva, e körben további együttműködésre kötelesek, a szerződési szabadság elvének megfelelően attól sincsenek elzárva, hogy

a megállapodás módosításáról tárgyaljanak, vagy hivatalból meghozott visszavonó, majd jóváhagyó határozat szerint járjanak el. Kiemelte, hogy ha a felek az utóbbiakat követik – ugyancsak a perbeli esetben törtéteknek megfelelően –, továbbra is kötelemben maradnak, és a kormányhivatal utóbb meghozott jóváhagyó döntésének megfelelő új helyzetben érvényes és hatályos szerződés alapján tárgyalhatnak tovább.

- [15] Az indítványozó tanácsnak az előzőek értelmében abban az elvi jelentőségű jogkérdésben kell állást foglalnia, hogy a hatóság jóváhagyást megtagadó döntése esetén alkalmazhatók-e a lehetetlenülés – azaz a szerződésszegés – jogkövetkezményei, vagy a Ptk. értelmében kizárólag az érvénytelenségi jogkövetkezmények az irányadók. Előbbi esetben az érvényes, de hatálytalan szerződés a jóváhagyás megtagadásával megszűnik, és a már teljesített szolgáltatások elszámolásának van helye, ami adott esetben a foglalóként átadott pénzösszeg visszafizetésének terhét rója az alperesre. Az érvénytelenség jogkövetkezményei ezzel szemben maguk is többirányúak lehetnek: a jogügylet sajátosságaihoz képest lehetőség van a szerződés érvényessé nyilvánítására, az eredeti állapot helyreállítására vagy az alaptalan gazdagodás pénzbeni megtérítésére. Hangsúlyozták, hogy a hatósági jóváhagyás megtagadása miatt a Kúria P.VI. tanácsa előtt folyamatban volt ügyben a felperes a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte a bíróságtól, és e tényállás alapján foglalt úgy állást az eljáró tanács, hogy a jóváhagyás megtagadásával a teljesítés lehetetlenné, az ennek folytán megszűnő szerződésre tekintettel nincs mód az érvénytelenség kiküszöbölésére. Abban az esetben tehát, ha az indítványozó tanács a referenciahatározatban kifejezésre juttatott értelmezést követi, az előtte folyó ügyben a kormányhivatal utóbb hozott visszavonó, majd a hozzájárulást megadó határozatának figyelmen kívül hagyásával a teljesítés lehetetlenülésére vonatkozó szabályok szerint az alperest a foglalóként átadott pénzösszeg visszafizetésére kellene köteleznie [Ptk. 6:179. § (1) bekezdés].
- [16] A referenciahatározatban kifejtettekkel szemben az indítványozó tanács álláspontja az, hogy a törvényi szabályozás a jogintézményi kereteket a kötelmi jog alapvetően diszpozitív szabályai között is kogens módon határozza meg. Amennyiben az adott helyzetre, a hatálytalan szerződés alapján történt teljesítésekre az érvénytelenség jogkövetkezményeit rendeli alkalmazni, sem a bíróság, sem a peres felek nem térhetnek át a szerződésszegés jogkövetkezményeire, a teljesítés lehetetlenné válását pedig ez utóbbi szabályok között nevesíti a Ptk. A konkrét esetben a felperesek végül az alperes szerződésszegésére hivatkozva elálltak a szerződéstől, erre azonban már a kormányhivatal által jóváhagyott, azaz érvényes és hatályos szerződés alapján került sor. A hatósági jóváhagyás megtagadása folytán hatályba nem lépő szerződésre a Ptk. értelmében kizárólag az érvénytelenség jogkövetkezményei alkalmazhatók. Amennyiben azonban a kormányhivatal utóbb – a megtagadó határozatát visszavonva – a szerződés jóváhagyásáról dönt, és ebben az időpontban a felek a kötelmet még nem számolták fel, az utólagos jóváhagyással szerződésük hatályossá válik. A hatóság jóváhagyásától függően hatályosuló szerződések [Ptk. 6:118. § (1) bekezdés] esetén ugyanis – az indítványozó tanács véleménye szerint – nem lehet eltekinteni attól, hogy a hatályosulás folyamata a hatósági eljárás saját szabályrendszerének is alávetett: az adott esetben a kormányhivatal saját hatáskörben, hivatalból dönthet határozata visszavonásáról, és ezt követően új, akár ellentétes tartalmú határozatot is hozhat. Tekintve, hogy a visszavonással a korábbi – jelen esetben megtagadó – határozat nem létezőnek minősül, az indítványozó tanács úgy foglalt állást, hogy a felek jogviszonyára az utóbb meghozott jóváhagyó határozat az irányadó, azaz az adásvételi szerződés hatályosul, az érvényes és hatályos szerződésre pedig a továbbiakban már alkalmazhatók a szerződésszegés szabályai, ahogyan az adott esetben a felperesek is ennek megfelelően eljárva, az alperes szerződésszegésére hivatkozva álltak el a szerződéstől.
- [17] Az indítványozó tanács álláspontja az, hogy az előzőekben kifejtettek értelmében a referenciahatározatban követett jogértelmezés nem tartható fenn: a hatósági jóváhagyás hiányában hatályba nem lépő szerződésre a Ptk. értelmében kizárólag az érvénytelenség jogkövetkezményei az irányadók, és nincs mód a szerződésszegés, ezen belül a lehetetlenülés szabályainak alkalmazására.
- [18] A kifejtettek alapján az indítványozó tanács szerint indokolt határozott különbséget tenni a hatósági jóváhagyás hiányában nem hatályosuló szerződés, illetve az érvényes és hatályos szerződés megszegésének jogkövetkezményei: az érvénytelenség és a teljesítés lehetetlenné válásának következményei között. Mivel az indítványozó tanács álláspontja szerint a két jogkövetkezmény egyidejű, esetleg vagylagos alkalmazására a kifejtettek szerint nincs jogszabályi lehetőség, a hatósági jóváhagyás hiánya miatt hatálytalan szerződés alapján történt teljesítéseket – a konkrét eset sajátosságainak megfelelően – a Ptk. szerinti érvénytelenség fogalmi körén belül kívánja megítélni azzal, hogy a jóváhagyás megtagadása – a törvény kifejezett rendelkezésével ellentétesen – nem értékelhető egyidejűleg a lehetetlenülést előidéző mozzanatként is.
- [19] Az indítványozó tanács mindezt szem előtt tartva arra a következtetésre jutott, hogy a referenciahatározatban követett jogértelmezés a Ptk. alkalmazási körében nem tartható fenn: a hatósági jóváhagyás hiánya nem

értékelhető a teljesítés lehetetlenülését előidéző okként, hanem az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazását vonja maga után.

IV.

- [20] A legfőbb ügyész a Bszi. 37. § (2) bekezdése alapján tett nyilatkozatában az indítványozó tanács álláspontjával értett egyet.
- [21] Bemutatta az érvénytelenség, hatálytalanság, illetve a teljesítés lehetetlenülése jogdogmatikai hátterét, a Ptk. kodifikációja során figyelembe vett szempontokat, illetve a jogkérdés helyes megítéléséhez szükséges tételes jogi rendelkezéseket. Kiemelte, hogy mind a hatósági jóváhagyás hiánya, mind pedig a teljesítés lehetetlenné válása a szerződéskötés után beállott olyan körülmény, amely miatt a szerződésszerű teljesítés nem lehetséges. Mindemellett fontosnak tartotta, hogy a Ptk. az alkalmazandó jogkövetkezményeket értelemszerűen, az azt kiváltó körülményeknek megfelelően különbözteti meg, azaz a két említett esetben a jogkövetkezmények nem azonosak.
- [22] Rámutatott: a létező, érvényes, ugyanakkor mégis hatálytalan szerződés nem képes a felek által kívánt joghatás kiváltására, így a korábban nyújtott szolgáltatásokat, kifizetéseket kell az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazásával elszámolni. Az érvénytelenség jogkövetkezményei közül a konkrét esetben azok alkalmazhatók, amelyek a hatálytalan szerződés alapján esetlegesen már bekövetkezett vagyoneltolódás megszüntetését célozzák.
- [23] Kifejtette, hogy a teljesítés lehetetlenné válása miatt megszűnő szerződés alapján a felek nem tartoznak egymásnak szolgáltatásokkal, az addig nyújtottakat pedig el kell számolniuk. Az elszámolásra a Ptk. a felek felelősségétől függő, az érvénytelenség jogkövetkezményeitől eltérő jogkövetkezményi rendszert alkalmaz, a 6:180. § alapján a lehetetlenülést előidéző ok és a felek felelőssége az, ami meghatározza az alkalmazandó jogkövetkezményt.
- [24] Rögzítette, hogy bár a Ptk. a kötelmi jog körében alapvetően diszpozitív szabályokat tartalmaz, az eltérést nem engedő (kógens) normák közé tartoznak mindazok – a felek akaratán túlmutató rendelkezések – amelyek a jogintézmény lényegét, „törvényi tartalmát” határozzák meg. Ide sorolhatók a hatálytalanság, illetve a lehetetlenülés alapvető szabályai is, továbbá az ezek jogkövetkezményeit meghatározó rendelkezések is. Ebből következően a legfőbb ügyész álláspontja szerint a hatálytalanság és a lehetetlenülés szabályaitól, valamint a jogkövetkezményeiktől való eltérés nem lehetséges, továbbá ugyanarra a jogi feltételre és tényre való egyidejű, egymás melletti alkalmazásuk az eltérő szabályozás okán kizárt.
- [25] A fentiek alapján a legfőbb ügyész következtetése szerint a hatósági jóváhagyás megtagadása miatt hatályba nem lépő szerződés esetében kizárólag az érvénytelenség jogkövetkezményei alkalmazhatók, ezért a Pfv.21.793/2017/6. számú precedenstől való eltérés indokolt.

V.

- [26] A felperesek nyilatkozata szerint a referenciahatározattól való eltérés nem indokolt. Állították, hogy a referenciahatározat nem tartalmaz olyan – az indítványozó tanács által hivatkozott – jogértelmezést, amely szerint a hatálytalan szerződések alapján történt teljesítésekre nem a Ptk. 6:119. § (2) bekezdése lenne alkalmazandó. Ez a referenciahatározat alapjául szolgáló ügyben fel sem merült, hiszen abban az ügyben a hatálytalan szerződés alapján nem történt teljesítés. Hivatkoztak arra, hogy a referenciahatározat értelmében a hatálytalan szerződés is szerződés, következésképpen a szerződéses szabályok alkalmazandók rá, így ebből következően a lehetetlenülés is bekövetkezhet. Jelentőséget tulajdonítottak annak, hogy az indítványozó tanács előtt folyamatban lévő ügyben a „hatálytalan szerződés megszűnésén” túl a hatálytalan szerződés alapján már teljesített szolgáltatások elszámolását is vizsgálni kell.
- [27] Bemutatták a Ptk. kötelmi jogi rendelkezéseinek logikáját, az e jogegységi határozatban elemzett jogintézmények szabályait. Hangsúlyozták, hogy a Ptk. valamennyi szerződésre vonatkozó általános szabályait a konkrét esetben is alkalmazni kell. Következésképpen a szerződésszegés jogkövetkezményeinek alkalmazása a hatálytalan szerződés esetében sem kizárt, hiszen a Ptk. fogalomrendszerében szerződésszegésnek minősül bármely kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradása. Így amennyiben a hatálytalan szerződés teljesítésére nem kerül sor, az önmagában szerződésszegést jelent, és a szerződésszegés jogkövetkezményeinek alkalmazását vonja maga után.
- [28] Kifogásolták, hogy az indítványozó tanács nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a teljesítés lehetetlenné válása a Ptk. rendszerében, a szerkezeti elhelyezéséből is adódóan a szerződésszegésnek, azaz bármely kötelezettség szerződésszerű teljesítése elmaradásának úgynevezett „egyéb esete”. A Ptk. úgy rendelkezik, hogy ha a teljesítés lehetetlenné vált, a szerződés megszűnik. Ez a megszűnési ok valamennyi, így a hatálytalan szerződésekre is vonatkozik.

- [29] Hivatkoztak arra, hogy a Ptk. pontosan meghatározza a hatálytalansági tényállásokat, ugyanakkor ha a Ptk. 6:118. § (3) bekezdése szerinti bármely eset bekövetkezik, az egyszersmind szerződésszegő magatartást is eredményez. Ezt az álláspontjukat nyilatkozatukban többször, többféleképpen megismételték, részletesen bemutatták, hogy a referenciahatározat alapján szerintük hogyan kell helyesen értékelni a kérdéssel érintett jogi helyzetet.
- [30] A felperesek nyilatkozatukban felvetettek több, az indítvány által közvetlenül nem érintett, a felülvizsgálati ügyben esetlegesen jelentőséggel bíró körülményt, anyagi és eljárásjogi jogkérdést, azonban ezek részletes ismertetését – ide nem tartozásuk okán – a Jogegységi Panasz Tanács mellőzte.
- [31] Az alperes az indítványozó tanács álláspontjával egyetértett. Hangsúlyozta, hogy a Ptk. érvénytelenségre és hatálytalanságra vonatkozó rendelkezései olyan kógens rendelkezések, amelyekről nem lehet eltérni. Álláspontja szerint a referenciahatározatban szereplő okfejtés a Ptk. 6:179. § (1) bekezdésére történő utalás mellőzésével helytálló. Vélekedése szerint ebben az ügyben a felülvizsgálati tanács a szó hétköznapi értelmében utalhatott a teljesítés lehetetlenségére.

VI.

- [32] A Jogegységi Panasz Tanács a következőkre alapozta döntését.
- [33] Mindenekelőtt ki kell emelni, hogy a Jogegységi Panasz Tanács az indítványozó tanács felülvizsgálati ügye és a referenciahatározat között megállapíthatónak látta az ügyazonosságot. Ennek indoka, hogy mindkét esetben ugyanazon jogszabályhelyek alkalmazásával abban az elvi jogkérdésben kellett állást foglalni, hogy a hatósági jóváhagyás hiánya miatt hatályba nem lépő szerződés esetében alkalmazhatók-e a teljesítés lehetetlenné válására irányuló szabályok is, vagy kizárólag az érvénytelenség jogkövetkezményeit vonhatja le a bíróság. Ezzel összefüggésben tartalmazza a BHGY-ban közzétett referenciahatározat, hogy a Ptk. 6:118. § (3) bekezdése és 6:119. § (1) bekezdése értelmében „a szakhatósági jóváhagyás megtagadása folytán a felek által kötött adásvételi szerződés nem vált hatályossá, ezért a szerződés teljesítése nem követelhető. Miután a teljesítés lehetetlenné vált, a Ptk. 6:179. § (1) bekezdés alapján a szerződés megszűnt.” Ezt a jogértelmezést építette be indoklásába az elsőfokú bíróság a 17.P.22.797/2021/29. számú ítélete [59] bekezdésében, majd ezzel ellentétesen foglalt állást az ügyben eljáró másodfokú bíróság a jogerős részítélet [15] bekezdésében. Mindebből következően a felülvizsgálati eljárásban a jogkérdés helyes megítélése nem mellőzhető, és ha az eljáró tanács nem ért egyet a referenciahatározatban foglaltakkal, helytállóan alkalmazza a Bszi. 33. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt indítványozói jogosultságát a helyes és a bíróságokra nézve is kötelező jogértelmezés megállapítása érdekében.
- [34] Az ügyazonosság kérdését meghaladóan a Jogegységi Panasz Tanács a konkrét indítványozói felvetés megválaszolása előtt három, polgári jogi dogmatikai kérdés tisztázását tartja szükségesnek.
- [35] Elsőként nem mellőzhető annak tisztázása, hogy a Ptk. szerződésekre vonatkozó szabályai – esetlegesen a Ptk.-ban való elhelyezkedésükre is figyelemmel – mennyiben kötelezőek a jogalanyokra, a szabályok alkalmazása vagy mellőzése során milyen elvekre kell figyelemmel lenni. Természetesen az nem vitás, hogy mind az érvénytelenség és hatálytalanság, mind a szerződésszegés szabályait „A szerződés általános szabályai” körében, a Ptk. Hatodik Könyv, Kötelmi Jog Második Részében helyezte el a jogalkotó. Ebből azonban nem vonható le olyan következtetés, hogy ezeket a szabályokat együttesen kellene alkalmazni minden olyan tényállás esetén, ami – látszólag – a jogszabályi diszpozíció körébe tartozik. Az említett szabályok elhelyezéséből nem következik az sem, hogy a szerződő felek vagy a bíróság maga dönthetne a rendelkezések alkalmazásáról, mellőzéséről, esetlegesen párhuzamos alkalmazásukról. A Ptk. 6:1. § (3) bekezdése, illetve a 6:59. § (2) bekezdés második mondata értelmében a felek a szerződéseknél a felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó szabályaitól egyező akaratú eltérhetnek, ha e törvény az eltérést nem tiltja. Ez, a szerződéses diszpozitivitást kimondó jogi norma azonban hangsúlyozottan kizárólag a felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozik: a magánautonómia széles körű elismerése, az alanyi jogok szabad gyakorlásának elve a szerződések világában a szerződési szabadságban ölt testet, amelynek fontos eleme a szerződési tartalom alakításának szabadsága, ennek fő garanciáját jelenti a szerződési jogi normák döntő többségének engedő, diszpozitív jellege. Ez azt jelenti, hogy a szerződő felek a – jogait és kötelezettségeiket megállapító – szerződési szabályoktól egyező akaratú eltérhetnek. A Ptk.-hoz fűzött miniszteri indoklás ugyanakkor egyértelművé teszi azt is, hogy az eltérés joga csupán a jogok és kötelezettségek körében érvényesül. A jogintézményeket meghatározó normáktól (így például az érvénytelenségi okokat vagy az érvénytelenség jogkövetkezményeit meghatározó szabályoktól) a szerződő felek – főszabályként – nem térhetnek el.
- [36] Másodikként egyértelművé kell tenni, hogy a Ptk. immár dogmatikailag is következetesen a szerződések létezését, e körben a szerződéses kötelek ívét, a szabályozás szintjén is három szakaszra bontja, mégpedig az előző pontban említett kógens jelleggel. A Ptk. 6:63. § (2) bekezdése értelmében a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges

- és a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Ebből következően a szerződés lényeges elemei hiányában a szerződés nem jön létre (nemlétező szerződés). Ha a szerződés létrejött, de valamely, a törvényben meghatározott, a szerződés megkötésekor fennálló oknál fogva nem alkalmas a kívánt joghatás kiváltására, a szerződés érvénytelenségének szabályai alkalmazandók (Ptk. 6:88–107. §). Ha pedig a szerződés létrejött, érvénytelenségi ok sem áll fenn, de még nem váltja ki a szükséges joghatásokat, a hatálytalanság szabályaira kell figyelemmel lenni (Ptk. 6:116–120. §). A Ptk. hatálytalansági tényállásként említi a beleegyezéstől vagy jóváhagyástól függő szerződéseket a 6:118. §-ában. Az érvénytelenség és hatálytalanság szabályai oly módon is összefüggenek, hogy a Ptk. 6:119. § (2) bekezdése a hatálytalan szerződés alapján történt teljesítésekre az érvénytelen szerződés jogkövetkezményeinek szabályait rendeli alkalmazni (Ptk. 6:108–115. §).
- [37] Harmadikként szükséges kitérni arra is, hogy a fentebb vázolt módon létrejött, érvényes és hatályos szerződést a tartalmának megfelelően kell teljesíteni (Ptk. 6:34. §). Ennek elmaradása a szerződésszegés, amelynek szabályait – dogmatikailag helyesen – a szerződés teljesítését követően helyezte el a jogalkotó a szerződések általános szabályai körében. A Ptk. 6:137. §-a szerint: „A szerződés megszegését jelenti bármely kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradása.” A szerződéseket a felek megállapodása, a jogszabály diszpozitív és kógens rendelkezései, valamint esetenként a szokások töltik meg tartalommal. Ha bármely tartalmi elem tekintetében a szerződés nem teljesül, azaz a kötelezettség szerződésszerű teljesítése elmarad, szerződésszegés valósul meg. A szerződésszegés tehát a teljesítési létszakhoz kapcsolódó jogintézmény, a szerződés teljesítésének valamilyen rendellenességét, fogyatékosságát jelenti. Bár a Ptk. a szerződésszegés eseteit nem sorolja fel teljeskörűen, a teljesítés lehetetlenné válását nevesíti és tételes szabályokkal rendezi. Ha a szerződés teljesítése a szerződéskötés után beállt körülmények miatt meghiúsul, a szerződés megszűnik. Mindebből következően a teljesítés lehetetlenné válása fogalmilag nem merülhet fel akkor, ha a szerződés nemlétezése, érvénytelensége vagy hatálytalansága folytán nem fejt ki a felek által szándékolt joghatást, tekintve, hogy ilyen esetben még a hatálytalan szerződéses kötelezettség teljesítése nem követelhető. A szerződésszegési okhoz képest eltérő az az eset, ha a szerződés már eleve lehetetlen szolgáltatásra irányul, amelynek szabályait – a Ptk.-hoz készült szakértői javaslatban bemutatott megoldás ellenében – az érvénytelenség körében helyezte el a jogalkotó [6:107. § (1) bekezdés].
- [38] A kifejtetteket szem előtt tartva a Jogegységi Panasz Tanács az indítványban feltett konkrét kérdéssel összefüggésben a következőkre mutat rá.
- [39] A tényállásban szereplő esetben az adásvételi szerződés megkötésével elérni kívánt joghatás eléréséhez nem volt mellőzhető a kormányhivatal hozzájárulása. Ez a jogi aktus a Ptk. 6:118. §-a körében értékelendő. A hivatkozott § (1) bekezdése szerint, ha a szerződés hatályosságához jogszabály harmadik személy beleegyezését vagy hatóság jóváhagyását teszi szükségessé, a beleegyezéssel vagy a jóváhagyással a szerződés megkötésének időpontjára visszamenőleg válik hatályossá. E § (3) bekezdése értelmében ugyanakkor a szerződés nem válik hatályossá, ha a harmadik személy a beleegyezést vagy a hatóság a jóváhagyást nem adja meg, vagy ha arról a bármelyik fél által a másik féllel közölt megfelelő határidőn belül nem nyilatkozik.
- [40] A Ptk. – Magyarország Alaptörvényének 28. cikk második mondatára figyelemmel áttekintett miniszteri indokolása szerint – a jogtudomány álláspontját jeleníti meg, amikor – a korábban hatályos törvénytől eltérően – úgy foglal állást, hogy harmadik személy jogszabály által megkívánt beleegyezésének vagy jogszabály által előírt hatósági jóváhagyásnak a hiánya nem a szerződés létrejöttét, hanem hatályosságát érinti. A Ptk. a szerződés hatálytalanságának valamennyi esetére rögzíti a 6:119. § (1) bekezdésében azt az általános tételt, hogy – mivel hatálytalan szerződés a felek által célzott joghatásokat nem képes kiváltani – a hatálytalan szerződés alapján teljesítés nem követelhető.
- [41] Mivel a teljesítés kérdése fogalmilag fel sem merülhet, a Ptk. 6:119. § (2) bekezdése egységes jogkövetkezményként írja elő az érvénytelenség jogkövetkezményeire vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazását (Ptk. 6:108–115. §). Mindebből következően nem jöhet szóba a szerződés teljesítése körébe tartozó, a teljesítés lehetetlenné válásának vizsgálata. Az indítványozó tanács helytállóan jutott arra az álláspontra, hogy sem az eljáró bíróság, sem a felek nem dönthetnek úgy, hogy az egyébként kógens hatálytalansági szabályok helyett hatálytalan szerződés esetén a szerződésszegés szabályaira térnek át. Természetesen mindez nem jelenti azt, hogy a korábban nyújtott szolgáltatások nem számolhatók el, erre az elszámolásra a szerződés hatálytalansága folytán az érvénytelenség jogkövetkezményeit kell megfelelően alkalmazni.
- [42] A kifejtettek alapján a kormányhivatal döntéseit a felvázolt keretben, a hatálytalansági és érvénytelenségi szabályok alapján kell polgári jogi szempontból értékelni, ez azonban már a Kúria felülvizsgálati tanácsának hatáskörébe tartozik.

VII.

- [43] Mindezekre tekintettel a Jogegységi Panasz Tanács a Bszi. 24. § (1) bekezdés c) pontja, 25. §-a, 32. § (1) bekezdés b) pontja, 33. § (1) bekezdés b) pontja, valamint 40. § (1) és (2) bekezdései alapján, a bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása érdekében [Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdés] a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.
- [44] A Jogegységi Panasz Tanács a Bszi. 42. § (1) bekezdése alapján a jogegységi határozatot a Magyar Közlönyben, a BHGY-ban, a bíróságok központi internetes honlapján és a Kúria honlapján közzéteszi.
- [45] A jogegységi határozat a bíróságokra a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától kötelező. Ettől az időponttól kezdve a Kúria BHGY-ban közzétett Pfv.21.793/2017/6. számú határozata indokolásának [9] bekezdésében foglalt és más hasonló jogértelmezés kötelező erejűként nem hivatkozható.

Budapest, 2024. október 28.

Dr. Varga Zs. András s.k. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró, Dr. Kalas Tibor s.k. bíró, Dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró, Dr. Gimesi Ágnes Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Suba Ildikó s.k. bíró, Dr. Szabó Klára s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A Kúria 16/2024. JEH határozata (Jpe.III.60.061/2023/8. szám) a közhasznú alapítványok illetékmentességéről

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Kúria Polgári Kollégiuma vezetőjének előzetes döntéshozatali indítványa alapján a közhasznú alapítványok illetékmentessége tárgyában meghozta a következő

jogegységi határozatot:

1. Az alapítvány nyilvántartásba vétele iránti eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés e) pontja alapján tárgyi illetékmentes, ha az alapítvány vállalja, hogy az alapítás évét követő második év végéig megszerzi a közhasznú jogállást.
2. Az alapítvány változásbejegyzési eljárására az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés e) pontja szerinti tárgyi illetékmentesség nem terjed ki, azonban a törvény 102. § (1) bekezdés v) pontjában foglalt feltételeknek megfelelő alapítványt változásbejegyzési eljárásában az 5. § (1) bekezdés f) pontjában biztosított teljes személyes illetékmentesség illeti meg, ha annak az 5. § (2) bekezdésében meghatározott feltételei fennállnak.
3. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 102. § (1) bekezdés v) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő alapítványnak bírósági eljárás kezdeményezése esetén a törvény 5. § (1) bekezdés f) pontja szerinti teljes személyes illetékmentesség érvényesítéséhez az 5. § (3) bekezdése alapján nyilatkoznia kell az 5. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek fennállásáról is.

Indokolás

I.

- [1] A Kúria Polgári Kollégiumának vezetője (a továbbiakban: Indítványozó) a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés a) pontja és 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján előzetes döntéshozatali indítványt terjesztett elő a közhasznú alapítványok illetékmentessége tárgyában.
- [2] A Jogegységi Panasz Tanács eljárását az Indítványozó az alábbi jogkérdésekben kezdeményezte:
1. Az alapítvány nyilvántartásba vétele iránti eljárásban az alapítványt megilleti-e – akár feltételesen – az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 57. § (1) bekezdés e) pontja szerinti

- illetékmentesség, ha vállalja, hogy az alapítás évét követő második év végéig az alapítvány megszerzi a közhasznú jogállást?
2. a) Kiterjed-e az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontja szerinti tárgyi illetékmentesség a közhasznú alapítványt érintő változásbejegyzési eljárásra?
  - b) Ha a közhasznú alapítványt érintő változásbejegyzési eljárás az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontja alapján nem minősül tárgyi illetékmentes eljárásnak, akkor azt a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (a továbbiakban: Cnytv.) 53. § (1) bekezdése alapján kérelmezőként megindító alapítót (alapítói jogok gyakorlóját) megilleti-e az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja szerinti személyes illetékmentesség?
  3. A közhasznú alapítvány a személyes illetékmentessége körében köteles-e az általa indított eljárásban az Itv. 5. § (3) bekezdése szerinti nyilatkozatot tenni az Itv. 5. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek fennálltáról?
- [3] Az Indítványozó arra alapozta az indítványát, hogy ezekben a kérdésekben a joggyakorlat az ország törvényszékein eltérő, és az eltérések a perorvoslati rendszer jelenlegi szabályai szerint felülvizsgálati eljárás keretében nem oldhatók fel. Következésképpen az egységes joggyakorlat biztosításának érdeke megkívánja a jogegységi eljárás lefolytatását.
- [4] Az indítványban kifejtettek szerint eltérően ítéli meg a joggyakorlat a 2020. január 1-je után indult nyilvántartásba vételi ügyekben az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontjában biztosított tárgyi illetékmentesség hatályát. Az egyik álláspont abból indul ki, hogy az Itv. 102. § (1) bekezdés v) pontja értelmében a belföldön nyilvántartásba vett alapítvány fogalmi eleme a közhasznúság, amelynek feltételrendszerét az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (a továbbiakban: Civil tv.) VIII. fejezete szabályozza. Minthogy a Civil tv. 33. §-a szerint a közhasznú szervezetté minősíthető szervezet közhasznú jogállását a közhasznú szervezetként való nyilvántartásba vétellel szerzi meg, az alapítvány nyilvántartásba vétele körében sem személyi, sem tárgyi illetékmentesség nem biztosítható (Fővárosi Törvényszék 14.Pk.67.602/1991/47.), az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontjában biztosított tárgyi költségmentességi ok ezért a jogszabályváltozás folytán „kiüresedett” (Fővárosi Törvényszék 9.Pk.68.558/1992/32.). A másik álláspont viszont abból indul ki, hogy az Itv. 102. § (1) bekezdés v) pontjának utolsó fordulata lényegében közhasznúság hiányában is alapítványnak nyilvánítja az alapítványi formában működő szervezetet, így – a közhasznú jogállás elnyerésének vállalása esetén – az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott személyes, illetve az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott tárgyi illetékmentesség szabályai alkalmazhatók. Ez az illetékmentesség azonban – az Itv. 87. § (6) bekezdését erre az eljárási illeték megfizetésére is alkalmazva – „feltételes” (Budapest Környéki Törvényszék 47.Pk.60.421/2021/2., Egri Törvényszék Pk.60.025/2020/3., Egri Törvényszék Pk.60.013/2022/5., Egri Törvényszék Pk.60.056/2022/3.).
- [5] Ugyancsak nem egységes a joggyakorlat abban a kérdésben, hogy az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott tárgyi illetékmentesség hatálya csak az alapítvány nyilvántartásba vétele iránti eljárásra terjed-e ki, vagy a változásbejegyzési eljárásra is. Az egyik álláspont szerint az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontja ugyan kifejezetten csak az alapítvány nyilvántartásba vétele iránti eljárást említi, a Cnytv. 37. § (1) bekezdése alapján azonban a változásbejegyzési eljárásra is alkalmazni kell a szervezet nyilvántartásba vételére vonatkozó eljárási szabályokat, ezért a tárgyi illetékmentesség a változásbejegyzési eljárásra is kiterjed (Balassagyarmati Törvényszék Pk.60.016/2013/18., Balassagyarmati Törvényszék Pk.60.087/1991/38., Budapest Környéki Törvényszék Pk.60.438/2000/55., Budapest Környéki Törvényszék Pk.60.019/2013/23.). A másik álláspont szerint viszont az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontja – a normaszövegből is kitűnően – csak a nyilvántartásba vételi eljárást teszi tárgyi illetékmentessé (Egri Törvényszék Pk.60.057/1998/48., Fővárosi Törvényszék 13.Pk.60.145/1998/37., Fővárosi Törvényszék 9.Pk.68.558/1992/32., Fővárosi Törvényszék 12.Pk.60.510/1995/37.). Ezen belül is megoszlik a gyakorlat abban a tekintetben, hogy a tárgyi illetékmentesség hiányában a változásbejegyzési eljárásban – minthogy a Cnytv. 53. § (1) bekezdése alapján az alapítvány adataira vonatkozó változásbejegyzési eljárásban az alapító a kérelmező – az alapítvány közhasznúságára tekintettel a kérelmezőt megilleti-e az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja szerinti személyes illetékmentesség, vagy sem. A bírósági határozatok egy része az alapítvány közhasznúsága esetén megállapítja az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján a személyes illetékmentesség fennálltát, vagy legalábbis annak lehetőségét (Egri Törvényszék Pk.60.057/1998/48., Fővárosi Törvényszék 16.Pk.64.163/1990/45., Fővárosi Törvényszék 11.Pk.60.750/1999/46., Fővárosi Törvényszék 7.Pk.60.055/2016/35., Pécsi Törvényszék 18.Pk.60.107/1999/54., Pécsi Törvényszék 18.Pk.20.651/1991/161., Pécsi Törvényszék 18.Pk.20.591/1991/44., Pécsi Törvényszék 18.Pk.60.209/2007/38., Pécsi Törvényszék 18.Pk.20.601/1993/50., Pécsi Törvényszék 18.Pk.60.163/2000/58., Pécsi Törvényszék 18.Pk.60.270/1997/31., Pécsi Törvényszék 18.Pk.20.539/1991/43.,

Pécsi Törvényszék 18.Pk.60.023/1998/93.). A bírósági határozatok másik része viszont kifejezetten azt rögzíti, hogy az alapítványt az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján megillető személyes illetékmentesség az alapítóra nem hat ki, az alapítónak mint kérelmezőnek a változásbejegyzési eljárásban az illetéket – ha egyéb okból nem mentesül annak megfizetése alól – le kell rónia (Fővárosi Törvényszék 14.Pk.67.602/1991/47., Fővárosi Törvényszék 13.Pk.60.145/1998/37., Fővárosi Törvényszék 9.Pk.68.558/1992/32., Fővárosi Törvényszék 13.Pk.60.833/2006/33., Fővárosi Törvényszék 12.Pk.60.510/1995/37.).

- [6] Végül eltérő álláspontok alakultak ki a joggyakorlatban abban a kérdésben is, hogy az alapítvány közhasznú minősítése önmagában megalapozza-e a részére az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján a személyes illetékmentesség biztosítását. Az egyik álláspont szerint az alapítvány közhasznú jogállása az Itv. 102. § (1) bekezdés v) pontja szerint csak azt jelenti, hogy a szervezet az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján alapítványnak minősül, az Itv. 5. § (2) bekezdése azonban a személyes illetékmentesség érvényesítéséhez további feltételeket támaszt: szükséges az Itv. 5. § (2) és (3) bekezdésében foglalt anyagi jogi és eljárási feltételek teljesülése is. Ezért az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja szerinti személyes illetékmentességre hivatkozó alapítványnak az Itv. 5. § (3) bekezdése szerint csatolnia kell a nyilatkozatát az Itv. 5. § (2) bekezdésében foglalt feltételek fennálltára vonatkozóan (Fővárosi Törvényszék 11.Pk.60.750/1999/46., Fővárosi Törvényszék 7.Pk.60.055/2016/35., Pécsi Törvényszék 18.Pk.60.163/2000/58., Pécsi Törvényszék 18.Pk.20.539/1991/43., Pécsi Törvényszék 18.Pk.60.023/1998/93.). Az ettől eltérő gyakorlat szerint, bár az Itv. 5. § (2) és (3) bekezdése szerint az alapítványnak nyilatkoznia kellene arról, hogy a megelőző adóévben vállalkozási tevékenységből származó jövedelme nem volt, a törvényszék ezt a nyilatkozatot nem követeli meg a közhasznú alapítványtól (Balassagyarmati Törvényszék Pk.60.016/2013/18., Balassagyarmati Törvényszék Pk.60.087/1991/38., Egeri Törvényszék Pk.60.057/1998/48., Pécsi Törvényszék 18.Pk.60.107/1999/54., Pécsi Törvényszék 18.Pk.20.651/1991/161., Pécsi Törvényszék 18.Pk.20.591/1991/44., Pécsi Törvényszék 18.Pk.60.209/2007/38., Pécsi Törvényszék 18.Pk.20.601/1993/50., Pécsi Törvényszék 18.Pk.60.270/1997/31., Pécsi Törvényszék 18.Pk.21.164/1990/40.).

II.

- [7] A legfőbb ügyész álláspontja szerint az alapítvány nyilvántartásba vétele iránti eljárás az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontja alapján tárgyi illetékmentes, ha az alapítvány vállalja, hogy az alapítás évét követő második év végéig megszerzi a Civil tv. szerinti közhasznú jogállást. A tárgyi illetékmentesség azonban az alapítványt érintő változásbejegyzési eljárásra nem terjed ki. Nem érvényesíthető a változásbejegyzési eljárásban az alapítványt az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján megillető személyes illetékfeljegyzési jog sem, ebben az eljárásban ugyanis nem maga az alapítvány, hanem az alapító gyakorolja a kérelmezőt megillető jogokat, az alapító részre pedig az Itv. – e minőségére tekintettel – nem biztosít illetékmentességet. A közhasznú alapítvány egyébként az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja szerinti teljes személyes illetékmentessége alapján mindenfajta eljárásban mentesülhet az illetékfizetés alól. Ennek azonban az a feltétele, hogy az Itv. 5. § (3) bekezdése alapján nyilatkozatot tegyen az Itv. 5. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek fennállásáról.

III.

- [8] A Jogegységi Panasz Tanács az Indítványozó által feltett kérdésekben az alábbiak szerint foglalt állást.
- [9] Az Itv. I. Fejezete rendelkezik az illetékfizetési kötelezettség általános szabályairól. Az 1. § (1) bekezdése értelmében a bírósági eljárásért eljárási illetéket kell fizetni. Az eljárási illetékkötelezettség az Itv. 3. § (4) bekezdése szerint az eljárás megindítása iránti kérelem előterjesztésekor keletkezik. A jogérvényesítés megkönnyítése érdekében ugyanakkor az Itv. az illeték vonatkozásában a felek számára többféle kedvezményt biztosít. A kedvezmények egyik csoportja az eljárási illeték megfizetése alóli teljes mentesség, az ún. illetékmentesség. Ennek két esete van: az eljárási illeték megfizetése alóli mentességet az Itv. vagy a fél személyében rejlő okokból (személyes illetékmentesség), vagy az ügy tárgyára tekintettel (tárgyi illetékmentesség) biztosítja. Az Itv. 4. § (1) bekezdése értelmében az illeték tárgyára vonatkozó mentesség esetén nem kell illetéket fizetni, az illeték fizetésére egyébként kötelezett mentessége esetén pedig az illetéket a mentes féltől nem lehet követelni.
- [10] Az alapítvány az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján – a törvény hatályba lépésétől, 1991. január 1-jétől kezdődően, az alábbiakban, az V. pontban részletezett feltételekkel – teljes személyes illetékmentességben részesülhet. Az előterjesztői indokolásból kitűnően az illetékmentesség biztosításának indoka az alapítvány működésének alapvetően nonprofit jellege volt. A személyes illetékmentesség érvényesítését lehetővé tevő jogszabályi rendelkezéshez tartalmi szempontból szorosan kapcsolódóan az Itv. 57. § (1) bekezdésének

2015. július 30-tól hatályos e) pontja az alapítvány nyilvántartásba vételére irányuló eljárást is illetékmentesnek nyilvánítja, azért hogy – amint azt az előterjesztői indokolás rögzíti – az illeték megfizetése alól ne csak a már működő, hanem az alakuló ilyen szervezetek is mentesüljenek.
- [11] A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) szabályozása szerint alapítványnak a magánszemély, illetve jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság mint alapító által tartós közérdekű célra, a célja megvalósításához szükséges vagyon rendelkezésre bocsátásával alapított jogi személy minősült, amely a bírósági nyilvántartásba vételével jön létre [rég Ptk. 74/A. § (1) és (2) bekezdés]. Ezzel nagyrészt azonosan, kisebb részben eltérően a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:378. §-ának fogalom meghatározása alapítványnak az alapító által az alapító okiratban meghatározott – nem szükségképpen közérdekű, de – tartós cél folyamatos megvalósítására létrehozott jogi személyt tekinti azzal, hogy az alapító az alapító okiratban meghatározza az alapítványnak juttatott vagyont és az alapítvány szervezetét is. Az alapítvány a Ptk. 3:4. § (4) bekezdése értelmében a bírósági nyilvántartásba vétellel jön létre. Az alapítvány tehát polgári jogi lényegét tekintve mind a régi Ptk., mind a Ptk. szabályozásában – más jogi személyektől eltérően nem személyegyesülés, hanem – meghatározott tartós célra rendelt vagyontömeg, a vagyont megtestesítő, megszemélyesítő jogalany, az alapítvány szervezete ennek a tartós célra rendelt vagyontömegnek a kezelését végzi.
- [12] Az Itv. ugyanakkor 2005. január 1-jétől kezdődően meghatározza az alapítvány illetékjogi fogalmát. A törvény 102. § (1) bekezdés v) pontjának 2005. január 1. és 2019. december 31. között hatályban volt rendelkezése szerint az Itv. alkalmazásában alapítványnak a magánszemély, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság által tartós közérdekű célra alapított, az alapítvány székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) bíróság által nyilvántartásba vett szervezet minősült. Ez a fogalom meghatározás az előzőekben részletezettekben kitűnően az alapítványnak a régi Ptk.-ban rögzített szabályozásával állt összhangban. 2020. január 1-jei hatállyal azonban az Itv. 102. § (1) bekezdés v) pontja módosult, a magánjogi fogalom meghatározáshoz képest lényegesen eltérő tartalommal újr szabályozták az alapítvány illetékjogi fogalmát. A jelenleg is hatályos szabályozás értelmében az Itv. alkalmazásában az alapítvány fogalma alá a Civil tv. szerinti közhasznú jogállású alapítvány, továbbá a más EGT-államban nyilvántartásba vett alapítvány tartozik, ha igazolja, hogy teljesíti a Civil tv. szerinti közhasznú szervezettel történő minősítés feltételeit, ide nem értve a magyarországi nyilvántartásba vételt; valamint az alapítás évében és az azt követő két évben az az újonnan létrejött alapítvány, amely vállalja, hogy az alapítás évét követő második év végéig e feltételeknek eleget tesz.
- [13] Az Itv. 102. § (1) bekezdés v) pontjában szereplő fogalom meghatározás eltérő rendelkezés hiányában az Itv. alapítványokat érintő személyes, illetve tárgyi illetékmentességre vonatkozó szabályainak alkalmazása során is egyaránt irányadó. Ezek az illetékkedvezmények tehát csak a fenti fogalom meghatározásnak megfelelő alapítványok esetében érvényesülhetnek, az egyéb alapítványok esetében nem.
- [14] Az Itv. 102. § (1) bekezdésének 2020. január 1-jétől hatályos v) pontja az említettek szerint a közhasznú jogálláshoz köti az alapítvány illetékjogi fogalmát. A közhasznú jogállás megszerzésének feltételei között azonban a legalább két éve tartó működés is szerepel (Civil tv. 32. §). Ezért ahhoz, hogy az újonnan létrejövő alapítványok is részesülhessenek az alapítványok részére egyébként biztosított illetékkedvezményekben, a szabályozás – amint azt a módosító törvény előterjesztői indokolása is kiemeli – az újonnan létrejött alapítványoknak az alapítás évében és az azt követő két évben feltételes jelleggel megadja az Itv. szerinti alapítvány státuszát. Az alapítványoknak az illetékmentesség érvényesítése érdekében vállalniuk kell, hogy a létrehozásuk évét követő második év végéig megszerzik a Civil tv. szerinti közhasznú jogállást, vagy – más EGT tagállamban nyilvántartásba vett alapítványok esetén – a közhasznú jogállás feltételeit a magyarországi honosság kivételével teljesítik.
- [15] Mindezek figyelembevételével az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontjának és 102. § (1) bekezdés v) pontjának együttes, helyes, Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) 28. cikkével összhangban álló értelmezéséből az következik, hogy az alapítvány nyilvántartásba vétele iránti eljárás akkor tárgyi illetékmentes, ha az alapítvány vállalja, hogy az alapítás évét követő második év végéig megszerzi a közhasznú jogállást. Az ettől eltérő jogértelmezés ugyanis kiüresítené, tartalom nélkülivé, a gyakorlatban alkalmazhatatlanná tenné az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontját.
- [16] A közhasznú jogállás megszerzésével kapcsolatos nyilatkozatot az alapítvány bírósági nyilvántartásba vétele iránti kérelem benyújtásakor kell megtenni. A civil szervezetek bírósági eljárásokban alkalmazandó űrlapjairól szóló 11/2012. (II. 29.) KIM rendelet 1. § (1) bekezdés 2. pontja alapján az alapítvány nyilvántartásba vétele iránti kérelem előterjesztésére rendszeresített űrlap adattartalmát meghatározó 2. számú melléklet 4. pontja szerint a kérelem előterjesztője e kérdéskörben kétféle nyilatkozatot tehet: az elektronikus vagy papír alapú űrlapon megjelöli, hogy az alapítvány vállalja, hogy az alapítás évét követő második évben megszerzi a közhasznú jogállást, ezért teljes – a rendelet mellékletének megfogalmazása szerint – személyes illetékmentesség illeti meg (4.1. pont), vagy

azt jelöli meg, hogy az alapítvány nem kíván közhasznú jogállást szerezni, ezért eljárási illeték fizetésére kötelezett (4.2. pont).

IV.

- [17] Az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontja kizárólag az alapítvány nyilvántartásba vételére irányuló eljárás illetékmentességéről rendelkezik, más eljárás, így a változásbejegyzési eljárás illetékmentességéről nem. A tartalmát tekintve tárgyi illetékmentességet biztosító szabályt a gazdasági stabilizációt szolgáló egyes törvénymódosításokról szóló 1995. évi XLVIII. törvény 48. §-a iktatta be 1995. július 30-ai hatállyal az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontjába. A módosító törvényhez fűzött előterjesztői indokolás is egyértelműen rögzíti, hogy az új rendelkezés az alapítvány nyilvántartásba vételével kapcsolatos bírósági eljárás illetékmentességét kívánja biztosítani. Az indokolás az új illetékmentességi szabályt lényegében az alapítvány részére az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontjában már korábban biztosított személyes illetékmentesség kiegészítéseként, kvázi teljes körűvé tételeként kezeli. Megfogalmazásából az következik, hogy a már működő alapítványok esetében az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja teszi lehetővé, hogy mentesüljenek az illeték megfizetése alól, az alakuló alapítványokat érintően szükséges a további illetékmentességi szabályozás, ezt biztosítja az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontjának új rendelkezése.
- [18] Kétségtelen, hogy a Cnyt. 37. § (1) bekezdése a változásbejegyzési eljárásra is alkalmazni rendeli az alapítvány nyilvántartásba vételére vonatkozó eljárási szabályokat. Ez az utaló szabály azonban csak a bírósági nemperes eljárások körébe tartozó változásbejegyzési eljárás lefolytatásának szabályait határozza meg, az Itv. rendelkezéseinek értelmezése körében nem vehető figyelembe.
- [19] Az alapítvány változásbejegyzési eljárására mindezekre figyelemmel az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontja szerinti tárgyi illetékmentesség nem terjed ki.
- [20] Az Itv. szabályozási rendszerében a már működő alapítványok esetében az illetékmentességet az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja biztosítja. Az alapítvány változásbejegyzési eljárásában azonban az eljárást megindító kérelmet főszabály szerint nem maga az alapítvány terjeszti elő, hanem – amint azt a Cnyt. 53. § (1) bekezdése is rögzíti –, az alapító, aki, illetve amely az alapítványtól elkülönülő jogalany, nincs szervezeti kapcsolatban az alapítvánnyal, polgári jogi értelemben nem is a képviselője. A változásbejegyzési eljárásban tehát általában az alapító gyakorolja a kérelmezőt megillető jogokat és kötelezettségeket. Ez az alapítvány magánjogi sajátosságaiból következik, abból, hogy nem személyegyesülés, nincs tagsága, valójában egy, az alapító által meghatározott tartós cél folyamatos megvalósítására rendelt vagyontömeg megtestesülése, ügyvezető szerve, a kuratórium pedig alapvetően ennek a vagyontömegnek az alapító okiratban ugyancsak az alapító által meghatározott alapítványi céloknak megfelelően és módon történő kezelését végzi. Az alapító kiesése, tehát halála, jogutód nélküli megszűnése esetén kerülhet arra sor, vagy ha más okból az alapítói jogait véglegesen nem gyakorolja, hogy az alapító helyett más, mégpedig a Ptk. 3:394. § (1) és (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az alapító által az alapító okiratban kijelölt személy vagy alapítványi szerv, illetve kijelölés hiányában a kuratórium, tehát az alapítvány ügyvezető szerve járjon el. Végösszetben pedig, ha nincs az alapítói jogok gyakorlására jogosult személy vagy szerv, az alapítói jogokat a nyilvántartó bíróság gyakorolja.
- [21] Ha a változásbejegyzési eljárásban az alapító kijelölése alapján valamely alapítványi szerv, illetőleg kijelölés hiányában a kuratórium terjeszti elő az eljárást megindító kérelmet, kérelmezőnek maga az alapítvány minősül, az alapítvány tehát ilyenkor a saját ügyében jár el. Ha az alapító, illetve az általa kijelölt más személy nyújtja be a változásbejegyzési kérelmet, őket kell kérelmezőnek tekinteni, azonban ők nem a saját érdekükben, hanem az alapítványt érintő változás bejegyzése érdekében kezdeményezik az eljárást.
- [22] Mindezekből következően a változásbejegyzési eljárás tartalmi szempontból az alapítvány ügyét jelenti, függetlenül attól, hogy az eljárást megindító kérelmet maga az alapítvány, vagy az ő érdekében más arra jogosult személy terjesztette-e elő. Illetékjogi szempontból ezért az alapítványt minden esetben az eljárás alanyának indokolt tekinteni. Ez a jogértelmezés felel meg ugyanis az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja szabályozási céljának, vagyis annak, hogy a már működő alapítványok ügyeiben az illetékmentességet biztosítsa. Az alapítványt az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján megillető teljes személyes illetékmentesség tehát, ha további feltételei is fennállnak, az említett szabályozási céllal összhangban álló jogértelmezés szerint a kérelem előterjesztőjének személyére tekintet nélkül az alapítvány változásbejegyzési eljárásában is érvényesíthető.
- [23] Ezt a jogértelmezést támasztja alá indirekt módon az Itv. 57. § (1) bekezdés e) pontjának az alapítvány nyilvántartásba vételére irányuló eljárás illetékmentességéről rendelkező szabálya is, figyelemmel az e szabályt 1995. július 30-ai hatállyal a törvénybe iktató, a gazdasági stabilizációt szolgáló egyes törvénymódosításokról szóló 1995. évi XLVIII. törvény 48. §-ához fűzött előterjesztői indokolásra. Az indokolásból ugyanis az tűnik ki, hogy

a jogalkotó az alapítványok számára a bírósági eljárásokban teljeskörűen biztosítani kívánta az illetékmentességet. A már működő alapítványok ügyei esetében ezt az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontjának alkalmazásával látta lehetségesnek, az alakuló alapítványokat érintően pedig egy új szabály beiktatásával, a nyilvántartásba vételi eljárás illetékmentessé tételével. Más eljárásokkal, így a már bejegyzett, működő alapítvány nyilvántartási ügyeivel, köztük a változásbejegyzési eljárással kapcsolatban viszont hasonló kiegészítő szabályozásra nem került sor, ez pedig arra utal, hogy ezekben az eljárásokban az illetékmentesség érvényesülését az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján rendezettnek ítélte.

- [24] Mindezekre tekintettel tehát az alapítványt az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján megillető teljes személyes illetékmentesség az alapítvány változásbejegyzési eljárásában is érvényesíthető, az eljárást megindító beadvány előterjesztőjének személyétől függetlenül.
- [25] Alapítványnak azonban – a korábban kifejtetteknek megfelelően – az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontjának alkalmazásában is csak az Itv. 102. § (1) bekezdés v) pontjában foglalt feltételeknek megfelelő alapítványt lehet tekinteni, vagyis az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja a változásbejegyzési eljárásban is csak ezeknek az alapítványoknak az esetében adhat mentesítést az eljárási illeték megfizetése alól. Az illetékmentesség érvényesítéséhez a közhasznú jogállással kapcsolatos nyilatkozatot az alapítvány változásbejegyzése iránti kérelem benyújtásakor kell megtenni. A civil szervezetek bírósági eljárásokban alkalmazandó űrlapjairól szóló 11/2012. (II. 29.) KIM rendelet 1. § (1) bekezdés 14. pontja alapján az alapítvány változásbejegyzése iránti kérelem előterjesztésére rendszeresített űrlap adattartalmát meghatározó 14. számú melléklet 3. pontja szerint a kérelem előterjesztője e kérdéskörben kétféle nyilatkozatot tehet: az elektronikus vagy papír alapú űrlapon megjelöli, hogy az alapítvány közhasznú jogállású, vagy az alapításakor vállalta a közhasznú jogállás megszerzését és a közhasznú jogállás megszerzésére nyitva álló határidő még nem telt el, ezért teljes személyes illetékmentesség illeti meg (3.1. pont), vagy azt jelöli meg, hogy az alapítvány nem közhasznú jogállású, így eljárási illeték fizetésére kötelezett (3.2. pont).
- [26] A teljes személyes illetékmentesség érvényesítésének további feltétele, hogy az eljárás megindításakor a kérelmező az Itv. 5. § (3) bekezdése alapján az alapítványra vonatkozóan nyilatkozatot tegyen az 5. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek fennállásáról.
- [27] Ha mindezek a feltételek fennállnak, az Itv. 102. § (1) bekezdés v) pontja szerinti alapítvány változásbejegyzési eljárásában az ilyen alapítvány részére az 5. § (1) bekezdés f) pontjában biztosított teljes személyes illetékmentességre tekintettel nem kell eljárási illetéket fizetni.

V.

- [28] Az Itv. 5. § (1) bekezdése alapján egyes jogalanyok feltétel nélkül, más jogalanyok pedig további feltételek fennállása esetén részesülhetnek teljes személyes illetékmentességben. Az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontjában említett alapítvány – amely alatt a korábban kifejtettek közül következően a törvény 102. § (1) bekezdés v) pontja szerinti fogalom meghatározásnak megfelelő alapítványt kell érteni –, az utóbbi körbe tartozik, az illetékmentesség ugyanis az Itv. 5. § (2) bekezdése értelmében csak abban az esetben illeti meg, ha a vagyonszerzést, illetve az eljárás megindítását megelőző adóévben folytatott vállalkozási tevékenységéből származó jövedelme után társasági adófizetési kötelezettsége, külföldi illetőségű alapítvány esetén a társasági adónak megfelelő közteherfizetési kötelezettsége nem keletkezett. Az Itv. 5. § (3) bekezdése szerint az alapítványnak közigazgatási hatósági vagy bírósági eljárás kezdeményezése, illetve gépjármű, pótkocsi szerzése esetén nyilatkoznia kell az illetékmentesség (2) bekezdésben meghatározott feltételének fennállásáról, egyéb vagyonszerzés esetén a feltétel teljesülését az állami adóhatóság hivatalból ellenőrzi. Az Itv. 5. § (2) bekezdése szerinti nyilatkozatot az alapítványnak bírósági eljárás kezdeményezése esetén az Itv. 3. § (4) bekezdéséből következően az eljárás kezdeményezésekor kell megtennie.
- [29] Mindezek azt jelentik, hogy az Itv. 102. § (1) bekezdés v) pontjában rögzített fogalom meghatározásnak meg nem felelő alapítvány az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján nem részesülhet személyes illetékmentességben. Az Itv. 102. § (1) bekezdés v) pontja szerinti alapítványnak pedig bírósági eljárás kezdeményezése esetén a törvény 5. § (1) bekezdés f) pontja szerinti teljes személyes illetékmentesség érvényesítéséhez az 5. § (3) bekezdése értelmében nyilatkoznia kell az 5. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek fennállásáról.

VI.

- [30] Mindezekre tekintettel a Jogegységi Panasz Tanács a Bszi. 24. § (1) bekezdés c) pontja, 25. §-a, 32. § (1) bekezdés a) pontja, 33. § (1) bekezdés a) pontja, valamint 40. § (1) és (2) bekezdései alapján, a bíróságok jogalkalmazása

egységének biztosítása érdekében [Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdés] a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

- [31] A Jogegységi Panasz Tanács a Bszi. 42. § (1) bekezdése alapján a jogegységi határozatot a Magyar Közlönyben, a BHGY-ban, a bíróságok központi internetes honlapján és a Kúria honlapján közzéteszi. A jogegységi határozat a bíróságokra a Magyar Közlönyben történt közzététel időpontjától kötelező.

Budapest, 2024. november 4.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó bíró, Dr. Varga Zs. András s.k. bíró, Dr. Balogh Zsolt Péter s.k. bíró, Dr. Bartók Levente s.k. bíró, Dr. Cseh Attila s.k. bíró, Dr. Darák Péter s.k. bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró, Dr. Hajnal Péter s.k. bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Kalas Tibor s.k. bíró, Dr. Kovács András s.k. bíró, Dr. Kurucz Krisztina s.k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, Dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A Kúria 17/2024. JEH határozata (Jpe.IV.60.066/2023/7. szám) az anyagi halmazatban álló bűncselekmények miatt több büntetés egymás mellett történő kiszabása esetén a harmadfokú eljárásban az ellentétes döntéssel nem érintett bűncselekmény miatt kiszabható büntetés megváltoztathatóságáról

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a legfőbb ügyész által előterjesztett előzetes döntéshozatali indítvány alapján lefolytatott jogegységi eljárásban meghozta a következő

jogegységi határozatot:

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 615. § (3) bekezdés b) pontja alapján – és az 583. § (3) bekezdés a) pontja szerint – a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezést sérelmező másodfellebbezés esetében a harmadfokú bíróság általi felülbírálat kiterjed a másodfokú bíróság ellentétes döntésével nem érintett bűncselekmény miatt kiszabott büntetés vizsgálatára, ha a másodfokú bíróság a halmazatban álló bűncselekmények miatti halmazati büntetést több büntetési, intézkedési nem egymás mellett történő kiszabásával állapította meg.

Indokolás

I.

- [1] A legfőbb ügyész a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés a) pontja és a Bszi. 33. § (1) bekezdés c) pontja alapján, a jogegység érdekében előzetes döntéshozatali indítványt terjesztett elő arra hivatkozva, hogy az ítélkezési gyakorlat megosztott azzal összefüggésben, hogy a harmadfokú eljárásban miként van lehetőség anyagi halmazatban álló bűncselekmények miatt több büntetés egymás mellett történő kiszabása esetén a kizárólag az ellentétes döntéssel nem érintett bűncselekmény miatt kiszabható büntetés megváltoztatására.
- [2] A legfőbb ügyész az ítélkezési gyakorlat megosztottságát az alábbiak szerint mutatta be.

1.

- [3] A Győri Törvényszék Katonai Tanácsa Kb.I.7/2019/31. számú, 2021. február 4. napján meghozott ítéletével a rendőr törzszászlós terhellet bűnösnek mondta ki a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 234. §-ának (1) bekezdésébe ütköző közúti veszélyeztetés büntetében és a Btk. 339. §-ának (1) bekezdésébe ütköző garázdaság vétségében. Ezért őt halmazati büntetésül 300 napi tétel, napi tételenként 1.300 forint, így összesen 390.000 forint pénzbüntetésre, 2 évre a zászlósi rendfokozatba történő visszavetésre és 1 évre a „B” kategóriájú járművek vezetésétől eltiltásra ítélte.

- [4] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyészség a terhelt terhére a büntetés súlyosítása végett, a terhelt felmentésért, a védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért fellebbezett.
- [5] A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság a 6.Kbf.15/2021/24. számú, 2021. szeptember 24. napján meghozott ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a terheltet bűnösnek mondta ki a Btk. 305. § c) pontjába ütköző hivatali visszaélés büntetében is. A terhelttel szemben kiszabott katonai büntetést szolgálati viszony megszüntetésére súlyosította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [6] A másodfokú ítélet ellen az ügyészség a terhelt terhére a kiszabott büntetés súlyosítása végett, a terhelt és védője a hivatali visszaélés büntetése tekintetében felmentés végett, továbbá az első- és a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése, illetve a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.
- [7] A Kúria Bhar.1420/2021/13. számú, 2022. február 8. napján kihirdetett ítéletével a másodfokú ítéletet a büntetést kiszabó részében megváltoztatta, a terheltet halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra ítélte, a közúti járművezetéstől eltiltás tartamát 3 évre súlyosította azzal, hogy a „B” kategóriára korlátozást mellőzte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fogházban határozta meg, amelyből a terhelt legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Egyidejűleg a pénzbüntetés kiszabására és a szolgálati viszony megszüntetésére vonatkozó rendelkezést mellőzte. Elrendelte továbbá a Győri Törvényszék Katonai Tanácsának Kb.II.6/2016/17. számú, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla 6.Kbf.49/2017/12. számú ítéletével kiszabott 1 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetés utólagos végrehajtását. A Kúria döntése BH 2022.173. számon jelent meg.

2.

- [8] A Székesfehérvári Járásbíróság a 2.Bpk.616/2020/2. számú, 2020. május 21. napján kelt büntetővégzésével a terhelttel szemben a Btk. 234. § (1) bekezdésébe ütköző közúti veszélyeztetés büntetése és a Btk. 310. § (1) bekezdésének c) pontjára figyelemmel a Btk. 311. §-ába ütköző közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetése miatt 1 év, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést és 1 év közúti járművezetéstől eltiltást szabott ki. A járásbíróság a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg.
- [9] A büntetővégzéssel szemben a terhelt tárgyalás tartását kérte.
- [10] A Székesfehérvári Járásbíróság 2.B.266/2020/32. számú, 2021. június 8. napján kihirdetett ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki a Btk. 234. § (1) bekezdésébe ütköző közúti veszélyeztetés büntetében. Ezért őt 150 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.500 forintban állapította meg. A terheltet az ellene a Btk. 310. § (1) bekezdésének c) pontjára figyelemmel a Btk. 311. §-ába ütköző közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetetének vádja alól felmentette.
- [11] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyészség a terhelt terhére a felmentő rendelkezéssel szemben bűnösség megállapítása és a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében, míg a terhelt és védője felmentés végett jelentett be fellebbezést.
- [12] A Székesfehérvári Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2.Bf.120/2021/10. számú, 2022. január 20. napján kihirdetett ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, a terhelt közlekedési bűncselekményként értékelt cselekményét közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetetének is minősítette, továbbá a terheltet bűnösnek mondta ki a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző garázdaság vétségében is. A másodfokú bíróság a terhelt büntetését halmazati büntetésésként tekintette kiszabottnak és a szabadságvesztés tartamát 1 évre súlyosította, annak végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg. A szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztésből – annak utólagos végrehajtása esetén – a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A terhelttel szemben alkalmazott pénzbüntetés kiszabását mellőzte, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [13] A másodfokú ítélet ellen az ügyészség a terhelt terhére, az ellentétes döntés körében a jogi minősítés megváltoztatása, a kiszabott büntetés súlyosítása, a szabadságvesztés és a próbaidő tartamának felemelése, valamint közúti járművezetéstől eltiltás kiszabása végett, míg a terhelt és védője a garázdaság vétsége alóli felmentés érdekében jelentett be fellebbezést. A terhelt a harmadfokú eljárás során a fellebbezését visszavonta.
- [14] A Győri Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Bhar.III.24/2022/15. számú, 2022. szeptember 27. napján kihirdetett ítéletével a másodfokú ítéletet megváltoztatta, a terhelt terhére közúti veszélyeztetés büntetéként és közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetéként értékelt cselekményt egységesen a Btk. 234. § (1) bekezdése szerinti közúti veszélyeztetés büntetéként minősítette, pontosította a terhelt által megfizetni köteles bűnügyi költség összegét. Egyebekben a másodfokú ítéletet helybenhagyta. Az indítványozó kiemelte a Győri Ítéltábla ügydöntő határozata indokolásának [26] bekezdésében kifejtett érvelést, miszerint: „a Be. 618. § /3/ bekezdés b/ pont

ba/ pontja szerint a harmadfokú bíróság akkor vizsgálja a fellebbezéssel nem érintett rész vonatkozásában a büntetést, amennyiben a bűnösség megállapítására, illetve a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést megváltoztatja, vagy a bb/ pontja alapján, ha a kiszabott büntetés vagy intézkedés törvénysértő. Kétségtelen, hogy az ítéletábra változtatott a közúton történt cselekmény kapcsán annak minősítésén, a járművezetéstől eltiltás alkalmazását lehetővé tevő bűncselekmény minősítése azonban ezzel nem változott, az adott cselekményt a bíróságok mindvégig közúti veszélyeztetés büntetéként értékelték azzal, hogy a másodfokú bíróság vele halmazatban megállapíthatónak látta az egyébként járművezetéstől eltiltás büntetés kiszabását lehetővé nem tevő közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetést is. Ilyen értelemben tehát harmadfokon a minősítés megváltoztatásának szerepe nem volt. A törvény egy esetben írja elő a járművezetéstől eltiltás kötelező alkalmazását, mégpedig a Btk. 55. § /2/ bekezdése értelmében a járművezetéstől el kell tiltani azt, aki járművezetés ittas vagy járművezetés bódult állapotban bűncselekményt követett el. Azonban ez esetben is mellőzhető az eltiltás különös méltányolást érdemlő esetben. Ebből következően a vádlott által megvalósított közlekedési bűncselekményre a törvény nem írja elő kötelezően a járművezetéstől eltiltás alkalmazását, vagyis törvénysértőnek sem tekinthető a másodfokú bíróság azon eljárása, hogy az adott körülmények közt nem alkalmazta a vádlottal szemben ezt a büntetést. [...] az ítéletábra jelen ügyben a fenti érvek mentén úgy ítélte meg, hogy a harmadfokú felülbírálat nem terjedhetett ki a fellebbezéssel nem érintett bűncselekményhez fűződő, ilyen értelemben az alkalmazhatóságának körét tekintve sajátosságos büntetésre vagy, mint jelen esetben annak hiányára.”

II.

- [15] A legfőbb ügyész az előzetes döntéshozatali indítványában az anyagi halmazatban álló bűncselekmények miatt több büntetés egymás mellett történő kiszabása esetén, a harmadfokú eljárásban az ellentétes döntéssel nem érintett bűncselekmény miatt kiszabható büntetés megváltoztathatósága tekintetében az I/2. szám alatt bemutatott ügyben követett álláspontot tartotta helytállónak.
- [16] Indokai szerint a Btk. több olyan büntetést is tartalmaz, amely csak a törvényben meghatározott típusú bűncselekmények miatt szabható ki. Ilyennek tekinthető például: a Btk. 50. § (2) bekezdése szerinti pénzbüntetés, amely kizárólag haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekmény miatt – határozott ideig tartó szabadságvesztés mellett – szabható ki, ha az elkövetőnek megfelelő jövedelme vagy vagyona van, a Btk. 52. § (1) bekezdésének a) és b) pontja szerinti, a (3) és (4) bekezdése szerinti foglalkozástól eltiltás, a Btk. 55. § (1) és (2) bekezdése szerinti járművezetéstől eltiltás, a Btk. 57. § (1) bekezdése szerinti kitiltás, a Btk. 58. § (1) bekezdése szerinti sportrendezvények látogatásától való eltiltás és a Btk. 60. § (2a) bekezdése szerinti kiutasítás.
- [17] A Btk. 33. § (3) bekezdése szerint a büntetések – az (5) és a (6) bekezdésben foglalt kivételekkel – egymás mellett is kiszabhatóak.
- [18] A súlyosítási tilalom [a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 595. § (1) bekezdés] kapcsán hivatkozott a Kúria Bfv.31/2021/8. számú határozatának [14] bekezdésében kifejtettek: „a büntetés súlyosítására irányuló fellebbezésnek minősül, ha az arra jogosult a büntetés (ideértve annak bármely elemét) tartamának felemelését indítványozza, mely egységesen, az elsőfokú ítéletben alkalmazott joghátrány egésze, annak valamennyi eleme tekintetében feloldja a súlyosítási tilalmat. Nincs olyan törvényi rendelkezés, amely ezt a büntetés fellebbezéssel támadott elemére szorítaná, és akként rendelkezne, hogy a büntetésnek csak azon eleme súlyosítható, amely ellen a terhelt terhére fellebbezést jelentettek be.” Egyben utalt arra, hogy a Kúria ezen határozatával érintett alapügyben az ügydöntő határozat a másodfokú eljárásban emelkedett jogerőre. Az elsőfokú eljárás szabályai szerint a Be. 583. §-ának (2) bekezdése alapján fellebbezésnek van helye az ítélet bármely rendelkezése és az indokolása ellen. Ehhez képest azonban a másodfokú ügydöntő határozat fellebbezéssel sérelmezhető rendelkezéseit és a harmadfokú eljárásban érvényesülő felülbírálat terjedelmét tekintve eltérő szabályok érvényesülnek.
- [19] Az indítványozó kiemelte a Kúria mint harmadfokú bíróság Bhar.93/2023/11. számú ítéletének [33] bekezdését, miszerint „Ha létezik ellentétes döntés, akkor azzal felmerül a fellebbezés bejelentésének elvi lehetősége is. Azonban, ha az ellentétes döntés a vádlott javára szól, akkor a vádlott és a védő értelemszerűen csak korlátozott fellebbezéssel élhet, hiszen a javára szóló ellentétes döntést nem támadhatja. Azt azonban valóban kifogásolhatja, hogy ennek nyomán milyen következtetésre jutott a büntetést illetően a másodfokú bíróság. A büntetést ugyanis nem cselekményenként szabja ki a bíróság, hanem halmazati büntetésként egységesen, valamennyi, a terhelt terhére értékelt bűncselekmény vonatkozásában. Ebben az esetben a harmadfokú bíróságnak meg kell vizsgálnia a fellebbezéssel nem érintett vagy eleve fellebbezéssel nem is támadható nem ellentétes, hanem mindkét fokon egyezően megítélt cselekmények tekintetében is azt, hogy ez a magatartás, ami a másodfokú bíróság által alapul

vett a tényállásban, bűncselekmény-e és ha igen, akkor miként minősül. Majd ezek vizsgálatát követően lehet meghozni a büntetésre vonatkozó – egységes – döntést.” Az indítványozó érvelése szerint is kétségtelen, hogy a Btk. 81. § (1) bekezdése szerint bűnhalmazat esetén egy büntetést kell kiszabni, és ennek nem mond ellent a több büntetés egymás mellett történő kiszabása sem. Ugyanakkor azonban az anyagi bűnhalmazat esetén nem állítható, hogy a kifejezetten – az indítvány megnevezése szerint – bűncselekmény-specifikus büntetést, mint a közúti járművezetéstől eltiltást a bíróság valamennyi, a terhelt terhére megállapított bűncselekmény miatt szabja ki.

- [20] Hivatkozott a Be. 615. § (3) bekezdésének a) pontjára, miszerint a másodfokú ítélet elleni fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést, illetve a b) pont szerint a kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást. Ebből következően azt az álláspontot fogalmazta meg, hogy a másodfokú ügydöntő határozatnak a Be. 583. § (3) bekezdésének a) pontja szerinti, az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezést is ideértve a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezése csak akkor sérelmezhető, ha az az ellentétes döntéssel, vagyis a bűnösség körének változásával összefügg. Érvelése szerint a harmadfokú eljárásnak az alapvető eljárásjogi rendeltetése az, hogy a bűnösség körében történt ellentétes döntés tárgyában töltsön be jogorvoslati szerepet, és az ellentétes döntésben, valamint az ezzel összefüggő kérdésben a jogerő hatásával döntsön. Értelmezése szerint az anyagi halmazatban álló bűncselekmények esetén ez azt jelenti, hogy amennyiben az egyik bűncselekményben mind az első-, mind a másodfokú bíróság marasztalta a terheltet – azaz az e bűncselekmény miatti bűnösség megállapításában a két ítélet egymással nem ellentétes –, akkor az e cselekmény alapján kiszabott – és az ellentétes döntés alapját képező cselekmény miatt ki nem szabható – bűncselekmény-specifikus büntetési nem a másodfokú ítélet elleni fellebbezésben nem sérelmezhető.
- [21] Az indítványozó a harmadfokú eljárásban érvényesülő felülbírálat terjedelmének ismertetését követően kitért arra, hogy a másodfokú ítélet fellebbezéssel nem érintett része alatt azt az ítéleti rendelkezést, illetve annak azt a részét is érteni kell, amely másodfellebbezéssel – ellentétes döntés hiányában – joghatályosan nem támadható. Ebből következően, ha a másodfokú ítélet elleni fellebbezés az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő bünteteskiszabási rendelkezést, vagy azt is támadja, úgy az ellentétes döntés alapját nem képező bűncselekmény miatt kiszabott speciális büntetés csak akkor változtatható meg, ha az ellentétes döntés alapját nem képező cselekmény tekintetében a bűnösség megállapítására vagy a minősítésre vonatkozó rendelkezést meg kell változtatni, avagy ezen speciális büntetés törvénysértő. Rámutatott arra, hogy mindez összefügg azzal, hogy a harmadfokú bíróságnak az ellentétes döntéssel nem érintett bűncselekmény tekintetében a jogbíróság szerepét is be kell töltenie. A Be. 650. § (1) bekezdésének a) pontja szerint ugyanis nincs helye felülvizsgálatnak a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt a harmadfokú bíróság jogerős ügydöntő határozatának rendelkezése, illetve része ellen.
- [22] Hivatkozott arra, hogy Be. 618. §-ának jelenleg – és az ismertetett ügyekben a harmadfokú ügydöntő határozatok meghozatalakor is – hatályos (3) bekezdését a büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény állapította meg, és az ehhez fűzött miniszteri indokolás szerint „a jogorvoslati rendszer kialakításakor további elvárásként jelentkezett, hogy ha az ügydöntő határozattal szemben bejelentett fellebbezés a jogorvoslati eljárást megnyitja, úgy a szabályozás teremtsen meg annak a lehetőségét, hogy az ügydöntő határozat törvényességi hibái lehetőség szerint a rendes jogorvoslati eljárásban kijavításra kerüljenek. A hibák ilyen módú orvoslásának egyrészt pergazdaságossági oka van, továbbá ez a követelmény a tényállás rögzülésének követelménye mellett azt is jelenti, hogy a javítást a felsőbb bírósági fórumokon a jogkérdés esetében kell igazgató tenni. E kritériummal áll összefüggésben az, hogy a bíró nem kötelezhető a törvénysértés eltűrésére. A törvény nem kötelezhet törvénysértő határozat meghozatalára, és az észlelt törvénysértéseknél meg kell teremteni a beavatkozási lehetőségeket. Külön szempont a jogorvoslati struktúrában a harmadfokú eljárás és a felülvizsgálat egymáshoz való viszonyrendszere. A működőképesség kritériuma ugyanis az, hogy ami harmadfokon nem javítható, arra felülvizsgálatban kell megteremteni a lehetőséget. A szabályozási logika erre tekintettel amellyel szól, hogy a harmadfokú eljárásban a határozat jogerőre emelkedése előtt kell – megelőzően a felülvizsgálatot – minden jogi hibát orvosolni.”
- [23] A legfőbb ügyész álláspontja szerint – a kifejtettek alapján – az anyagi halmazatot képező bűncselekmények miatt több büntetés egymás mellett történő kiszabása esetén, amennyiben az ellentétes döntés alapját nem képező bűncselekmény kapcsán a bűnösség megállapítása, a cselekmény minősítése és a kifejezetten csak az emiatt kiszabható bűncselekmény-specifikus büntetés törvényes, úgy ezen büntetés megváltoztatására a harmadfokú eljárásban nincs lehetőség.
- [24] Mindezekre alapítottn a legfőbb ügyész az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében jogegységi eljárás lefolytatását és jogegységi határozat meghozatalát tartotta indokoltnak.

III.

- [25] Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) 25. cikk (3) bekezdése kimondja, hogy a Kúria biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz, amellyel egyezően rendelkezik a Bszi. 24. § (1) bekezdés c) pontja. A Bszi. 32. § (1) bekezdés a) pontja alapján az előzetes döntéshozatali indítványra jogegységi eljárásnak van helye, ha az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében jogegységi határozat meghozatala, korábban meghozott jogegységi határozat megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése szükséges. A Bszi. 33. § (1) bekezdés c) pontja szerint jogegységi eljárást kell lefolytatni, ha azt a legfőbb ügyész indítványozza.
- [26] Az előzetes döntéshozatali indítványban az indítványozó a Bszi. 33. § (2) bekezdésében foglalt törvényi előírásnak megfelelően megjelölte, hogy milyen kérdésben és mely okból kéri a jogegységi eljárásban a jogegységi határozat meghozatalát, és az indítványhoz mellékelte az érintett bírósági határozatok kiadmányát, amelyekre alapítottan a megosztott bírói gyakorlat megállapíthatóvá válik.
- [27] Az Alaptörvény és a Bszi. felhívott rendelkezéseinek megfelelően a Jogegységi Panasz Tanácsnak – az előírt feltételek fennállta esetén – jogegységi eljárást kell lefolytatnia és az alapján jogegységi határozatot kell hoznia az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében. Az indítványt megvizsgálva a Jogegységi Panasz Tanács megállapította, hogy az indítványozó a bemutatott jogerős bírósági határozatokkal alátámasztotta azt, hogy az ítélkezési gyakorlatban két eltérő jogi álláspontot megjelenítő harmadfokú bírósági határozatot hoztak azzal összefüggésben, hogy a harmadfokú eljárásban miként van lehetőség anyagi halmazatban álló bűncselekmények miatt több büntetés egymás mellett történő kiszabása esetén, a kizárólag az ellentétes döntéssel nem érintett bűncselekmény miatt kiszabható büntetés megváltoztatására.
- [28] Az ülésen a legfőbb ügyész képviselője a legfőbb ügyész indítványát változatlan tartalommal fenntartotta és azzal egyező érveléssel mellett azt indítványozta, hogy Kúria a harmadfokú bíróság felülbírálatának terjedelmét az anyagi halmazatot képező bűncselekmények miatt több büntetés egymás mellett történő kiszabása esetén akként állapítsa meg, hogy amennyiben az ellentétes döntés alapját nem képező bűncselekmény kapcsán a bűnösség megállapítása, a cselekmény minősítése és a kifejezetten csak az emiatt kiszabható bűncselekmény-specifikus büntetés törvényes, úgy ezen büntetés megváltoztatására a harmadfokú eljárásban nincs lehetőség.

IV.

- [29] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa megállapította, hogy az előzetes döntéshozatali indítvány – az abban foglaltaktól eltérő indokolás alapján – alapos, mivel az indítvány I/1. és I/2. szám alatt ismertetett ügyekben meghozott harmadfokú ítéletek a Be. 618. § (3) bekezdésében megfogalmazott jogkérdésben eltérő jogértelmezést tartalmaznak.

1.

- [30] A Jogegységi Panasz Tanács az indítványban hivatkozott jogerős bírósági határozatok alapján az alábbiakat emeli ki.

1.1.

- [31] Az I/1. alatt bemutatott ügyben az elsőfokon eljáró Győri Törvényszék Katonai Tanácsa a terhelt büntetőjogi felelősségét közúti veszélyeztetés büntetében és garázdaság vétségében állapította meg, és halmazati büntetésül pénzbüntetésre, 2 évre a zászlósi rendfokozatba történő visszavetésre és 1 év „B” kategóriájú járművezetéstől eltiltásra ítélte. A tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész a büntetés súlyosítása érdekében, míg a terhelt a felmentése érdekében, a védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.
- [32] A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a vádlott bűnösségét hivatali visszaélés büntetében is megállapította és a vele szemben kiszabott katonai büntetést szolgálati viszony megszüntetésére súlyosította, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A másodfokú ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a Be. 615. § (1) bekezdése nyitotta meg, mivel a Fővárosi Ítéltábla Katonai tanácsa a terhelt bűnösségét olyan bűncselekményben is megállapította, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett. A másodfokú ítélettel szemben a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a terhelt terhére a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontja alapján a terhelttel szemben kiszabott büntetés súlyosítása érdekében jelentett be fellebbezést, és indítványozta, hogy a Kúria a pénzbüntetés és a szolgálati viszony megszüntetése katonai büntetés mellőzésével a terheltet ítélje határozott ideig tartó szabadságvesztésre, melynek végrehajtási fokozatát – az időmúlásra,

a vádlott rendezett életvitelére és hosszú szolgálati viszonyára tekintettel eggyel enyhébb – fogház fokozatban határozza meg, továbbá tiltja el a közügyek gyakorlásától, és rendelje el a vele szemben korábban kiszabott és végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását, egyebekben a másodfokú ítéletet hagyja helyben. A terhelt és a védője az ellentétes döntés tekintetében felmentésért, valamint enyhítés érdekében is másodfellebbezéssel élt, azaz a jogorvoslati indítványuk a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontján alapult. A Legfőbb Ügyészség a fellebbviteli főügyészség másodfellebbezését, a másodfokú ítélet indokolásának azzal történő kiegészítésére tett indítvánnyal tartotta fenn, hogy a közlekedési bűncselekmény tekintetében a terhelt egyenes szándéka a közvetlen veszély létrehozására is kiterjedt.

- [33] A Kúria a Bfv.1420/2023/13. számú ítéletében a Fővárosi Ítéletábrla 6.Kbf.15/2021/24. számú ítéletét a büntetést kiszabó részében megváltoztatta, és a terheltet halmazati büntetésül fogház fokozatban végrehajtható szabadságvesztésre, közügyektől eltiltásra ítélte, továbbá a közúti járművezetéstől eltiltás tartamát 3 évre súlyosította azzal, hogy a „B” kategóriára korlátozást mellőzte. Ezen túlmenően rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról; a pénzbüntetés kiszabására, valamint a szolgálati viszony megszüntetésére vonatkozó rendelkezést mellőzte, és elrendelte a terhelttel szemben korábban kiszabott és végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetés utólagos végrehajtását. A Kúria az ítélete indokolásának [48]–[49] bekezdésében rögzítette, hogy „A joghatályos ügyési másodfellebbezés a Be. 615. (3) bekezdés b) pontján alapult, a Be. 583. (3) bekezdés a) pontjában foglaltakat sérelmezve a vádlottal szemben kiszabott büntetés súlyosítását célozta. A bünteteskiszabás a bűnösséggel, illetve a bűnösség terjedelmével nyilvánvalóan összefüggésben áll. A büntetés szükségképpen – még érintetlenül hagyása esetén is másodfokú bíróság ítéletének olyan része, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatára eredményezett.” Ezen túlmenően az ítélet indokolása [114]–[120] bekezdésében részletesen kifejtette, hogy a Btk. „meghatározza a büntetés célját és a bünteteskiszabás elveit [Btk. 79. §, 80. § (1) bekezdés]. [...] Ahhoz, hogy egy büntetés elérje célját, általában elegendő, hogy a büntetés okozta rossz nagyobb legyen, mint a bűnből következő jó, és a rossz túlsúlya alapján kell kiróni a büntetést és közömbössé tenni azt az előnyt, amelyet egy adott bűncselekmény elkövetése az elkövető számára jelentene. E mérlegelési folyamatnak nyilvánvalóan vannak általános és speciális (az elkövető személyéből és a cselekmény jellegéből adódó) szempontjai. Ez tehát a büntetés célja, és egy adott büntetés arányosságának a lényege.”

1.2.

- [34] Az 1/2. alatti ügyben a Székesfehérvári Járásbíróság büntetővégzésben a terhelttel szemben közúti veszélyeztetés büntette és közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette miatt halmazati büntetést szabott ki. A terhelt a büntetővégzéssel szemben tárgyalás tartását kérte, ebből eredően a bíróság a büntetővégzést hatályon kívül helyezte [Be. 756. § (4) bekezdés] és tárgyaláson döntött a terhelt büntetőjogi felelőssége tárgyában. A Járásbíróság ítéletében a terhelt bűnösségét közúti veszélyeztetés büntetében állapította meg és emiatt pénzbüntetésre ítélte, míg a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette miatt emelt vád alól felmentette. A terhelt és védője, valamint az ügyészség által bejelentett ellentétes irányú fellebbezések alapján eljáró másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság által közlekedési bűncselekményként értékelt cselekménye egyben közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntettének is minősül, míg az eljárás tárgyát képező másik cselekmény alapján – amely tekintetében a járásbíróság felmentő rendelkezést hozott – a terheltet bűnösnek mondta ki garázdaság vétségében. Ezért a Székesfehérvári Törvényszék mint másodfokú bíróság a terheltet halmazati büntetésül szabadságvesztésre ítélte, amelynek a végrehajtását próbaidőre felfüggesztette. Mindezek alapján tehát a garázdaság büntette vonatkozásában a másodfokú bíróság a Be. 615. § (2) bekezdés a) pontja szerinti ellentétes döntést hozott, ami megnyitotta a másodfellebbezés lehetőségét. Ugyanakkor a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette nem alapozta meg a másodfokú ítélet elleni fellebbezés lehetőségét, mert e bűncselekmény a közúti veszélyeztetés büntettével valóságos alaki – és nem anyagi – halmazatban áll.
- [35] A főügyészség a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontja szerinti másodfellebbezésében az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést sérelmezte, és a kiszabott büntetés további súlyosítását (a szabadságvesztés és a próbaidő tartamának emelését és közúti járművezetéstől eltiltás kiszabását), ezen túlmenően az ellentétes döntés tekintetében a minősítés megváltoztatását és a cselekmény közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntettekénti minősítését, valamint az elsőfokú ítélet a felmentő rendelkezésének mellőzését – mivel azt a másodfokú bíróság elmulasztotta – indítványozta. A terhelt és védője a Be. 615. § (3) bekezdése alapján a garázdaság vétsége tekintetében felmentés érdekében jelentett be másodfellebbezést.

[36] A harmadfokon eljáró Győri Ítéltábla a másodfokú ítéletet megváltoztatta, és a közúti veszélyeztetés büntetteként és közfeladatott ellátó személy elleni erőszak büntetteként értékelt cselekményt egységesen közúti veszélyeztetés büntetének minősítette. A főügyészség által a büntetés súlyosítása érdekében bejelentett fellebbezés vonatkozásában a Bhar.24/2022/15. számú ítélet [24] bekezdésében rögzítette, hogy „A fellebbviteli főügyészség a súlyosítást célzó fellebbezés indoklásában hivatkozott a Be. 618. § /3/ bekezdésében foglaltakra, melyek értelmezésével arra a következtetésre jutott, hogy a harmadfokú bíróság a büntetéseket és intézkedéseket egységesen kiszabottként értékeli, ezért a járművezetéstől eltiltás (mellőzése) is az ellentétes döntéssel összefüggő rendelkezés”. Az ítéltábla ezzel ellentétes jogi érvelését a harmadfokú ítélet – jelen jogegységi határozat [14] bekezdésében már rögzített – [26] bekezdése tartalmazza.

2.

- [37] Az indítvány elbírálásánál irányadó alaptörvényi és jogszabályi rendelkezések, valamint az Alkotmánybíróság kötelező erejű határozatainak releváns megállapításai a következők.
- [38] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése értelmében Magyarország független, demokratikus jogállam.
- [39] A Be. 615. § (1) bekezdése szerint: A másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén.
- [40] A Be. 615. § (2) bekezdése értelmében ellentétes a döntés, ha: a másodfokú bíróság
- a) olyan vádlott bűnösségét állapította meg vagy olyan vádlott kényszergyógykezelését rendelte el, akit az elsőfokú bíróság felmentett vagy vele szemben az eljárást megszüntette,
  - b) az elsőfokon elítélt vádlottat felmentette vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette,
  - c) a vádlott bűnösségét olyan bűncselekményben állapította meg, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett. Míg a (2a) bekezdése meghatározza, hogy nem tekinthető ellentétes döntésnek, ha a vádlott egy cselekménye több bűncselekményt valósít meg, és erre figyelemmel a másodfokú eljárásban az elsőfokú bíróság által megállapított minősítés megváltoztatásának lett volna helye. Ugyanakkor a Be 615. § (2a) bekezdése értelmében nem minősül ellentétes döntésnek és így nem alapoza meg a másodfellebbezést, ha a terhelt egy cselekménye több bűncselekményt valósít meg, és erre figyelemmel a másodfokú eljárásban az elsőfokú bíróság által megállapított minősítés megváltoztatásának lett volna helye.
- [41] A Be. 615. § (3) bekezdése szerint a másodfellebbezés sérelmezheti
- a) az ellentétes döntést, illetve
  - b) kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást.
- [42] A Be. 615. § (5) bekezdése kizárja a másodfokú bíróság ítéletének fentiekben meghatározottakon kívüli rendelkezése, illetve része ellen a fellebbezés lehetőségét.
- [43] A Be. 583. § (3) bekezdése előírja, hogy fellebbezésnek helye van kizárólag
- a) az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezést is ideértve a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezés,
  - b) az ítéletnek az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező rendelkezése, a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti indítványt, illetve a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezése, vagy
  - c) a felmentő ítélet indokolásának 566. § (4) bekezdése, valamint a megszüntető határozat indokolásának 567. § (5) bekezdése szerinti tartalma ellen is.
- [44] A harmadfokú felülbírálat terjedelmét a Be. 618. § (1) bekezdése szabályozza: A harmadfokú bíróság
- a) a másodfokú bíróság ítéletének
    - aa) a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését,
    - ab) azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, és
  - b) az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárást arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.
- [45] A Be. 618. § (3) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság az ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében is felülbírálja
- a) az 590. § (5) bekezdés a)–c) pontjában meghatározottakat,
  - b) az 590. § (5) bekezdés d) pontjában meghatározottakat is, ha a 615. § (3) bekezdés b) pontja szerinti fellebbezés a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezésen

kívüli rendelkezést sérelmezett, és ba) a bűnösség megállapítására, illetve a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést megváltoztatja, vagy bb) a kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés törvénysértő.

- [46] A Be. 617. §-a kimondja, hogy a harmadfokú bírósági eljárásban a másodfokú bírósági eljárásra vonatkozó rendelkezéseket a Be. Tizenhatodik (harmadfokú bírósági eljárásra vonatkozó) Részében foglalt eltérésekkel kell értelemszerűen alkalmazni.
- [47] A Be. 590. § (5) bekezdés a)–d) pontja szerint az ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében a másodfokú bíróság
- a) az elsőfokú bírósági eljárást és ennek során vizsgálja azon eljárási szabályok megtartását, amelyek megsértése esetén
    - aa) a 607. § (1) bekezdése, valamint a 608. § (1) bekezdése alapján az ítéletet hatályon kívül kell helyezni, vagy
    - ab) a 609. § (1) bekezdése alapján az ítéletet hatályon kívül kell helyezni,
  - b) a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezést, ha a terheltet fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni,
  - c) a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést, továbbá
  - d) a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezést.
- [48] A Btk. 6. § (1) bekezdése szerint bűnhalmazat az, ha az elkövető egy vagy több cselekménye több bűncselekményt valósít meg, és azokat egy eljárásban bírálják el.
- [49] A Btk. 33. § (5) bekezdése értelmében a büntetési nemek – a jelen ügyre nem vonatkoztatható kivételekkel – egymás mellett is kiszabhatóak.
- [50] A Btk. 79. §-a szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el.
- [51] A Btk. 80. § (1) bekezdése értelmében a büntetést a Btk.-ban meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez.
- [52] A Btk. 81. § (1) és (2) bekezdése értelmében bűnhalmazat esetén egy büntetést kell kiszabni, és a halmazati büntetést a bűnhalmazatban lévő bűncselekményekre megállapított büntetési nemek, illetve büntetési tételek közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével kell kiszabni.
- [53] A Btk. 55. § (1) bekezdés a) pontja szerint a járművezetéstől azt lehet eltiltani, aki az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt.

3.

- [54] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikke alapján a bíróságok alkotmányos kötelezettsége, hogy az ítélkező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33] és 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [17]}.
- [55] A bíróságoknak a jogszabályok által kijelölt értelmezési kereteken belül kell azonosítaniuk az eléjük kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmezniük {3237/2022. (V. 18.) AB határozat, Indokolás [25]}.
- [56] Ekként a Jogegységi Panasz Tanács – az Alaptörvény 28. cikk második mondatának megfelelően – az érintett szabályok megalkotására és módosítására irányuló javaslat indokolásának figyelembevételével, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 39. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság határozataiban foglaltakat szem előtt tartva vizsgálta az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből eredő jogorvoslati jogot érintő és felülbírálat terjedelmére vonatkozó eldöntendő kérdést, amelynek során alapvető jelentősége volt az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó normavilágosság követelménye alkotmányos tartalmának.

3.1.

- [57] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a normavilágosság követelménye a büntetőjogi – mint eleve alapjogkorlátozó – normák tekintetében különösen fontos.

3.2.

[58] Az Alkotmánybíróság 20/2020. (VIII. 4.) AB határozatának [67] bekezdése szerint „Az Alkotmánybíróság legutóbb a 34/2014. (XI. 14.) AB határozatában erősítette meg gyakorlatát arra vonatkozóan, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság egyik feltétlen ismérve a jogbiztonság. A jogbiztonság pedig az államtól, és elsősorban a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek és a norma címzettjei számára is értelmezhetők és követhetők legyenek (Indokolás [116], [120]). A jogalanyoknak tényleges lehetőséget kell biztosítani arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz igazíthassák [25/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 131, 132]. Ehhez pedig az szükséges, hogy a jogszabály szövege a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon [26/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 135, 142].”

4.

- [59] A fentiek szem előtt tartásával a Jogegységi Panasz Tanács megállapította, hogy a legfőbb ügyész által hivatkozott ügyekben harmadfokon eljáró bíróságok a másodfellebbezések tartalmának alapulvételével állapították meg a harmadfokú felülbírálat terjedelmét, amelynek során szem előtt tartották, hogy a fellebbezéssel érintett és fellebbezéssel nem érintett döntés tekintetében eltérő szabályok érvényesülnek.
- [60] A harmadfokon eljáró bíróságok ugyanakkor eltérően foglaltak állást a Be. 618. § (3) bekezdés b) pontjának értelmezése tekintetében abban a vonatkozásban, hogy a harmadfokú eljárásban miként van lehetőség anyagi halmazatban álló bűncselekmények miatt több büntetés egymás mellett történő kiszabása esetén a kizárólag az ellentétes döntéssel nem érintett bűncselekmény miatt kiszabható büntetés megváltoztatására.
- [61] Az I/1. alatt ismertetett ügyben a Kúria Bhar.1420/2021/13. számú ítélete szerint a másodfokú ítélet ellen a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontja alapján kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéssel szemben bejelentett másodfellebbezés alapján a harmadfokú felülbírálat a másodfellebbezéssel érintett és nem érintett bűncselekmény(ek) miatt kiszabott halmazati büntetés vizsgálatára is kiterjed, amelynek során az alkalmazott szankció törvényessége abból a szempontból is vizsgálendő, hogy a Btk.-ban meghatározott büntetés céljának és a büntetéskiszabási elveknek megfelel-e.
- [62] Az I/2. alatt bemutatott ügyben a Győri Ítéletábrla Bhar.III.24/2022/15. számú ítéletében kifejtettek szerint ebben az esetben a harmadfokú felülbírálat nem terjed ki a halmazati büntetés azon részére, amelynek az alkalmazhatóságát kizárólag a fellebbezéssel nem érintett bűncselekmény alapoz meg kivéve, ha azt törvénysértő módon szabták ki.
- [63] Mindezek tükrében az indítványban bemutatott eltérő ítélkezési gyakorlat a Jogegységi Panasz Tanács álláspontja szerint elsősorban abból ered, hogy a két bemutatott ügyben a harmadfokon eljáró bíróságok eltérő álláspontra helyezkedtek abban a kérdésben, hogy halmazati büntetés esetén a kizárólag az ellentétes döntéssel nem érintett és erre tekintettel a másodfellebbezésben nem sérelmezett cselekmény miatt a másodfokú bíróság által kiszabott büntetési nem, és annak mértéke a harmadfokú felülbírálat részét képezi-e.
- [64] Az indítványban ismertetett büntetőügyek vonatkozásában a Kúria megállapította, hogy mind a két ügyben a terhelt és a védője által bejelentett másodfellebbezés a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontján, míg az ügyészség fellebbezése a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontján alapult.
- [65] A másodfokú ítélet elleni másodfellebbezés a törvényi szabályozásból eredően az elsőfokú ítélet elleni fellebbezéshez képest korlátozott, mivel az arra jogosult vagy az ellentétes döntést, vagy kizárólag a másodfokú bíróság ítéletének a Be. 583. § (3) bekezdésében meghatározott azon rendelkezését vagy indokolását sérelmezheti, amelyet az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálat eredményezett. Ezen túlmenően a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja szerinti – az ellentétes döntés elleni – másodfellebbezés magában foglalja a Be. 615. § (3) bekezdés b) pont szerinti másodfellebbezést, így ez az a) ponthoz viszonyítva is korlátozott terjedelmű.
- [66] A Be. szabályrendszerében a felülbírálat terjedelme a fellebbezés tartalmához igazodik, azonban nem kizárólag a jogorvoslati indítványban foglaltakra korlátozódik. A Be. 615. § (3) bekezdés b) pontja alapján a másodfellebbezésben kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésben meghatározott rendelkezés sérelmezhető. Ez azonban a harmadfokú felülbírálat Be. 618. § (1)–(3) bekezdésében meghatározott kereteit nem szűkíti le. Ezt a jogértelmezést tükrözi a Kúria Bhar.564/2021/11. számú – a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) közzétett – határozata is. Eszerint a hivatkozott ügyben „a foglalkozástól eltöltés büntetés kiszabásának hiánya nem a harmadfokú felülbírálatot megnyitó ellentétes döntés következménye, annak mellőzése nem az ellentétes döntéssel összefüggő másodfokú felülbírálat eredménye,

- ezért önmagában nem teremti meg a harmadfokú eljárás lehetőségét” (Bhar.564/2021/11., Indokolás [107]), azaz a másodfellebbezésben ennek sérelmezésére nincs törvényes lehetőség.
- [67] A harmadfokú felülbírálat terjedelmét a másodfokú ítélet másodfellebbezésben sérelmezett részére vonatkozóan a Be. 618. § (1) bekezdése, míg a másodfellebbezéssel nem érintett része tekintetében a Be. 618. § (3) bekezdése határozza meg. Ez utóbbi – a fentiekben kifejtettek alapján – a Be. 615. § (1) bekezdés a) pontja szerinti másodfellebbezés esetén a másodfokú ítéletnek kizárólag a másodfellebbezéssel nem támadható részét érinti, míg a Be. 615. § (1) bekezdés b) pontja szerinti másodfellebbezés esetén kiterjed a másodfellebbezéssel nem támadott ellentétes döntéssel érintett, valamint az ellentétes döntéssel nem érintett részére.
- [68] A Be. 618. § (3) bekezdés b) pontja másodfellebbezéssel nem érintett rész tekintetében a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezés felülbírálatát akkor teszi lehetővé, ha a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontja szerinti másodfellebbezés a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezésen kívüli rendelkezést sérelmezett – azaz a másodfokú ítéletnek az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező rendelkezését, a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti indítványt, illetve a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezést, vagy a felmentő ítélet indokolásának 566. § (4) bekezdése, valamint a megszüntető határozat indokolásának 567. § (5) bekezdése szerinti tartalmát –, és a harmadfokú bíróság a másodfokú ítélet bűnösség megállapítására, illetve a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezését megváltoztatja, vagy a kiszabott büntetés, illetve alkalmazott intézkedés törvénysértő. Így tehát ez a jogszabályi rendelkezés azokra az esetekre vonatkozik, ha a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontjához képest korlátozott jogorvoslati jogot biztosító Be. 615. § (3) bekezdés b) pontja szerinti másodfellebbezésben az arra jogosultak nem sérelmezték az ellentétes döntéssel összefüggően a kiszabott büntetést és/vagy az alkalmazott intézkedést.
- [69] A másodfokú ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében a harmadfokú felülbírálat terjedelmét kizárólag ez alapján meghatározó jogértelmezés azt jelentené, hogy a harmadfokú bíróságnak törvényes lehetősége lenne a másodfokú bíróság által kiszabott halmazati büntetésnek a teljes körű – így az ellentétes döntéssel nem érintett bűncselekményre tekintettel alkalmazott büntetési nemekre is kiterjedő – felülbírálatára abban az esetben, ha a másodfellebbezés kizárólagosan az ellentétes döntéssel összefüggően a felmentésre vonatkozó indokolás Be. 567. § (5) bekezdése szerinti tartalmát sérelmezné, és a harmadfokú bíróság a másodfellebbezéssel nem érintett cselekmény tekintetében a minősítést megváltoztatná. Ellenben kizárt lenne abban az esetben, ha az arra a jogosult másodfellebbezésében kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredően a kiszabott büntetést [Be. 615. § (3) bekezdés b) pont, Be. 583. § (3) bekezdés a) pont] sérelmezné.
- [70] Ez az értelmezés ellentétes a büntetőeljárás, illetve az azt – az érintett jogszabályi rendelkezést is érintő – módosító törvény miniszteri indokolásával.
- [71] A Be. hatálybalépésekor a Be. 618. § (3) bekezdés b) pontja szerint a másodfokú ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében a felülbírálatra kizárólag akkor nyílt lehetőség, ha a Be. 615. § (3) bekezdés szerinti fellebbezés alapos volt. Egyebekben az akkori szabályozás megegyezett a jelenleg hatályossal.
- [72] A Be. miniszteri indokolása szerint „Bár a felülbírálat a bejelentett fellebbezéshez igazodik, mégis ha az ítélet több cselekményről rendelkezik, a fellebbezés eredményességének a felülbírált ítéletben írt többi cselekménnyel együttesen is értékelésre kell kerülnie. Mindezekre tekintettel a törvény rögzíti, hogy a harmadfokú bíróság a fellebbezéssel nem érintett cselekmények viszonylatában is vizsgálja az abszolút hatályon kívül helyezésre vezető okokat, a tényállások megalapozottságának vizsgálata nélkül a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezést, ha a terheltet fel kell menteni, illetve az eljárást meg kell szüntetni, ezen túlmenően a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést, továbbá a másodfokú bíróság ítéletének a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezését is. Ebben a körben azonban a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezés felülbírálatát indokolt korlátok közé szorítani, hiszen ha magát a szankciót a fellebbezésre jogosultak egyike sem sérelmezte, hanem a fellebbezés csak valamely azon túli rendelkezésre (pl. szülői felügyeleti jog megszüntetése) koncentrált, nem adhat alapot a harmadfokú bíróságnak arra, hogy az ítélet szankcióra vonatkozó rendelkezését ok nélkül változtassa meg, arra csak akkor kerülhet sor, ha a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést megváltoztatja, és akkor is csak abban az esetben, ha a szankció törvénysértő, vagy eltúlzottan enyhe vagy súlyos.”
- [73] A büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény – amely a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontját és a Be. 618. §-át (is) módosította – miniszteri indokolása szerint: „A Be. jogorvoslati rendszere megalkotásakor a teljes jogorvoslati rendszeren konzekvensen érvényesíteni kívánt követelmények fogalmazódtak meg. Ennek kiindulópontja az új Be. szabályozási elveiről szóló kormányhatározat azon része volt, mely megfontolás tárgyává tette olyan jogorvoslati rendszer kiépítését, ahol a másodfokú eljárás során a felülbírálat irányát és terjedelmét a bejelentett fellebbezésben kifejtett kifogás határozza meg. [...]

A jogorvoslati rendszer kialakításakor további elvárásként jelentkezett, hogy ha az ügydöntő határozattal szemben bejelentett fellebbezés a jogorvoslati eljárást megnyitja, úgy a szabályozás teremtsen meg annak a lehetőségét, hogy az ügydöntő határozat törvényességi hibái lehetőség szerint a rendes jogorvoslati eljárásban kijavításra kerüljenek. A hibák ilyen módú orvoslásának egyrészt pergazdaságossági oka van, továbbá ez a követelmény a tényállás rögzülésének követelménye mellett azt is jelenti, hogy a javítást a felsőbb bírósági fórumokon a jogkérdés esetében kell igazzá tenni. E kritériummal áll összefüggésben az, hogy a bíró nem kötelezhető a törvénysértés eltűrésére. A törvény nem kötelezhet törvénysértő határozat meghozatalára, és az észlelt törvénysértéseknél meg kell teremteni a beavatkozási lehetőségeket. [...] A módosítás a fent részletezett és a másodfokú eljárásban már jelenlévő koncepcionális elképzeléseket viszi tovább a korlátozott fellebbezés és felülbírálat másodfokú eljárásban megjelenő szabályozásának a harmadfokú eljárás sajátosságait figyelembevevő transzformációjával. A módosítás eredményeként, ha a fellebbezés joghatályos, a harmadfokú bíróság mindannak vizsgálatára felhatalmazást kap, amit a másodfokú bíróság a korlátozott fellebbezés esetén a korlátozott felülbírálat keretében megtehet. A módosítás a hatályos szabályozással szemben tágabbra nyitja a felülbírálat kereteit, de még mindig messze elmarad az 1998-as Be. azon felülbírálati rendszerétől, mely a teljes körű felülbírálatra adott lehetőséget. A harmadfokú bíróság ezáltal teljes körben megfelelhet a jogbíróság iránti igény kívánalmainak, hiszen széles körben vizsgálhatja a felülbírált ítéletet az eljárási és anyagi előírások szempontjából, miközben a tényállás kötött marad.”

- [74] A fentiek tükrében a Be. és a 2020. évi XLIII. törvény miniszteri indokolása egyértelműen ellentétes az I/2. szám alatt bemutatott – és az indítványozó által helytállónak tartott – jogértelmezéssel.
- [75] A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (7) bekezdése szerint a jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás kötelező erővel nem rendelkezik, ugyanakkor e jogszabályhely (5) bekezdése értelmében a jogszabály tervezetéhez tartozó indokolásában a jogszabály előkészítője „bemutathatja a szabályozással összefüggő azon részletes körülményeket, amelyek a szabályozás értelmezését segíthetik”, ebből következően az ebben foglaltaknak alapvető jelentőséget kell tulajdonítani a törvényi szabályozás helyes értelmezése során.
- [76] A fentiekben kifejtetteket összegezve a Be. 618. § (3) bekezdésének helyes értelmezése szerint a harmadfokú eljárásban a másodfokú bíróság ítéletének másodfellebbezéssel nem érintett része tekintetében minden esetben a felülbírálat részét képezik a Be. 590. § (5) bekezdés a)–c) pontjában foglaltak, ugyanakkor a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontjában írtakra kizárólag csak akkor terjed ki a felülbírálat, ha a 615. § (3) bekezdés b) pontja szerinti másodfellebbezés a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezésen kívüli rendelkezést sérelmezett, azaz a felülbírálat terjedelmére a törvény további korlátozást fogalmaz meg, amely akkor érvényesül, ha a kiszabott büntetést vagy intézkedést az arra jogosultak a másodfellebbezésben nem támadják.
- [77] Az indítványban felvetett jogkérdést az eljárásjogi szabályozás mellett büntető anyagi jogi szempontból is megvizsgálva azonos megállapítás tehető.
- [78] Bűnhalmazat az, ha az elkövető egy vagy több cselekménye több bűncselekményt valósít meg, és azokat egy eljárásban bírálják el [Btk. 6. § (1) bekezdés]. A Btk. 81. § (1) bekezdése értelmében bűnhalmazat esetén egy büntetést kell kiszabni. Ez alapján egyértelmű tény, hogy a halmazati büntetés tartalmilag is egységes büntetés, függetlenül a bűnhalmazatban lévő cselekmények számától.
- [79] A büntetés célját és a büntetéskiszabási elveket a Btk. Általános része valamennyi büntetőjogi felelősséget megállapító és emiatt büntetést kiszabó büntetőügyre egységesen határozza meg. Az indítványban az I/1. alatt bemutatott ügyben a harmadfokú bírósági ítélet [114]–[120] bekezdése a Btk. miniszteri indokolásában foglalt értelmezést tartalmaz ennek vonatkozásában {jogegységi határozat, Indokolás [33]}.
- [80] A Btk. VII. és VIII. Fejezete tartalmazza az egyes büntetési és intézkedési nemekre vonatkozó külön szabályokat, ami kiterjed az alkalmazási feltételek meghatározására is. Ez alapján vannak olyan szankciók, amelyek alkalmazására vonatkozóan speciális szabályokat tartalmaz a törvény, így például az indítványban hivatkozott közúti járművezetéstől eltiltás (Btk. 55. §), kiutasítás (Btk. 59. §) vagy a kitiltás (Btk. 57. §), illetve a foglalkozástól eltiltás (Btk. 52. §). E kategórián belül is meg kell különböztetni a kötelezően kiszabandó és az alkalmazás tekintetében mérlegelést tűrő szankciókat. Így például a foglalkozástól eltiltás büntetés kötelező a Btk. 52. § (3) bekezdésében írt kógens szabály alapján, ugyanakkor a Btk. 52. § (4) bekezdés már mérlegelést enged a bíróság számára. Az indítványban hivatkozott Btk. 55. § (2) bekezdése pedig az első mondatában úgy fogalmaz, hogy a „járművezetéstől el kell tiltani azt, aki járművezetés ittas állapotban vagy járművezetés bódult állapotban bűncselekményt követ el”, ugyanakkor a második mondatában különös méltánylást érdemlő esetben lehetővé teszi e büntetés mellőzését.

- [81] Mindennek tükrében az alkalmazott büntetés törvényességén mind a két követelménynek való megfelelést érteni kell, azaz az alkalmazott büntetési vagy intézkedési nemnek az adott szankcióra vonatkozó speciális szabály(ok)nak, továbbá a kiszabott büntetésnek (bűnhalmazat esetén a halmazati büntetésnek) a büntetés céljának, valamint a büntetéskiszabási elveknek is.
- [82] A Be. a rendes jogorvoslatra vonatkozó rendelkezései között nem tartalmaz szűkítő előírást arra nézve, hogy a törvénytörő büntetés alatt kizárólag a Btk. büntetésekre és intézkedésekre vonatkozó szabályai közül csak mérlegelést nem tűrő, kötelező szabályainak a megsértését kell érteni.
- [83] A Be. másodfokú és harmadfokú felülbírálatra vonatkozóan garanciális szabályként fogalmazza meg a súlyosítási tilalmat. (Ezen túlmenően a fellebbviteli bíróságot is kötik a mértékes indítványra vonatkozó szabályok.) A Be. 595. §-ban szabályozott súlyosítási tilalom értelmében a felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, a vádlott büntetését, illetve a büntetés helyett alkalmazott intézkedést súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be. Ebből eredően, ha a közvádas ügyben az ügyész a terhelt terhére súlyosítás érdekében jelentett be fellebbezést, akkor mind a terhelt terhére, mind a javára megnyílik a büntetés megváltatásának a lehetősége, amelynek során a törvényesség vizsgálata mind a büntetés céljának, mind a büntetéskiszabás elveinek való megfelelésre, mind pedig az adott büntetési, intézkedési nem alkalmazásának lehetőségére, indokoltságára és mértékére kiterjed. Ez a szabály biztosítja, hogy a terhelt és védője kockázat nélkül gyakorolja a jogorvoslati jogát, mert kizárja a fellebbviteli eljárásban annak a lehetőségét, hogy a vádlottra hátrányosabb határozatot hozzanak, ha kizárólag a terhelt javára jelentettek be fellebbezést.
- [84] Az ismertetett büntető anyagi jogi szabályok alapján a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények miatt kiszabott egységes, halmazati büntetés esetén a büntetés törvényességének vizsgálata nem korlátozódhat az egyes büntetési nemek feltételrendszerének való megfelelésre, hanem ki kell terjednie arra is, hogy összhatásában igazodik-e a terhelt terhére rótt bűncselekmények tárgyi súlyához, a terhelt bűnösségének fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez, és alkalmas-e a speciális és generális prevenció érvényre juttatására.
- [85] Itt indokolt kitérni ismét a büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény miniszteri indokolására, miszerint: „Külön szempont a jogorvoslati struktúrában a harmadfokú eljárás és a felülvizsgálat egymáshoz való viszonyrendszere. A működőképesség kritériuma ugyanis az, hogy ami harmadfokon nem javítható, arra felülvizsgálatban kell megteremteni a lehetőséget. A szabályozási logika erre tekintettel amellest szól, hogy a harmadfokú eljárásban, a határozat jogerőre emelkedése előtt kell – megelőzendően a felülvizsgálatot – minden jogi hibát orvosolni.” A miniszteri indokolás e része is alátámasztja, hogy a terhelttel szemben a másodfokú bíróság által kiszabott szankció törvényességének vizsgálata a – másodfellebbezésben sérelmezett és nem sérelmezett bűncselekmény miatt kiszabott – halmazati büntetés esetén is a harmadfokú felülbírálat része.
- [86] Összegezve: a Btk. 615. § (3) bekezdés b) pontja szerinti, kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározott rendelkezést sérelmező másodfellebbezés alapján a másodfokú bíróság által kiszabott büntetés(ek) és/vagy intézkedés(ek) teljes körű felülbírálatára kiterjed a harmadfokú felülbírálat, mivel a halmazati büntetés egységes jellegéből következően a bíróság az egyes büntetési, intézkedési nemek alkalmazásának szükségességét és tartamát (mértékét) a halmazatban álló valamennyi bűncselekményekre tekintettel és a büntetéskiszabási körülmények értékelésével határozza meg. A Be. 615. § (3) bekezdés a) és b) pontjának viszonyrendszerére tekintettel ez egyben azt is jelenti, hogy ez a megállapítás a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja szerinti másodfellebbezés esetén irányadó.
- [87] Mindezek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a Kúria Bhar.1420/2021/13. számú ítéletében megjelentett jogértelmezés törvényes, míg a Győri Ítéltábla jogértelmezése nem helytálló.
- [88] Mindezek alapján a Jogegységi Panasz Tanács álláspontja szerint a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontja alapján a – Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja értelmében – büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezést sérelmező másodfellebbezés folytán a harmadfokú bíróság felülbírálata kiterjed a kizárólag az ellentétes döntéssel nem érintett bűncselekmény miatt kiszabott – és ebből következően másodfellebbezéssel nem támadható – büntetés és/vagy intézkedés törvényességének vizsgálatára (ebből következően a megváltatására is), ha a halmazatban álló bűncselekmények miatti halmazati büntetés több büntetési (intézkedési) nem egymás mellett történő alkalmazásával szabták ki. A Be. 618. § (3) bekezdés b) pont bb) alpontjában megfogalmazott rendelkezés a felülbírálat terjedelmét kizárólag akkor érinti, ha az arra jogosultak a joghatályosan előterjesztett másodfellebbezésükben a másodfokú bíróság ítéletével kiszabott büntetést és/vagy intézkedést nem sérelmezték.

V.

- [89] A teljesség érdekében a Jogegységi Panasz Tanács kitér arra, hogy a legfőbb ügyész az indítványában egy olyan harmadfokú ügydöntő határozatot jelölt meg, amely a Bhar. 1420/2021/13. számú ítéletben foglaltakkal szemben eltérő álláspontot fogalmazott meg. Ugyanakkor a Kúriának az indítványozó által hivatkozott Bhar.93/2023/11. számú ítélete és annak az indítványban hivatkozott [33] bekezdése a Kúria Bhar.1420/2021/13. számú határozatában foglaltakkal egyező jogértelmezést fogalmazott meg. Eszerint ellentétes döntés esetén a másodfellebbezésben kifogásolható, hogy ebből következően „[...] milyen következtetésre jutott a büntetést illetően a másodfokú bíróság. A büntetést ugyanis nem cselekményenként szabja ki a bíróság, hanem halmazati büntetésként egységesen, valamennyi, a terhelt terhére értékelt bűncselekmény vonatkozásában. Ebben az esetben a harmadfokú bíróságnak meg kell vizsgálnia a fellebbezéssel nem érintett vagy eleve fellebbezéssel nem is támadható nem ellentétes, hanem mindkét fokon egyezően megítélt cselekmények tekintetében is azt, hogy ez a magatartás, ami a másodfokú bíróság által alapul vett a tényállásban, bűncselekmény-e és ha igen, akkor miként minősül. Majd ezek vizsgálatát követően lehet meghozni a büntetésre vonatkozó – egységes – döntést.” Így a Kúria ítélkezési gyakorlata – a BHGY-ban is közzétett határozatok alapján – e kérdésben következetes.
- [90] A Jogegységi Panasz Tanács rögzíti, hogy a Bszi.-t módosító 2019. évi CXXVII. törvény előterjesztői indokolása szerint „a bíróságok kötelesek a Kúria jogértelmezését követni”. A jogalkotó ugyanakkor lehetővé tette „az eltérést a Kúria jogértelmezésétől, ha az az ügy körülményei vagy az Alaptörvénnyel való összhang érdekében szükséges”. A Kúria precedensértékű határozatától való eltérés indokoltá tette az eltérés megalapozottságának vitatását lehetővé tevő jogorvoslat megteremtését „amelyre elsősorban a büntető eljárási, [...] perrendtartásokról szóló törvényekben biztosított rendes és rendkívüli jogorvoslati eszközök alkalmasak.” (az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvényhez fűzött végső előterjesztői indokolás). A Be. 649. § (6) bekezdése értelmében a Kúria BHGY-ban közzétett határozatától való eltérés esetén felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő abban az esetben, ha az eltérés a büntető anyagi jog szabályainak a Be. 649. § (1) bekezdésben meghatározott megsértését eredményezte vagy a Be. 649. § (2) bekezdésben meghatározott eljárási szabálysértést eredményezett. A Be. 561. § (3) bekezdés g) pontja értelmében az ítélet indokolásának kötelező eleme azoknak az indokoknak a kifejtése, amelyek miatt a bíróság – a 649. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott, felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló kérdésben – eltért a Kúria BHGY-ban közzétett határozatától, ide nem értve a jogegységi határozatot. (E szabály a Be. 589. § és a Be. 617. § alapján a harmadfokú bírósági eljárásban irányadó.) A legfőbb ügyész által előterjesztett előzetes döntéshozatali indítványban megjelölt jogkérdés azonban nem feleltethető meg a felülvizsgálati indítvány alapjául szolgáló Be. 649. § (1) bekezdésében meghatározott anyagi jogi, illetve a Be. 649. § (2) bekezdésében taxatív felsorolt eljárási szabálysértéseknek, ezért a Győri Ítéletábla harmadfokú határozatának vonatkozásában a Be. 649. § (6) bekezdése alapján az eltérésre alapított felülvizsgálat lehetősége kizárt.

VI.

- [91] A Jogegységi Panasz Tanács megállapította, hogy az indítványban megjelölt kérdésben a Kúria BHGY-ban közzétett határozatától eltérő harmadfokú határozat az ellentétes ítélkezési gyakorlat kialakulását igazolja, és az ítélkezési gyakorlat egységesítése érdekében jogegységi határozat meghozatala indokolt.
- [92] Mindezekre tekintettel a Jogegységi Panasz Tanács a Bszi. 24. § (1) bekezdés c) pontja, 25. §-a, 32. § (1) bekezdés a) pontja, 33. § (1) bekezdés c) pontja, valamint 40. § (1) és (2) bekezdései alapján, a bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása érdekében [Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdés] a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

- [93] A Jogegységi Panasz Tanács a Bszi. 42. § (1) bekezdése alapján a jogegységi határozatot a Magyar Közlönyben, a BHGY-ban, a bíróságok központi internetes honlapján és a Kúria honlapján közzéteszi. A jogegységi határozat a bíróságokra a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától kötelező.

Budapest, 2024. november 25.

Dr. Varga Zs. András s.k. a tanács elnöke, Dr. Gimesi Ágnes Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró, Dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró, Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Suba Ildikó s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Szabó Klára s.k. bíró, Dr. Tóth Kincső s.k. bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1001/2025. (I. 13.) Korm. határozata

a XI. Miniszterelnökség és a LXV. Bethlen Gábor Alap fejezet közötti előirányzat-átcsoportosításról

A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva elrendeli 774 204 000 forint egyszeri jellegű átcsoportosítását a Magyarország 2025. évi központi költségvetéséről szóló 2024. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 30. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Célelőirányzatok alcím, 29. Nemzeti Együttműködési Alap jogcímcsoport terhére, a Kvtv. 1. melléklet

- a) XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezet, 42. Alapok támogatása cím, 2. Bethlen Gábor Alap támogatása alcím, valamint
- b) LXV. Bethlen Gábor Alap fejezet, 5. Működtetési célú kifizetések cím javára, az 1. melléklet szerint.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter
Miniszterelnökséget vezető miniszter
a miniszterelnök általános helyettese

Határidő: 2025. január 31.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 1/2025. (I. 13.) ME határozata
a Magyarország Kormánya és Románia Kormánya közötti kétoldalú földgázellátási szolidaritási
mechanizmusról szóló megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról**

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 5. § (2) bekezdése szerinti hatáskörömben eljárva, a külgazdasági és külügyminiszter, az energiaügyi miniszter és az igazságügyi miniszter előterjesztése alapján

1. felhatalmazom a külgazdasági és külügyminisztert vagy az általa kijelölt személyt a Magyarország Kormánya és Románia Kormánya közötti kétoldalú földgázellátási szolidaritási mechanizmusról szóló megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) bemutatott szövegének – a jóváhagyás fenntartásával történő – végleges megállapítására;
2. felhívom a külgazdasági és külügyminisztert, hogy a Megállapodás szövegének végleges megállapításához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
3. felhívom a külgazdasági és külügyminisztert, az energiaügyi minisztert, valamint az igazságügyi minisztert, hogy a Megállapodás kihirdetéséről szóló kormányrendelet tervezetét a Megállapodás szövegének végleges megállapítását követően haladéktalanul terjesszék a Kormány elé.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 2/2025. (I. 13.) ME határozata
a Magyarország Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya közötti kétoldalú földgázellátási szolidaritási
mechanizmusról szóló megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról**

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 5. § (2) bekezdése szerinti hatáskörömben eljárva, a külgazdasági és külügyminiszter, az energiaügyi miniszter és az igazságügyi miniszter előterjesztése alapján

1. felhatalmazom a külgazdasági és külügyminisztert vagy az általa kijelölt személyt a Magyarország Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya közötti kétoldalú földgázellátási szolidaritási mechanizmusról szóló megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) bemutatott szövegének – a jóváhagyás fenntartásával történő – végleges megállapítására;
2. felhívom a külgazdasági és külügyminisztert, hogy a Megállapodás szövegének végleges megállapításához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
3. felhívom a külgazdasági és külügyminisztert, az energiaügyi minisztert, valamint az igazságügyi minisztert, hogy a Megállapodás kihirdetéséről szóló kormányrendelet tervezetét a Megállapodás szövegének végleges megállapítását követően haladéktalanul terjesszék a Kormány elé.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

X. A Nemzeti Választási Bizottság határozatai

A Nemzeti Választási Bizottság 1/2025. számú határozata a Budapest 11. számú országgyűlési egyéni választókerületében időközi országgyűlési képviselő-választás kitűzése tárgyában

A Nemzeti Választási Bizottság a Budapest 11. számú országgyűlési egyéni választókerületében időközi országgyűlési képviselő-választás kitűzése tárgyában – 13 igen és 0 nem szavazattal – meghozta a következő

határozatot:

A Nemzeti Választási Bizottság Budapest 11. számú országgyűlési egyéni választókerületében lemondás miatt megüresedett országgyűlési képviselői mandátum betöltésére az időközi választást 2025. március 23. napjára tűzi ki.

A Nemzeti Választási Bizottság a választási eljárás határidőit és határnapjait e határozat melléklete szerint határozza meg.

A határozat ellen a meghozatalától számított 3 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Nemzeti Választási Bizottságnál (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.; levélcím: 1397 Budapest Pf. 547; e-mail: nvb@nvi.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2025. január 12. napján 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhű másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem benyújtóját tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg.

Indokolás

I.

- [1] Magyarország Alaptörvénye 4. cikkének (3) bekezdés d) pontja szerint „[a]z országgyűlési képviselő megbízatása megszűnik [...] lemondásával”.
- [2] Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény (a továbbiakban: Vjt.) 19. § (1) bekezdés c) pontja alapján az egyéni választókerületben időközi választást kell tartani, ha a megválasztott egyéni választókerületi képviselő megbízatása megszűnik.
- [3] A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 244. § (1) bekezdése szerint az országgyűlési képviselők időközi választását – az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság javaslatára figyelemmel – a Nemzeti Választási Bizottság tűzi ki.
- [4] A Ve. 8. § (1) bekezdése szerint az időközi választást a mandátum megüresedésétől számított százhusz napon belülre kell kitűzni. A Ve. 6. § (1) bekezdése alapján a választást úgy kell kitűzni, hogy a magyarországi szavazás napja a kitűzés napját követő hetvenedik és kilencvenedik nap közé essen.
- [5] Dr. Such György, az Országgyűlés Hivatalának főigazgatója 2024. december 6. napján arról tájékoztatta a Nemzeti Választási Bizottság elnökét, hogy Varju László – aki az országgyűlési képviselők 2022. évi általános választásán Budapest 11. számú országgyűlési egyéni választókerületben a Demokratikus Koalíció, a Jobbik Magyarországért Mozgalom, a Momentum Mozgalom, a Magyar Szocialista Párt, az LMP – Magyarország Zöld Pártja és a Párbeszéd Magyarországért Párt közös jelöltjeként szerzett mandátumot – 2024. december 6. napján az országgyűlési képviselői mandátumáról lemondott.

- [6] A Budapest 11. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság (a továbbiakban: OEVB) – a Ve. 244. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel – a JD/3/2024. (XII. 16.) OEVB számú jegyzőkönyvi döntésében a megüresedett országgyűlési képviselői mandátum betöltésére az időközi választás napjának 2025. március 23. napját javasolta.
- [7] A Nemzeti Választási Bizottság a választókerületi beosztás kapcsán utal arra, hogy a Vjt. 19. § (2) bekezdése szerint az időközi választást az országgyűlési képviselők megelőző általános választásán alkalmazott választókerületi beosztás szerint kell megtartani.
- [8] Tekintettel arra, hogy az OEVB-nek az időközi országgyűlési képviselő-választás kitűzésére tett javaslata a Ve. fent hivatkozott rendelkezéseinek megfelel, a Nemzeti Választási Bizottság – a Ve. 244. § (1) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

II.

- [9] A határozat az Alaptörvény 4. cikkének (3) bekezdése d) pontján, a Vjt. 19. §-án, a Ve. 6. § (1) bekezdésén, 8. § (1) bekezdésén, 11. §-án, 244. § (1) bekezdésén, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 222. §-án, a 223. §-án, a 224. §-án, az illetékekről szóló tájékoztatás az 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, a 43. § (7) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Budapest, 2025. január 9.

Dr. Sasvári Róbert s. k.,
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke

1/2025. számú NVB határozat melléklete

A Nemzeti Választási Bizottság a Ve. 11. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján Budapest 11. számú országgyűlési egyéni választókerületében a 2025. március 23. napjára kitűzött időközi országgyűlési képviselő-választás eljárási határidőit és határnapjait az alábbiak szerint állapítja meg.

1. A megfigyelők
A külképviseleti megfigyelőt legkésőbb 2025. március 14-én 16.00 óráig kell bejelenteni a Nemzeti Választási Bizottságnál. [Ve. 5. § (3) bekezdés]
2. A választási bizottságok
  - 2.1. A választási bizottság megbízott tagját legkésőbb 2025. március 14-én 16.00 óráig lehet bejelenteni. [Ve. 30. § (2) bekezdés]
  - 2.2. A szavazatszámoló bizottságot a helyi választási iroda vezetője legkésőbb 2025. március 20-án a póttagok közül a szükséges számban további tagokkal egészíti ki, ha az átjelentkező választópolgárok vagy a mozgóurnát igénylő választópolgárok száma azt indokolja. [Ve. 24. § (2)–(3) bekezdés]
  - 2.3. A szavazatszámoló bizottság, valamint az egy szavazókörrrel rendelkező településen a helyi választási bizottság tagjai 2025. március 23-án és 24-én, a Ve. 292. § (1) bekezdése szerinti szavazatszámoló bizottság tagjai továbbá a szavazatszámolás napján – 2025. március 28-án vagy 2025. március 29-én – mentesülnek a jogszabályban előírt munkavégzési kötelezettség alól. [Ve. 15. § (1) bekezdés]
  - 2.4. A munkáltató a választási szerv 2.3. pont szerinti tagját megillető bér és járuléakai megtérítését 2025. március 24-től 2025. március 28-án 16.00 óráig, a Ve. 292. § (1) bekezdése szerinti szavazatszámoló bizottság tagja tekintetében továbbá legkésőbb 2025. március 30-tól április 3-án 16.00 óráig igényelheti a helyi választási irodától. [Ve. 15. § (2) bekezdés]

3. A szavazókörök

2025. március 23-ig nem lehet szavazókör sorszámát megváltoztatni, szavazókörbe sorolt cím besorolását megváltoztatni, továbbá település megnevezésének, közterület nevének és jellegének, ház számának, épület vagy lépcsőház jelének megváltozását a címnyilvántartásba átvézteni. [Ve. 79. § (2) bekezdés]

4. A névjegyzék

- 4.1. A Nemzeti Választási Iroda a helyi választási iroda számára 2025. január 10-étől a választás eredményének jogerőre emelkedését követő tizenötödik napig teszi hozzáférhetővé szavazóköri bontásban a szavazóköri névjegyzék adatait. [Ve. 101. § (1) bekezdés, 11. § (2) bekezdés]
- 4.2. Azt a választópolgárt, aki a Ve. 88. § d) pontja szerint legkésőbb 2025. március 19-én 16.00 óráig kérte, hogy akadálymentes szavazóhelyiségben szavazhasson, és akinek a lakcíme szerint kijelölt szavazóhelyiség nem akadálymentes, a helyi választási iroda a lakcíme szerinti szavazóhelyiséggel azonos településen lévő, akadálymentes szavazóhelyiséggel rendelkező szavazókör névjegyzékébe teszi át. [Ve. 102. § (3) bekezdés]
- 4.3. Azt a választópolgárt, aki 2025. január 15-én a szavazóköri névjegyzékben szerepel, a Nemzeti Választási Iroda értesítő megküldésével tájékoztatja a szavazóköri névjegyzékbe vételéről. [Ve. 115. § (1) bekezdés]
- 4.4. Az értesítőt a választópolgár értesítési címére, ennek hiányában lakcíme 2025. január 31-ig kell megküldeni. [Ve. 115. § (2) bekezdés]
- 4.5. A helyi választási iroda értesítő átadásával vagy megküldésével tájékoztatja a szavazóköri névjegyzékbe történt felvételéről azt a választópolgárt, aki 2025. január 15-ét követően kerül a település szavazóköri névjegyzékébe. [Ve. 116. § (1) bekezdés]
- 4.6. A választópolgár részére – a Ve. 88. § a) pontja szerinti, legkésőbb 2025. január 14-én 16.00 óráig benyújtott kérelmére – Braille-írással készült értesítőt küld a Nemzeti Választási Iroda. [Ve. 117. § (1) bekezdés]
- 4.7. A választópolgár részére – a Ve. 88. § b) pontja szerinti, legkésőbb 2025. január 14-én 16.00 óráig benyújtott kérelmére – könnyített tájékoztatót küld a Nemzeti Választási Iroda. [Ve. 117. § (2) bekezdés]
- 4.8. A szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet 2025. január 16-tól lehet benyújtani. [Ve. 110. § (2) bekezdés]
- 4.9. Az átjelentkezésre irányuló kérelmet legkésőbb 2025. március 14-én 16.00 óráig lehet benyújtani. [Ve. 250. § (2) bekezdés]
- 4.10. Az átjelentkező választópolgár
  - a) 2025. március 14-én 16.00 óráig módosíthatja,
  - b) 2025. március 21-én 10.00 óráig visszavonhatja átjelentkezési kérelmét. [Ve. 250. § (5) bekezdés]
- 4.11. Ha az átjelentkezéssel szavazásra kijelölt szavazókörben a névjegyzékben szereplő választópolgárok száma meghaladja az ezerötöszázat, a helyi választási iroda vezetője legkésőbb 2025. március 18-án dönthet úgy, hogy a szavazóköri névjegyzéket több részre osztja. [Ve. 257/A. § (1) bekezdés]
- 4.12. Ha a helyi választási iroda vezetője a névjegyzéket a Ve. 257/A. §-a szerint több részre osztja, az érintett szavazatszámú bizottságba tagot megbízó jelölő szervezet, illetve független jelölt 2025. március 21-én 16.00 óráig további tagokat bízhat meg a szavazatszámú bizottságba. [Ve. 245. § (4) bekezdés]
- 4.13. A választópolgár mozgóurna iránti kérelmét
  - a) a Nemzeti Választási Irodához
    - aa) elektronikus azonosítással elektronikus úton 2025. március 21-én 10.00 óráig vagy
    - ab) elektronikus azonosítás nélkül elektronikus úton legkésőbb 2025. március 19-én 16.00 óráig,
  - b) a helyi választási irodához
    - ba) elektronikus azonosítással elektronikus úton 2025. március 21-én 10.00 órát követően 2025. március 23-án 12.00 óráig vagy
    - bb) levélben legkésőbb 2025. március 19-én 16.00 óráig,
    - bc) személyesen vagy kézbesítési meghatalmazott útján 2025. március 21-én 10.00 óráig vagy
  - c) az illetékes szavazatszámú bizottsághoz kézbesítési meghatalmazott útján vagy meghatalmazással nem rendelkező személy általi kézbesítéssel 2025. március 23-án, legkésőbb 12.00 óráig nyújthat be. [Ve. 103. § (2) bekezdés]

- 4.14. A mozgórna iránti, 4.12. pont a) és b) alpontja szerinti kérelmet legkésőbb 2025. március 21-én 11.00 óráig kell elbírálni. [Ve. 113. § (2) bekezdés]
  - 4.15. A 2025. március 21-én 10.00 óráig bekövetkező változások átvezetését követően a Nemzeti Választási Iroda a szavazóköri névjegyzéket és a mozgórnat igénylő választópolgárok jegyzékét lezárja. [Ve. 106. § (1) bekezdés]
  - 4.16. A helyi választási iroda a lezárt szavazóköri névjegyzéket és a mozgórnat igénylő választópolgárok jegyzékét legkésőbb 2025. március 21-én kinyomtatja. [Ve. 106. § (2) bekezdés]
5. A külképviseleti névjegyzék
- 5.1. A 2025. március 16-át követő lakcímváltozást a külképviseleti névjegyzéken nem kell átvezetni. [Ve. 262. § (2) bekezdés]
  - 5.2. A külképviseleti névjegyzékbe való felvételre irányuló kérelemnek legkésőbb 2025. március 14-én 16.00 óráig kell megérkeznie. [Ve. 259. § (2) bekezdés]
  - 5.3. A külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgár legkésőbb 2025. március 14-én 16.00 óráig módosíthatja a Ve. 259. § (3) bekezdés szerinti adatot. [Ve. 261. § (1) bekezdés]
  - 5.4. A külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgár legkésőbb 2025. március 19-én 16.00 óráig kérheti törlését a külképviseleti névjegyzékből. [Ve. 261. § (2) bekezdés]
6. Ajánlás, jelöltállítás
- 6.1. A választási iroda az igénylését követően haladéktalanul, de legkorábban 2025. február 1-jén átadja az igénylő vagy a jelöltként indulni szándékozó választópolgár részére az általa igényelt mennyiségű ajánlóívet. [Ve. 121. § (2) bekezdés]
  - 6.2. A jelöltet legkésőbb 2025. február 14-én 16.00 óráig kell bejelenteni. [Ve. 252. § (1) bekezdés]
  - 6.3. A független jelöltként indulni szándékozó választópolgár, illetve a jelöltet állítani szándékozó jelölő szervezet az ajánlóíveket 2025. február 14-én 16.00 óráig köteles átadni az országgyűlési egyéni választókerületi választási irodának. [Ve. 124. § (2) bekezdés]
  - 6.4. Nem szabható ki bírság a legkésőbb 2025. február 15-én 16.00 óráig benyújtott, ajánlást nem tartalmazó ajánlóív után. [Ve. 124. § (3) bekezdés]
  - 6.5. A választási bizottság a bírság kiszabásáról legkésőbb 2025. február 22-én dönt. [Ve. 124. § (4) bekezdés]
7. A választási kampány
- 7.1. A választási kampányidőszak 2025. február 1-től 2025. március 23-án 19.00 óráig tart. [Ve. 139. § (1) bekezdés]
  - 7.2. Ha sajtótermék politikai hirdetést kíván közölni, hirdetési szolgáltatásainak árjegyzékét 2025. január 16-án 16.00 óráig juttatja el az Állami Számvevőszékhez. [Ve. 148. § (3) bekezdés]
  - 7.3. A politikai hirdetést közlétevé sajtótermék az Állami Számvevőszéket 2025. április 7-én 16.00 óráig tájékoztatja a közzétett politikai hirdetésekről. [Ve. 148. § (5) bekezdés]
  - 7.4. 2025. március 23-án nem folytatható kampánytevékenység
    - a) a szavazóhelyiségben, valamint a szavazóhelyiséget magában foglaló épületben,
    - b) a szavazóhelyiséget magában foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül közterületen,
    - c) a b) pontban meghatározott területen kívül az e területen belül tartózkodó választópolgár választói akaratának befolyásolására alkalmas módon. [Ve. 143. § (1) bekezdés]
  - 7.5. 2025. március 23-át megelőzően jogszerűen elhelyezett plakát nem valósítja meg a Ve. 143. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerinti tilalom sérelmét. [Ve. 143. § (2) bekezdés]
  - 7.6. 2025. március 23-án választási gyűlés nem tartható. [Ve. 145. § (2) bekezdés]
  - 7.7. 2025. március 23-án politikai reklámot nem lehet közzétenni. [Ve. 147. § (4a) bekezdés]
  - 7.8. 2025. március 23-án a közvélemény-kutatást végző személy abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, nem léphet be. Az épületből kilépők megkérdezésével készített közvélemény-kutatás eredményét (exit poll) csak 2025. március 23-án 19.00 óra után szabad nyilvánosságra hozni. [Ve. 150. §]
  - 7.9. A szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok nevét és lakcímét tartalmazó adatszolgáltatás adatait a Ve. 132. § szerint nyilvántartásba vett jelölt legkésőbb 2025. március 23-án 16.00 óráig köteles megsemmisíteni, és az erről készült jegyzőkönyvet három napon belül – 2025. március 23-án történő megsemmisítés esetén 2025. március 26-án 16.00 óráig – köteles átadni az országgyűlési egyéni választókerületi választási irodának. [Ve. 155. § (2) bekezdés]

- 7.10. A plakátot az, aki elhelyezte vagy akinek érdekében elhelyezték, 2025. április 22-én 16.00 óráig köteles eltávolítani. [Ve. 144. § (7) bekezdés]
8. A szavazás előkészítése
- 8.1. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság a bejelentett jelöltek – annak a jelöltnek a kivételével, amelynek nyilvántartásba vételét jogerősen elutasították – sorrendjének sorsolását 2025. február 14-én 16.00 óra után végzi el. [Ve. 160. § (2) bekezdés]
- 8.2. A helyi választási iroda a szavazóköri névjegyzéket, a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét, a szavazólapokat és a szavazáshoz szükséges egyéb kellékeket 2025. március 22-én adja át a szavazatszámoló bizottság elnökének. [Ve. 164. § (1) bekezdés]
- 8.3. Az iratok és kellékek őrzését 2025. március 23-ig a helyi választási iroda biztosítja. [Ve. 164. § (2) bekezdés]
- 8.4. Abban a szavazóhelyiségben, amelynek szavazóköri névjegyzékében olyan választópolgár szerepel, aki legkésőbb 2025. március 14-én 16.00 óráig a Ve. 88. § c) pontja szerinti segítséget igényelte, Braille-írással ellátott szavazóablont kell biztosítani. [Ve. 167. § (5) bekezdés]
- 8.5. Ha egy, az egyéni szavazólapon szereplő jelölt 2025. március 9-e után, de 2025. március 23-át megelőzően kiesett – és a szavazólapokat már ezt megelőzően előállították –, e ténnyről a szavazatszámoló bizottság köteles a szavazóhelyiségben elhelyezett hirdetőnemen, valamint szükség szerint szóban tájékoztatni a választópolgárokat. A kiesett jelölt nevét a szavazólapon 2025. március 23-át megelőzően a helyi választási iroda vagy 2025. március 23-án a szavazatszámoló bizottság húzza át. [Ve. 178. § (3) bekezdés]
- 8.6. A jelöltnek a 2025. március 21-én 16.00 órát megelőző lemondása alkalmas joghatás kiváltására. [Ve. 137. § (1) bekezdés]
9. A szavazás
- 9.1. A szavazóhelyiségben szavazni 2025. március 23-án 6.00 órától 19.00 óráig lehet. [Ve. 169. §]
- 9.2. A külképviseleten 2025. március 23-án, helyi idő szerint 6.00 és 19.00 óra között lehet szavazni. Azokon a külképviseleteken, ahol az időeltolódás a közép-európai időhöz képest –1 vagy –2 óra, a helyi idő szerinti 6.00 óra és a közép-európai idő szerinti 19.00 óra között lehet szavazni. Az amerikai kontinensen létesített külképviseleteken 2025. március 22-én, helyi idő szerint 6.00 és 19.00 óra között lehet szavazni. [Ve. 269. § (2) bekezdés]
- 9.3. A külképviseleti választási iroda a külképviseleten leadott szavazatokat tartalmazó lezárt urnát 2025. március 27-én 24 óráig szállítja a Nemzeti Választási Irodához. [Ve. 284. §]
- 9.4. A Nemzeti Választási Iroda valamennyi urna beérkezését követően, de legkésőbb 2025. március 28-án bontja fel a külképviseleteken leadott szavazatokat tartalmazó urnákat. [Ve. 285. § (1) bekezdés]
10. Az eredmény megállapítása
- 10.1. A szavazóköri jegyzőkönyv egy példánya az illetékes választási irodában 2025. március 26-án 16.00 óráig tekinthető meg. [Ve. 204. §]
- 10.2. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság 2025. március 15-ig kijelöli a külképviseleteken leadott szavazatok megszámlálására illetékes, az országgyűlési egyéni választókerület székhely településén működő szavazatszámoló bizottságot. [Ve. 292. § (1) bekezdés]
- 10.3. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetője legkésőbb 2025. március 29-én adja át az urnát és a Ve. 287. § (1) bekezdése szerinti csomagot a 10.2. pont szerinti szavazatszámoló bizottság elnökének. [Ve. 292. § (3) bekezdés]
- 10.4. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság legkésőbb 2025. március 29-én állapítja meg a választás eredményét. [Ve. 294. § (2) bekezdés]
- 10.5. A szavazólapokat – ha a választás eredményével összefüggő büntetőeljárás nincsen folyamatban – a helyi választási irodában 2025. június 23-ig kell megőrizni. [Ve. 205. § (1) bekezdés]
- 10.6. A jegyzőkönyvek első példányát a Magyar Nemzeti Levéltárnak 2025. június 23-át követően kell átadni. [Ve. 13/C. § f) pont, 205. § (1) bekezdés]
11. Választási iratok megsemmisítése
2025. június 23-án meg kell semmisíteni
- a) a szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelmeket, valamint az azok elbírálása során keletkezett döntéseket,

- b) a szavazóköri névjegyzék, a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke, a külképviseleti névjegyzék elektronikus és kinyomtatott példányát,
  - c) a nemzetközi megfigyelők nyilvántartott személyes adatait,
  - d) az ajánlóíveket,
  - e) a szavazólapokat, a visszautasítottak jegyzékét, az ellenőrző lapokat, ideértve a külképviseleti szavazás ezen iratait is. [Ve. 13/C. §]
-

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Bíró Attila.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <https://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.